

Beletra Edeno

neregula beletra bit-revuo n-ro 13 (februaro 2025)

Ĉiuj kontribuoj estas bonvenaj.

Redaktis Vejdo (vejdo@163.com)

Kontribuis Ĵenja Amis, Evgeny Khvalkov, Laimundas Abromas, Bardhyl Selimi, Sergei Isakov, Liangmin, Dorothea kaj Hans-Georg Kaiser, Helo, Guozhu, Vejdo, Mikaelo Bronštejn, Rita Mkrťjan, Maria Nazaré Laroca, Paulo P Nascentes, Yi Qiao, Jadaranka Miric, Erika Godó, Vejdo, Ardo, John Huang
AI-ilustris John Huang, karikatur-esperantigis Paula Adúriz

Enhavo

Originala prozo

Ĵenja Amis: Iam en Barcelono.....	003
Evgeny Khvalkov: Fabeloj pri bestoj.....	006
Laimundas Abromas: La obstina fraŭlino.....	010

Tradukita prozo

Iljet Alička: Adonis (trad. Bardhyl Selimi).....	014
Maksim Bočkarev: Ŝpinilo (trad. Sergei Isakov).....	020
Kan Yufei: Senvorta devo (trad. Liangmin).....	067
Wei Qiaoyou: Post amperdo (trad. Helo).....	071
Fratoj Grimm: Kuraĝa tajlolreto k.a. (trad. Dorothea kaj Hans-Georg Kaiser).....	073
Anonimulo: La blanka simio (trad. Guozhu).....	085
Chiung Yao: En profunda korto (13) (trad. Vejdo).....	089
Henry W. Beecher: Hirundoj ĉe fumtuboj (trad. Duaŭtulo).....	097

Originala poezio

Mikaelo Bronŝtejn: Koketulinioj k.a.....	099
Rita Mkrtĉjan: Vi rakontu al mi, la mateno.....	105
Maria Nazaré Laroca: Defioj k.a.....	107
Paulo P Nascentes: Duopo k.a.....	110
Yi Qiao: Duonjarcenta akompano k.a.....	114
Jadranka Miric: Malfrua aŭtuno k.a.....	116
Erika Godó: La larmoj k.a.....	119
Vejdo: Bonege! k.a.....	122

Tradukita poezio

Ma Wei: Rigardo (trad. Ardo).....	129
Wu Junlin: Unudirekta bileto (trad. Ardo).....	129

Yu Xiuhua: Mi amas vin (trad. Ardo).....	130
Eseo kaj artikolo	
Vejdo: Peniga laboro, persista fervoro.....	132
John Huang: Turisma vojaĝo tra Tanzanio (4).....	134

John Huang, prezidanto de internacia Komerca kaj Ekonomia Federacio (IKEF) nordamerika, ĉefredaktoro de la revuo "La Merkato", estas ĉina-kanada esperantisto kaj komercisto. Li estas la oficiala fotisto por tri sinsekvaj Universalaj Kongresoj en 2022, 2023 kaj 2024. Li esperantistiĝis jam en la 1980-aj jaroj kaj aktive partoprenis en multaj Esperanto-agadoj en la sekvaj jardekoj.

Karikaturoj esperantigitaj de **Paula Adúriz** (Hispanio)

Foto sur la kovrilo: Pejzaĝo de Tri Gorĝoj sur Jangzi-rivero, Ĉinio

Jenja Amis (Kanado)

aŭtorino, Jenja Amis

Iam en Barcelono

Jen, brile. Mi ne havas la kodon por eniri la apartamentaron, kaj la porda komunikilo ne funkcias! La nova brika konstruaĵo aspektas ekzakte tiel, kiel Google Maps montriĝis al mi ĉi-matene... se mi nur havus pli da saĝo, mi rimarkus, ke mankas la numero de la apartamento kaj la kodo por eniri! Mi hezitas. La tento turni min kaj foriri sen troa embaraso estas granda, sed mi rezistas. Grava detalo: mi eĉ ne konas la homojn, kiujn mi celas viziti! Aŭ,

bone, preskaŭ ne konas. Ni interŝanĝis 2-3 retmesaĝojn antaŭ kelkaj jaroj, kiam mi skribis al kelkcent antaŭaj kantistoj de mia ĥoro por inviti ilin kanti en la emeritiĝa servo de nia dirigento. "Dankegon pro la invito! Ni estis en Montrealo antaŭ dudeko da jaroj por doktoriĝo, sed ni revenis al Barcelono. Ni ege bedaŭras maltrafi... venu viziti, se iam en Barcelono!" Kaj jen mi, iam en Barcelono! Mi estas ŝvitanta, ĉar mi pasigis la tutan tagon grimpante Montjuïc kaj kurante tra la duono de la urbo... kaj mi estas perdita... Ĉapelo kovras la mizeran staton de miaj haroj. Jam vesperiĝas, sed la suno estas ankoraŭ senkompata. Eŭropon englutis plia varma ondo...

Mi vidas najbarinon eliri por forporti la rubaĵon. Ŝi surhavas nigran robon kaj havas eble okdekon da jaroj. "Ĉu vidvino?" - mi scivolas... Espereto kaj timemo batalas en mia koro. La najbarino rigardas min kun suspekto. La vortoj "MI NE ESTAS DE ĈI TIE" estas kvazaŭ gravuritaj sur mia frunto. Mi eligas penan rideton kaj provas aspekti malpli kaosa. Mia poŝtelefono estas tute senutila ĉar mi ne havas interreton, sed mi tamen sentas la urĝon rigardi ĝin por maski mian konfuzon. Ho, jen, la najbarino revenas! Estas mia ŝanco -- estas nun aŭ neniam! Mi enspiras kaj elbalbutas: "Mi pardonpetas... Kie estas la apartamento de Raimon kaj Maria M.?" Ŝi penetre rigardas min kaj ŝajne provas juĝi, ĉu indas enlasi min. "Tria etaĝo..." - ŝi diras kun hezito. La najbarino tenas la pordon por ke mi povu eniri. Mi dankas kaj rapidege grimpas la ŝtuparon, supersaltante la ŝtupojn, kvazaŭ ŝi povus ŝanĝi la ideon pri mia enlaso.

Unu, du, tri... ne, unu plia etaĝo, ĉar la unua estas fakte la teretaĝo... Sur la tria etaĝo estas tri apartamentoj, do, miaj ŝancoj trafi la bonan estas 33.33%... Ne, eble ne tiu kun la bebĉaro... Mi profunde enspiras kaj sonoras. La pardon malfermas viro en la fruaj 50-aj jaroj. Li estas maldika, havas sal-piprajn harojn, malferman rideton kaj iom elstarantajn orelojn. "Ho, saluton! Eniru, eniru!" Estas Raimon. Maria krias saluton, sed ŝi ne povas tuj veni ĉar ŝi estas meze de la kuirado. Min bonvenigas bonegaodoro de freŝ-frititaj kapsikoj kaj giganta nigroblanka kato. "Ho, pardonon, ni tute forgesis, ke la porda komunikilo rompiĝis. Ha, bone ke la najbarino helpis!" "Ŝi ŝajne ne estis kontenta..." "Ho, ne zorgu, ŝi alktimiĝis al ni, la stranguloj! La manĝaĵo estas preskaŭ preta. Ho, kaj kia varmega tago! Eĉ ni ne kutimas al tiaj, aparte meze de septembro... Vi povas duŝiĝi, se vi volas -- ĉio pretos post 15 minutoj!" La malvarma duŝo kaj la freŝa tuko sentiĝas kiel paradizo! Mi provas mense pritrakti la eventojn de la lastaj kelkaj minutoj kaj aparte la fakton, ke mi estas nun duŝiĝanta en la domo de nekonatoj!

Ni komferte instaliga sur la balkono. Ĝin ornamas flav-ruĝ-stria kataluna flago, ĉar la antaŭan tagon okazis la Kataluna Nacia Tago. Mi rakontas pri miaj aventuroj urbocentre por la festo: Esperantistoj havis budon tuj apud la Arko de Triumfo... Mi fotiĝis kun ŝajne polemika politikistino... Jes, estis multege da polico kaj barikadoj en kelkaj stratoj... Mi flaris la odoron de la fumo... de petardoj, mi kredas... Kaj ne, mi ne vidis iujn ajn konfliktojn kun la polico...

Ni babilas, kvazaŭ ni konas unu la alian de jarcentoj. La filino revenas hejme ĝustatempe por fini la lastajn rostitajn kapsikerojn. Ŝi estas ekscitita kaj rakontas per unu spiro pri sia unua tago en la Universitato de Barcelono. Maria aspektas aparte fiera: "Ŝi instruos la muzikon! La filino estas la seriozulino de la familio!" -- "Kaj obstina, preskaŭ kiel sia patrino" aldonas Raimon, kiam la filino foriras por labori pri universitataj taskoj. Tio ridigas Maria-n. La 14-jara filo timide rigardas min kaj ne kuraĝas fari demandojn. "Li bone parolas la anglan... li pasigis tutan someron en Kanado ĉe onklino. Li simple estas timida". Ni transiras al paeljo kun marfruktoj kaj blanka vino. Mi provas ĝisdatigi la novaĵojn de la ĥoro, eĉ se ni ne estas de la sama "ĥora generacio".

La vespero ne alportis freŝecon, sed ĝi alportis trankvilon. La maro ne estas tuj apude, sed mi povas flari ĝin. La luno kaj la lanternoj de la najbaraj domoj gaje lumigas nian kompanion. Trans la korto, sur la unua etaĝo mi vidas la saman najbarinon, kiu malfermis la pardonon. Ŝi kuiras vespermanĝon. Mi scivolas, ĉu ŝi manĝos sola aŭ havos kompanion? Ŝajne, sola. Mi povas vidi, ke ankaŭ ŝi ĵetas al ni scivolemajn rigardojn.

Mi eligas el mia dorsosako kadron kun la foto de nia dirigento. Estas donaceto al

Raimon kaj Maria. En tiu foto li aspektas kvazaŭ animita de interne per la lumo de alia universo. De la universo perfekta kaj sankta kaj harmonia. "Lia forpaso estis subita, sed li mem anticipis elektis la muzikon por sia funebro... La meso de Stravinski -- nia ĥoro konas ĝin parkere, sed imagu serĉi muzikistojn kaj la dirigenton ene de semajno?" Ili ridetas. Jes, elekti la meson de Stravinski por sia funebro estis lia lasta ekscentraĵo...

Ni silentas kaj provas forpalpebrumi la subitan humidecon en niaj okuloj. Ni aŭskultas *Justorum Anime* de Stanford. Ni kantis ĝin ankaŭ dum la funebro, kaj tute hazarde ĝi estis ĉe Raimon kaj Maria, sur la disko de nia ĥoro. Ni spontane kunkantas kun la registraĵo, kaj jen ni transportiĝas al alia mondo. La mondo, kie ne estas la tenebroj kaj kiun penetras la lumo eterna. "*Visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.*" "Al la okuloj de la malsaĝuloj ili ŝajnis morti, sed ili estas en paco." La muziko ĉesas, kaj ni sidas reveme iom da tempo. Mi scias, ke mi devas jam baldaŭ forlasi miajn novajn amikojn, sed mi provas absorbi tiun momenton, kvazaŭ ĝi estas objekto, kaj kunhavi ĝin por ĉiam. Ni silentas, sed estas silento aktiva kaj plena je muziko...

Raimon afable proponas ŝofori min ĝis mia portempa Esperanta hejmo ("Estas rekta tunelo! Daŭros nur 10 minutojn!") kaj mi ĝisrevidas Marian kaj la katon (la gefiloj jam iris dormi). Ho, la tunelo estas fermita (*hostia!*), do, ni prenas diversajn flankajn stratojn. Tio daŭras duoblon de tio, kion Raimon anticipis... Li devas labori matene, sed mi, tute egoisme, ĝojas pri la devojigo kaj la okazo pasigi pliajn 10 minutojn en la kompanio de Raimon kaj vidi la noktan Barcelonon. Ĝi dormas en paco... ne -- pli ĝuste, ĝi enpace sendormas... ĝi trankvilas, sed ĝi vivas kaj baniĝas en mil lumoj, kaj ĝi odoras je maro...

esperantigita de **Paula Adúríz** (Hispanio)

Evgeny Khvalkov (Rusio)

Fabeloj pri bestoj

surbaze de la ciklo pri Reynard la Vulpo

Iutage Lupo kaj Vulpo promenis sur kampo kaj vidis Azenon. Ĉar ili tre malsatis, ili decidis manĝi ĝin. Do la Lupo diras al la Azeno:

"Aŭskultu, grandorela, Lia Moŝta Leono, la Reĝo de bestoj, donis al mi la rajton manĝi iujn ajn bestojn, kiuj maĉas gumon.

aŭtoro, Evgeny Khvalkov

Do vi estos mia vespermanĝo ĉi-vespere.

"Atendu," diris la Azeno. "Lia Moŝto la Leono, la Reĝo de Bestoj, donis al mi sekundan konduton, kiu malebligas ke iuj el la bestoj manĝu min".

"Kie ĝi estas?" la Lupo demandis, perpleksa.

"Ĝi estas skribita sur mia malantaŭa hufo," diris la Azeno serioze. - "Se vi ŝatas, kleraj sinjoroj, vi povas legi ĝin".

"Frato Vulpo," diris la Lupo, "bonvolu legi la leteron sur la malantaŭa hufo de la Azeno."

"Frato Lupo," diris la ruza Vulpo, kiu rimarkis, ke estas kaptilo - mi ĝojus, sed mi forgesis miajn okulvitrojn hejme. Ĉu vi volus legi ĝin? Finfine vi estas la plej klera el ĉiuj bestoj."

La Lupo ŝatis la laŭdon de la Vulpo kaj iris al la Azeno kaj diris al li levi sian malantaŭan hufon.

La azeno levis sian malantaŭan kruron per peza hufumo, kaj kiam la Lupo komencis serĉi la reĝan ĉarton, la grandorela hufo forte batis lin en la frunto, tiel forte, ke la okuloj de la Lupo elfluis.

Jen kio okazas al tiuj, kiuj estas senzorgaj kaj kondukataj al flatado.

Iam Tigro falis en profundan truon. Li estis adiaŭonta sian vivon, sed kamparano paŝis.

"Bonulo," petegis la Tigro, "forigu min de ĉi tie!"

"Sed se mi eltiros vin," diris la kamparano, "vi manĝos min!"

"Ne! Neniell!" ekkriis la Tigro. "Mi ĵuras al vi per ĉiuj tigras dioj!"

La tigro ĵuris plej teruran ĵuron, ke li ne manĝos la viron, kaj la viro faligis grandan ŝtipon en la kavon. La tigro grimpis el la truo, rigardis la viron kaj lekis siajn lipojn.

"Mi havas nenion por manĝi dum du tagoj," diris la Tigro, "kaj nun la vespermanĝo venis al mi.

"Sed vi faris la plej teruran ĵuron!" la viro ekkriis malespere.

"Sed mi tre malsatas," Tigro grumblis, "por ke tiu ĵuro ne kalkulu.

"Ni trovu iun por juĝi nin!" - diris la kamparano.

Kaj okazis, ke Vulpo preterkuris.

"Ruĝhaŭto," pledis la kamparano, "juĝisto inter mi kaj la Tigro!"

Kaj li rakontis ĉion al la Vulpo. La vulpo gratis malantaŭ sia orelo per malantaŭa piedo.

"Kiel la Tigro povis fali en la truon?" li demandis. - "Ĉu la kamparano ne mensogas? Ĉu li vere eltiris la Tigron el la kavo kaj savis lin de morta danĝero per la plej terura ĵuro de li? "

La tigro kaj la viro atendis.

"Mi ne povos fari finan juĝon antaŭ ol mi vidos kiel vere estis," la Vulpo diris aŭtoritate. "Lasu la Tigron salti reen en la truon, el kiu la viro tiris ĝin".

La tigro ne bezonis longe por salti reen en la kavon.

"Nun," diris la Vulpo, "kaj viro kaj Tigro estas en la samaj kondiĉoj kiel antaŭe. Vi, homo, se vi volas savi la Tigron denove, fidante sian ĵuron, vi rajtas fari tion. Kaj se vi ne fidu la Tigron, vi rajtas ne. Faru laŭ via plaĉo! "

La vulpo ŝvingis sian voston kaj forkuris. La dankema viro revenis hejmen kaj rakontis la rakonton al sia edzino kaj infanoj. Kaj kio pri la Tigro? Kaj la Tigro probable ankoraŭ sidas en ĉi tiu truo, se li ne mortis.

Unu Ĉevalo tre ĵaluzis pri la Cervo, kiu laŭdire estis la plej rapida el la bestoj. Ĉar ŝi ne povis egali lin, ŝi decidis mortigi lin. Kaj ŝi diris al la Viro:

"Ni kune kaptu Cervon! Ĝiaj viando, felo kaj kornoj tre valoras".

"Kiel ni faras tion?" - surprizis la viro. - "La cervo kuras tre rapide. Ne mirinde, ke ĉiuj nomas lin Lightfoot".

"Vi rajdos min," diris la Ĉevalo, "kaj tiel ni kaptos lin."

Tiel ili faris. La tutan tagon ili ĉasis Cervon, sed ili ne povis kapti ĝin. Fine la Ĉevalo elĉerpiĝis.

"Foriru de mi," ŝi diris al la Viro.

"Ho ne!" - la viro diris. "Mi ne estas tia stultulo! Mi estas via mastro nun. Vi havos bridon ĉirkaŭ via kolo, iomete en via buŝo, kaj mi havas kondukilon en miaj manoj kaj spronoj sur miaj piedoj. Nun vi servos min kaj faros ĉion, kion mi volas".

Jen kio okazas al tiuj, kiuj envias aliajn. Homoj diras: "Ne fosu truon al alia - vi mem falos en ĝin."

Estis viro, kiu havis Hundon kaj Azenon. Li tre amis la Hundon kaj dorlotis lin, kaj la Azeno devis fari multe da malfacila laboro. La Azeno pripensis ĝin:

"Kial la majstro tiel amas la Hundon kaj ludas kun ĝi kaj ĉio, kion mi ricevas, estas malfacila laboro kaj batantoj?" Kial la Hundo loĝas en la domo, kaj mi loĝas en la stalo, la Hundo manĝas de la tablo de la mastro, kaj mi havas nur dornojn? Mi bezonas ekscii, kiel mi povas ankaŭ konvinki lin".

Kaj unu tagon, kiam la majstro venis hejmen, la Azeno svingis sian voston kiel la Hundo, muĝis (li kredis, ke ne povas ekzisti pli eŭfonia muziko ol lia muĝo), saltis sur la majstron, metante siajn antaŭajn krurojn sur siajn ŝultrojn, kaj komencis leki lin kiel la Hundo. La mastro decidis, ke la Azeno estas freneza kaj mortigos lin per ĝiaj hufoj. Li luktis por liberigi sin de ĝi, kaj kiam li faris, li tuj sendis la Azenon en la ĝardeniston.

Jen kio okazas al tiuj, kiuj ĵaluzas pri aliaj kaj volas anstataŭi ilin.

La Vulpo kaj la Kato faris longan vojaĝon kaj promesis unu al la alia resti kune, helpi unu la alian kaj dividi la tutan rabaĵon fratece. Sed iun tagon ili renkontis ĉasistojn kun hundoj ĉe la rando de la arbaro. Kompreneble, ili devis savi siajn vivojn. La Vulpo diris:

"Frato Kato, mi havas sakon plenan de lertaĵoj. La ĉefa afero estas kungluiĝi, kaj tiam ni ne pereos".

"Frato Vulpo," respondis la Kato, "mi ne scias, kion vi havas en via sako, sed mi havas unu trukon, kaj mi uzos ĝin tuj".

Kaj la Kato surgrimpis altan arbon kaj kaŝis sin en ĝiaj folioj.

"Ĉu ne venis la tempo malfermi la sakon da truko, frato Vulpo?" li vokis de la arbo.

Kaj la Vulpo forkuris de la hundoj kiel eble plej rapide, kaj estus malbone por li, se li ne trovus truon, en kiu li kaŝiĝis.

Kiam estas danĝero, eĉ la plej bonaj amikoj ofte faligas!

Iam Lupo prenis virŝafon kaj manĝis ĝin, sed hazarde glutis unu el la ostoj, kaj ĝi transiris lian gorĝon. La Lupo estis adiaŭonta sian vivon, kiam li vidis Cikonion paŝantan ne malproksime. La Lupo ĵetis sin al li.

"Frato Cikonio," kriis la Lupo, "helpu min, resanigu min! Vi havas tiel longajn kolon kaj bekon! Elprenu tiun oston el mia gorĝo!"

"Ĉu vi ne mordos mian kapon?" - la Cikonio suspekteme demandis.

- "Neniel!" - la Lupo respondis. - "Mi ankaŭ rekompencos vin bele pro via kuracado. Mi donos al vi sakon da oraj moneroj por tio! "

La Cikonio kredis lin, metis sian kapon en la buŝon de la Lupo kaj elprenis oston. "Rrrrrr!" - ululis la Lupo. "Doloras! Nun vi pagos per via kapo pro tio, ke vi tiom vundis min."

"Kial?" diris la Cikonio. - "Mi resanigis vin! Kaj vi promesis al mi sakon da oraj moneroj kiel rekompencan ... "

"Ne, rigardu lin!" Lupo ekkriis. "Li preskaŭ mortigis min, kaj li volas rekompencan por ĝi! Foriru de ĉi tie, antaŭ ol mi elŝiros vian gorĝon!"

Tiel iuj dankas pro la bonaĵoj ricevitaj!

Iutage Leono, Lupo kaj Vulpo iris ĉasi en proksima vilaĝo kaj ricevis virbovon, virŝafon kaj kokidon. Estis tempo por dividi la militakiron, sed mi devas diri, ke la Leono jam manĝis la taŭron kaj volis alian mordon. La Lupo diras:

"Lasu la Leonon havi la virbovon, mi akiros la virŝafon, kaj la Vulpo akiros la kokidon."

La Leono ne ŝatis tiajn vortojn kaj li batis la Lupon per sia piedo tiel ke li deŝiris la tutan haŭton sur sia kapo. Tiam la Vulpo komencis dividi la rabaĵon. Li diris:

"Lasu la virbovon iri al la Leono, kaj la virŝafon al la Leono, kaj la kokido al la Leono.

"Kiu instruis vin dividi la rabaĵon tiel saĝe?" - demandis la Leono.

"Sinjoro, min instruis tiu sinjoro en la ruĝa ĉapo," respondis la Vulpo, montrante la Lupon.

Unu tagon la Vulpo eniris unu el la du siteloj ligitaj per ununura ŝnuro kiu staris ĉe la putro, kaj hazarde falis en la puton. Li estis adiaŭonta sian vivon, sed la Lupo preterkuris.

"He, frato Vulpo, kion vi faras tie?" - scivole demandis la Lupo.

"Mi fiŝkaptas, Frato Lupo! Ĉi tie estas multe da bonaj fiŝoj," diris la Vulpo.

"Ĉu vere? Kiel mi ankaŭ alvenus tien?" La Lupo avide lekis siajn lipojn.

"Nenio pli facila," diris la ruza Vulpo, " simple saltu en la duan sitelon, kiu pendas supre."

La Lupo ĝojis kaj saltis en la sitelon, kaj ĉar li estis multe pli peza ol la Vulpo, lia sitelo sinkis ĝis la fundo, kaj la sitelo kun la Vulpo supreniris.

"Bonan fiŝkaptan vojaĝon!" - la Vulpo kriis atingante la supron. "Kaj salutu la kamparanojn kiam ili venos!"※

Laimundas Abromas (Litovio)

La obstina fraŭlino

Nikodemo estas fajroestingisto-savanto. Lia laboro estas malfacila kaj danĝera. Pro tio li volas antaŭ laboro iom ripozi kaj satdormi. Ĉar neniu scias, kio povas okazi dum la deĵorado. Foje okazas, ke ĵus veninte en la laborejon, necesas tuj veturi al la loko de akcidento.

Nome pro tiu kaŭzo lia nova najbarino, luinta ĉisomere loĝejon super lia loĝejo, ne vekis lian simpatian. Kio estas tiu fraŭlino? Ĉu amantino de la amuzvesperoj, konfidanta sin, aŭ tre nervoza reĝidino? La unuan fojon

aŭtoro, Laimundas Abromas

renkontinte ŝin en la ŝtuparejo, Nikodemo komprenis, ke la zorgoj ne mankos. Li ne estas homo volonte interkomunikiĝanta. Al li plaĉas la sporto, laboro kaj dormo. La homoj ofte ekscitas lin per siaj paroladoj. Ili babilas pri nenio kaj tiuj vantaj babiladoj ne permesas al li malstreĉiĝi.

Unuan fojon renkontinte la novan najbarinon, Nikodemo intencis fari nenion, nur satdormi antaŭ la noktospiko. Tamen ŝi ne permesis al li tion okazigi, ŝi provis lian paciencon. En ŝtuparejo la fraŭlino kokete ekridetis, intersalutis kaj prezentis sin – „Veroniko“. Nikodemo kontraŭvole intersalutis, sed ne prezentis sin. Tamen Veroniko montriĝis obstina. Ŝin ne fortimigis lia morna vizaĝo, ĉar ŝi tuj rimarkis: „Mi ne aŭdis vian nomon?“. Li respondis, ke lia nomo estas Nikodemo. Ŝi tuj reagis ĝoje ekkriante: „Ho! Sinjoro kun tiu nomo kaj tia figuro devus labori en la uniforme vestanta servo“. Li ekbalbutis, ke li estas fajroestingisto– savanto, kaj rimarkis, ke ŝi ne hontas flirti kun li. „Vidu, mi divenis,“ ŝi trilis plu. Tamen Nikodemo rimarkis, ke tio evidente videblas, ĉar enmane li tenis kaskon. Najbarino konfesis, ke ŝi rimarkis tion kaj demandis, ĉu oni permesas kaskon kunpreni hejmen? „Kutime oni ne permesas kunpreni ĝin, tamen tio estas ne via afero. Adiaŭ“, Nikodemo finis tiun stultan interparolon kaj eniris sian loĝejon.

„Ĉu oni permesas al ni kunpreni ekipaĵojn hejmen?“ li havis ankaŭ demandon al ŝi. Kompreneble, oni ne rajtas tion fari, tamen rompiĝis la rimenetoj kaj necesas ilin ŝanĝi ĝis la venonta alterno. „Scivolema kaprino – jen, kio ŝi estas! – decidis Nikodemo. Tiumomente li vere tiel pensis kaj iris sin lavi. Poste li decidis iom ripozi post la malfacila laboro.

Nikodemo jam preskaŭ dormis, kiam vekis lin la frapado al la pordo. Li pensis „kiu povas tiel malfrue frapi la pordon“, tamen kontraŭvole li ellitiĝis kaj paŝis al la pordo. Trans la pordo staris lia nova najbarino. Ŝi, radiante pro ĝojo, demandis, ĉu li povas pruntedoni iom da kuirsalo. Ŝi tiom kolerigis Nikodemon, ke tiu apenaŭ sukcesis tra la dentoj eldiri: „Ne!“. Poste li frape fermis la pordon antaŭ ŝia nazo. Nikodemo jam direktis sin al la lito, kiam denove aŭdiĝis la frapado al la pordo. Li sciis, ke tie estas ŝi, Veroniko. Denove Nikodemo malfermis pordon kaj ekrigardis ŝin, tamen ŝi vantbabilis, ke ili ne sukcesos tiele ligi la bonajn, najbarajn interrilatojn. Al Nikodemo ŝajnis, ke li falos surloke. Li malfacile vespiris, pardonpetis, diris, ke li ne uzas kuirsalon kaj volas dormi. Ŝi tuj gajiĝis kaj komencis ion paroli, tamen Nikodemo ne plu aŭskultis ŝin. Finfine ŝi foriris. “Kia virinaĉo!“ –pensis li antaŭ la ekdormo.

Feliĉe Nikodemo dormis longe, ĉar atendis lin malfacila deĵorado. Li estingis brulegon en la kvara etaĝo de multloĝeja domo, poste rapidis li al la aŭtokarambolo, ĉar la stiristo estis fermita en la frakasita aŭto. Post dudekkvarhora laboro li revenis hejmen senfine laca. Li duŝis sin, prenis el fridujo unu ladskatolon da biero kaj surfoteliĝis por rigardi televidilon. Trinkinte bieron li eĉ ne eksentis, kiam liaj okuloj mem fermiĝis. Bedaŭrinde, la frapado al la pordo vekigis Nikodemon. Malferminte la pordon li demandis insistan najbarinon, pro kio ŝi ĉiam frapas, sed ne premas la butonon de la pordsonorilo. Ŝia respondo mirigis lin. Veroniko klarigis, ke pordosonoriloj estas senanimaj, sed tiu frapado sur la pordon estas io alia. Ĉiu homo frapas unike, pro tio oni tuj povas diveni, kiu venis. Nikodemo demandis, kion ŝi bezonas ĉifoje. Veroniko diris, ke ĉivespere ŝi aranĝas amuziĝon por siaj geamikoj kaj demandis – ĉu li volas aliĝi? Li gape rigardis al Veroniko kaj ne povis kredi, kion li ekaŭdis. Nikodemo dankis kaj diris, ke li kutime enlitiĝas fruvespere, antaŭ la deka. Ekaŭdinte la respondon, Veroniko foriris sen iu bedaŭro kaj disreviĝo. Kiam ŝi komencis supreniri, Nikodemo fermis pordon kaj revenis al televidilo. Li spektis ĝin ankoraŭ du horojn kaj, kiel estis dirita al najbarino, enlitiĝis je la deka. Al Nikodemo plaĉis tiel vivi kaj pro tio li ne hontis. Li amis sian laboron. Ne ĉiu aĝa fraŭlo devas diboĉi en amuzvesperoj. Tamen tiuvespere dolĉe satdormi li ne sukcesis. La amuzvespero komenciĝis malpli frue. Verŝajne ŝiaj geamikoj ne scias, kio estas ĝustatempeco. La bruo, rido, dancoj kaj senbridaj krioj, kompreneble, vekis lin. Proksimume unu horon Nikodemo turnadis sin surlite de unu flanko al alia, provante

denove ekdormi. Domaĝe, ne sukcesis. Finfine li konkludis, ke ne indas perdi la tempon. Li leviĝis, vestis sin per la sportvesto kaj iris surstraten por kuradi. Li kuradis pli ol unu horon kaj revenis kun espero, ke amuzajoj finiĝis, tamen ho ve!, ĝi daŭris kun pli granda forto. Verŝajne ne nur lin solan kolerigis tiu bruego, diboĉado, ĉar kiam Nikodemo forlasis duŝejon, subite iĝis silento. En ŝtuparejo aŭdiĝis la voĉoj de najbarino kaj iu alia vira. Li komprenis, ke estis vokita la polico. La furiozo iom mildiĝis. Nikodemo esperis, ke la gastoj baldaŭ disiros. Sed post la foriro de policisto denove komenciĝis ridego kaj krioj. Li profunde vespiris kaj decidis simple ĝisatendi la finon. Nikodemo sidiĝis sur la fotelon, malŝtopis la duan ladskatolon da biero kaj spektis noktan filmon. Li atendis, ĝis kiam oni lasos lin finfine ekripi, tamen tiu momento ne venis. Subite ĉiuj komencis kii. Nikodemo pensis, ke iu diris spritaĵon aŭ iu trodrinkinte falis de sur la seĝo, per tio elvokante ridegon. Tamen ververe okazis io alia. El ĉiuj vekrioj li apartigis unu: "Ni brulas!" kaj tuj eksaltis de sur la fotelo. Li kuris al la pordo de najbarino. La homoj diskuris el tiu loĝejo, en kiu evidente io brulis. Reveninte propran loĝejon, Nikodemo prenis la fajrestingilon, kiun kompreneble li havis hejme, kaj kuris supren. Sen ajna klarigo li forpuŝis tra la pordon la restintajn ebriiĝintajn kaj timiĝintajn gastojn. Tuj li komprenis, kio okazis. Pro la brulanta kandelo, flamiĝis la kurteno, poste la sofo. Senprokraste li forigis hermetigilon kaj direktis fajrestingilon rekte al la flamo. Tuj ĉio finiĝis. Nikodemo returniĝis, kolera kiel krabro, kaj ekkriis: „Amuzvespero finita!“ Veroniko staris kvazaŭ senkonscia kaj strange kontenta. Ŝi nur voĉis: „Dankon, mia heroo.“ Nikodemo koleris kaj diris, ke tio estis lasta fojo, ĉar alifoje oni solvos tiun problemon alimaniere... La mateno estis kvietita. Verŝajne najbarino ĉifoje dormis tre longe.

Kiam Nikodemo ekaŭdis la frapadon al la pordo, lia sango tuj ekbolis. Li pensis, ke la freneza fraŭlino denove invitos lin al la amuzvespero, tamen ĉifoje ŝi nur dankis pro la helpo nokte kaj invitis lin por vespermanĝo. Kiam ŝi tion diris, Nikodemo sammomente eksentis sin kaj strange, kaj agrable. Tamen li respondis, ke pardonpeton li akceptas, sed ne intencas kun ŝi vespermanĝi, ĉar mankas la tempo. Nikodemo pensis, ke io malpli bona jam ne plu povas okazi, tamen ho ve! Dum lia sekvanta deĵorado Veroniko venis al li en lian laborejon. Ŝi staris antaŭ li, impertinente rigardis al liaj okuloj kaj konvinkadis, ke, se li ne konsentos kun ŝi vespermanĝi, ŝi venos al li en laborejon ĉiutage. Nikodemo komprenis, ke li ne sukcesos venki kontraŭ tiu fraŭlino. Pro tio li cedis kaj konsentis. Tamen enkaŭpe li promesis al si mortstrangoli tiun najbarinon, kiu diskonigis al Veroniko la adreson de lia laborejo.

Atendante vespermanĝon Nikodemo ekdormetis antaŭ televidilo. Tamen vekigis lin la konataodoro de la debrulaĵoj. Li saltis de sur la fotelo kaj tuj ekvidis, ke tra la

fenestro super lia loĝejo penetras la fumo. Li blasfemis, komprenante, ke tiu fumo penetras el tiu sama loĝejo, kaj denove kuris supren kun fajrestingilo. Eĉ ne frapis la pordon. Tiu ĉi frenezulino ne alkitimiĝis ŝlosi pordon. Nikodemo direktis sin en kuirejon, ĉar de tie penetris la fumo. La kuirejo estis malhela pro la fumo. Li volis funkciigi la fajrestingilon, sed ekaŭdis Veronikan: „Ne!“ Tiam li komprenis, ke la situacio ne estas tiom tragika, kiel ŝajnis al mi postdorma. La fumo penetris el bakujo. La larmoj, pro la amara fumo, fluas de sur la Veronikaj vangoj, eĉ forĝutumis ŝia kosmetikaĵo. Ŝia senforteco estis tiom mirinda, tiom alloga, ke por la unua fojo Nikodemo eksentis simpatian. Tiel komenciĝis ilia unua rendevuo. Poste estis la dua, tria kaj pliaj. Kaj tiel, paŝo post paŝo... ili restis kune. Tio okazis antaŭ du jaroj. Kaj nome nun Nikodemo rememoris tion, ĉar ĵus li petis Veronikon edziniĝi al li. La geedziĝa festo antaŭvidita somermeze kaj, kiom li konas ŝin, li atendas de Veroniko ion eksterordinaran. Kvankam iom strangas, tamen Nikodemo amas ŝin. Li, tiu silenta fraŭlo, kiu antaŭe satis laboron, sporton kaj dormon...

(gajninte la trian premion en la internacia literatura konkurso "Hristo Gorov" en Bulgario)

esperantigita de **Paula Adúriz** (Hispanio)

Iljet Aliĉka (Albanio)

Adonis

aŭtoro, Iljet Aliĉka

Mia patro mortis laŭ tute ordinara maniero. Li havis pli ol okdek jarojn, kaj forlasis ĉi mondon pro ia banala kaŭzo. Koncerne mian patron, tio okazis pro varmego en tiu jaro. Ĝi forpasigis ankaŭ aliajn homojn, pli junajn ol li.

Pro la varmego tiuj, kiuj venis adiaŭi la mortinton, konsilis al mi, kaj tre prave, ke la korpon de la patro mi ne tenu hejme dum la nokto antaŭ la entombigo. „Oni devas kuŝigi lin en iu malvarma loko, ĉar alie...” – ne finis sian averton, malproksima kuzino. Sed tiu escepte logika konsilo tre mirigis min.

– Sed kien mi transportu lin? – mi demandis.

– Nu, kien? – daŭrigis la kuzino. – Tien, kien oni transportas mortintojn, en kadavrejon.

– Bone, mia kara – alparolis ŝin mia duonpatrino – sed kiel oni povas eniri tien, kiel kuŝigi la kadavron, se ni konas nek regulojn, nek homojn.

La diskuto ne daŭris longe. Ĉar iu doktoro, kiu venis kun kondolenco, konsilis, ke mi interparolu kun la estro de la hospitala kadavrejo, Adonis.

– Kompreneble – mi respiris trankviliĝante.

Vespere ni enŝovis la ĉerkon en la aŭtomobilon, kiun mia entrepreno disponigis al mi kaj mi ekveturis. Sola.

La kadavrejo estis teretaĝa konstruaĵo, en ioma distanco al la hospitalo kaj ĉirkaŭata de herbo forbruligita de la suno, kun flavaj, makulitaj muroj kaj stukaĵo defalanta kelkloke. La fenestrojn defendis rustiĝintaj kradoj. En tiu morta pejzaĝo la sola vivanto estis Adonis.

Facile mi trovis lin. Li promenadis, tenante cigaredon per dikaj fingroj, kiujn flavigis nikotino aŭ desinfektiloj. Mi ekmiris, kiel bonege Adonis taŭgis por sia laborloko. Kun distaŭzitaj haroj, enkaviĝintaj okuloj, krispaj brovoj, dika trunko,

blanka ĉemizo plena je flavaj makuloj, disbutonita kolumeto, kun butonoj de la kacujo, malrekte enŝovitaj en la truetojn.

Mi prezentis min kaj klarigis, kion mi volas. Li rigardis strabe:

– Malgraŭ la tuta estimo, kian mi havas al la doktoro, estos tre malfacile trovi lokon por la mortinto. Kio li estas?

– Mia patro.

– Mi kondolencas.

Kaj li klarigis decide:

– Do, kiel mi jam diris, ne estas facile. Dum la lastaj tagoj venis eksterordinare multaj kompatinduloj, ne nur el la hospitalo, sed ankaŭ el strato (kiel – pardonu la komparon! – via patro).

Mi rememoris la konsilon de la doktoro kaj tuj elpoŝigis kvin milojn da lekoj. Adonis okulkaptis mian geston kaj mildiĝis:

– Nu, bone, ni vidos, kio estas farebla.

– Dankon – mi respondis.

Adonis pravis. Vere estis malfacile trovi liberan lokon. Li komencis malfermi friduojn, elprenante kaj traŝovante mortintojn de loko al loko. Li laboris en silento, precize, kaj samtempe li parolis kviete:

– Mi estas tia, ke monon mi ne prenos sen fari ion. En alia loko homoj pagas kaj estas trompataj: oni kvazaŭ frostigas la kadavrojn, sed antaŭ ol mortinto revenos hejmen, li fandiĝas kiel glaciaĵo. Kaj mi laboras honeste. Mallonge dirite, mi frostigas la kadavrojn, kiel decas. Jen tiel!

Kaj dezirante pruvi la verecon de siaj vortoj, li malfermis la apudan fridujon kaj elŝovis tabulon kun la korpo de juna knabino

– Ŝi havis kretblankan vizaĝon (oni ne scias, ĉu pro la morto aŭ frosto). Li ektiris la brakon de la kadavro kaj subite, kvazaŭ li kontrolus akvomelonon, ĉu ĝi estas matura, li frapis tre forte ŝian frunton per la dikfingro. La sono estis terura.

Mi ektemegis. Adonis proponis, ke ankaŭ mi frapu.

– Ŝi ja ne mordos vin!

– Ne estas necese, dankon – mi elflustris per la malforta voĉo.

– Sed kial ĉi tiu knabino mortis?

– Mi ne scias, verŝajne ŝi mortigis sin.

– Kial?

– De kie mi sciu? – Adonis skuis la ŝultrojn kaj reparolis pri sia plej ŝatata temo:

– Tio signifas, ni jam scias, sur kio ni staras: morgaŭ vi havos la paĉjon frostrigidan je amen, same kiel ĉi tiu knabino.

– Mi estas certa – mi volis fini la interparolon kiel eble plej rapide.

Finfine Adonis trovis liberan lokon. La rustiĝintan fridujon, kiu – estis flava – oni ne scias, ĉu nature aŭ pro malnoveco. Interne estis tri lokoj.

– Ĉi tien mi metos vian paĉjon. En la fridujo kuŝas pensiulo, kiun oni lasis antaŭ semajno kaj ankoraŭ ne forprenis, kaj virino, kiun oni veturigis hodiaŭ matene.

– Bone – mi diris. Ni kuŝigis la patron. Fermante la fridujon, mi rigardis lian polmon. Kiomfoje mi kroĉis miajn okulojn al ĉi tiu polmo, kiam mi petis monon. Kaj la patro neniam rifuzis. Dum la tuta vivo li bedaŭris, ke mi kreskas sen patrino. Surprizita de la afableco de Adonis, mi elpoŝigis la sekvajn kvin milojn da lekoj kaj donis al li senvorte.

Li rigardis min per la okuloj de iu, kiu faris historian decidon, kaj ekparolis amike:

– Knabo, ĉu vi scias, kio afliktas min? Ni ŝanĝu lokon por via paĉjo, mi kuŝigos lin en la specifridujon. Ĝi estas plena, sed ni trovos solvon. Nu?

– Kion mi diru?! Bonege.

Nur tio estas certa – diris Adonis – via paĉjo frostiĝos tiel, ke vi ne rekonos lin.

Mi dankis, kvankam mi ne estis kontenta pri tio, kion li diris.

Li malfermis la specifridujon. Ĝi estis plene ŝtopita.

– Tiun ĉi mi metos sur la malsupran breton – Adonis komencis eltiri iun mortinton.

– Li fariĝis tia glacipeco, ke en neniuj forno li fandiĝos – li alparolis ĝuste sin ol min. – La alian mi kuŝigos plej malsupren – li metis la mortinton sur la plankon, respiris profunde kaj rigardis min – aŭ ne, tien mi metu agronomon, kiun oni veturigis hieraŭ, ĉar estos pli facile al mi, kiam morgaŭ ili forprenos lin. Venu tien kaj iom helpu! Aŭ ne, pli bone mi eltiru la pensiulon: li kuŝas semajnon ĉi tie kaj neniuj venis al li.

Kvin minutojn poste, sur la planko kuŝis diŝjetite la kadavroj de kvar personoj. Por momento Adonis perdis orientiĝon.

– Kien ni metu lin? – li ekpensis pri la pensiulo.

– Mi ne scias – mi respondis kun ia kulposento.

– Bone, bone – li decidiĝis. – Tiun ĉi mi kuŝigos kun iu. Pli bone mi enpremu lin en fridujon ol lasu ekstere.

Tiel li faris. Ni kaptis la pensiulon kaj kuŝigis lin sur alian kadavron en la fridujo, kiu ne frostigas tro bone, kiel ŝajnis al mi.

– Aŭskultu – li decidis finfine – mi pensas, ke plej bone estos, se ni metos vian paĉjon malsupre, ĉar morgaŭ matene vi ja forprenos lin, kaj por la agronomo ili povas veni posttagmeze.

– Konsentite – mi ne protestis.

Do, ni kaptis denove la agronomon: mi – la kapon, kaj li – la piedojn, sed la kapo frostiĝis tiel, ke kiam ni levis supren la mortinton, ĝi elglitis el miaj manoj kaj malgraŭ la senespera fortostreĉo de Adonis li falegis sur betonon kun terura krakego. Li falegis sur la vizaĝon. Unu brako elsaltis el la artikolo.

– Mi pardonpetas – mi volis senkulpigi min.

– Kial vi paliĝis tiel? – ekmiris Adonis. – Ne timu, estas nenio, ho, kiomfoje tio okazas al mi! Ĉu vi scias, kial li falis? Ĉar li glaciĝis.

– Sed lia brako ...? – mi eksentis naŭzon.

– La brako estas bagatelo! Dum minuto mi fiksos ĝin, kaj la rompon, kiu vidos de interne?

Adonis tuj okupiĝis pri tio, sed ne estis facile. Dum momento plenforte li apogis sian piedon sur la bruston de la agronomo, por ektiri la brakon antaŭen. Aŭdiĝis krako de ostoj de la mortinto kaj penspirado de Adonis.

– Ĉu mi helpu? – mi demandis necerte.

– Ne, vi ne devas, nur starigu vian piedon, ke li ne moviĝu.

Estas nenio, okazas tiel. Ĉu vi scias kial? – denove li demandis.

– Ĉar ili glaciĝis – mi konis la respondon.

– Brave! – Adonis penspiradis. – Finite! – li diris post momento kaj komencis viŝi la manojn. Por suprenlevi la agronomon, ĉi-foje li kaptis la kapon.

Ŝajnis al mi subite, ke la agronomo havas kurbigitan nazon.

Adonis divenis el mia rigardo kaj kvazaŭ nenio estus okazinta, li demandis:

– Kio afliktas vin?

– Lia nazo ... – mi diris hezite.

– Kiu nazo?! Li povis denaske havi ĝin tia! Ĉu estas malmulte da homoj kun kurba nazo?

Por diri la veron, mi ne memoris, ke la nazo de la agronomo estu tiel kurbigita.

Finfine ni atente kuŝigis la agronomon en la fridujon.

Mi eksentis teruran malplenon. Mi proksimiĝis al la korpo de mia patro. Sed okulangule mi vidis, ke Adonis fingrumas sur la vizaĝo de la agronomo. Ŝajne en sekreto li provis rektigi al tiu la nazon, sed kiam li rimarkis, ke mi observas, li frapetis la vizaĝon de la mortinto, kvazaŭ li volus diri: „Kiel vi fartas, dikuleto?”, kaj li kunfrotis siajn manojn.

– Nu, en ordo.

Finfine ni kuŝigis la patron sur la unuan breton de la specfridujo. Antaŭ ol brufermiĝis la pordo, mi rigardis lin ankoraŭfoje. Mi lasis la patron sola, en mallumo kaj en malvarmego, inter fremduloj, sed kiam mi ekpensis, ke ni jam disiĝas, Adonis, ne tute fermante la pordon kaj rigardante min kiel esploroficiro, trafis min per la demando:

– Kiu faris vian paĉjon?

– Nu? Mi ne komprenas

– Vian paĉjon kiu faris? – li provis klarigi ion.

Tute surprizita mi elbalbutis:

– Mia avinjo, ŝi naskis lin

– Kial vi parolas pri la avinjo? Mi demandis, kiu preparis la mortinton.

– Ha! Virinoj ... Cetere mi ne scias – mi komprenis finfine.

Dum longa momento Adonis rigardis min exploreme kaj taksis per la voĉo de la fakulo:

– Ili ne faris bone. Eĉ ŝajnas al mi, ke ili tute ne faris ... Nu, estas via patro, faru, kiel vi volas, mi ne devigas vin, vi donas la lastan servon al li, sed vidu, ke vi lasas vian patron nefarita.

Mi divenis, kion li intencas kaj elpoŝigis denove kvin milojn da lekoj.

– Faru tion, sinjoro.

– Nu – li respiris kun plifaciliĝo. – Iru trinki kafon, kaj mi dume finos tion, poste revenu al mi kaj vi veturigos min hejmen per via aŭtomobilo.

Mi revenis post horo. Li pretigis mian patron kaj enfermis lin en la fridujo.

Adonis loĝis antaŭ la urbo. Sur la unua etaĝo de la malpura kaj malzorgita domo, kiun propramane starigis loĝantoj. Li obstiniĝis, ke mi veturigu lin antaŭ la enirejon, sed li ne tuj forlasis la aŭtomobilon. Nur certiginte sin, ke la najbaroj lin vidas, li brufermis la pordeton kaj kriis laŭte: „Morgaŭ venu al mi je la sepa”. Li iris sur la ŝtuparon, akompanata per iliaj rigardoj plenaj de estimo kaj enviado.

Hejmen mi revenis malgaja. Mi ne dormis bone. Kiomfoje mi vekigis, mi pensis pri la patro, kiu iom post iom fariĝas glacipego.

Kiam matene mi veturis al Adonis, mi devis kelkfoje hupi, antaŭ ol li vidiĝis en la fenestro, vestita per subĉemizo. Ĵetinte rigardon sur la tutan straton li kriis: „Ĉu vi jam estas? Atendu kelkajn minutojn, ĝis mi fortrinkos kafon”.

Malsupren li venis kun la demando: „Kiel vi dormis?” Ĝis la kadavrejo ni interŝanĝis eĉ ne vorton. Elirante el la aŭtomobilo, li atenteme kroĉis siajn okulojn al la domego de la hospitalo. „Certe li serĉas iun mortinton” – mi ekpensis. Li alparolis pasanton apude:

– Ĉu al mi?

– Kaj kiu vi estas? – demandis la pasanto.

– El la kadavrejo – respondis Adonis.

– Ne. Mi venis ripari muron.

– Mi pardonpetas – li malantaŭeniĝis kaj diris al mi: – Ni iru al via paĉjo.

Li malfermis la fridujon kun mieno de la homo, kiu scias, kion li parolas. La patro estis frostrigida.

Vidante mian silenton, Adonis demandis:

– Nu, kion vi diros?

– Kaj kion mi diru? – mi ekmiris.

– Nun tuŝu lin.

Mi tuŝis. Li estis malvarmega. Adonis atendis.

– Frostrigida kiel osto – mi diris.

Mi petis, ke li helpu al mi porti la patron en la aŭtomobilon. Sed tiumomente oni veturigis novan kadavron, do mi devis peti helpon de la masonisto.

Kiam ni iris kun la ĉerko sur la ŝultroj, ankoraŭfoje mi dankis al Adonis. Li respondis mallonge: „Prosperon, mia ora!”, kaj li plu klarigis al iuj venintoj sian vivo-kredon:

– Ĉiam mi perlaboras monon ŝvitante, sen trompado.

Dirinte tion, li turniĝis al la fridujo, kie kuŝis la korpo de la knabino, kiun li fingrofrapis pli frue sur la frunton. ✂

elalbanigis **Bardhyl Selimi** (Albanio)

Maksim Bočkarev (Rusio)

Ŝpinilo

Alimaniere ni atendas ripozon,
En aliaj, ni serĉas feliĉon...
Sen kompreni unu aferon — foje ĉio estas vana!
Tiam, rompante la faskon da kopioj, ni serĉas ion propran...

aŭtoro, *Maksim Bočkarev*

Sed la vivo ankoraŭ daŭras, ĉio pasas, malproksime
Tiam ni krias: kie estas mia spindelo?
Denove la vojetoj, denove la kolporto, ni iras rompante la esencon!
Kaj foje, amikoj, ni bezonas nur rigardi niajn piedojn.
Ja ne ĉiam estas solida, malglata vojo sub viaj piedoj,
En marĉa suspensiaĵo ĝis viaj genuoj, vi ne scias kien turniĝi...
Kaj vi kaptas la lumojn kiel vera lumturo,
Vi iras al ili, sed en via kapo sonas — ne tiel, ne tiel, ne tiel!
Kaj jen kiam melankolio kaptas vin ĉe la Adama pomo,
Vi diras al vi mem, kiel estas? Ĉu vi kutimis al la marĉo?
Kaj vi respondas fiere, kolere - nu, ne, tiel ne estos!
Mi trovos mian ŝpinilon sen fordoni mian vivon por kopeko!

Maksimo Boĉkarjov

Neniam tio estis kaj jen denove okazis...

Post siaj, por paroli milde, neforgeseblaj aventuroj en la vilaĝo "Malhela", Arkaŝa ĵuris ne forlasi la urbon ie ajn. Kiom ajn oni invitis lin iri fiŝkapti aŭ fari iujn aliajn ekskursojn, Arkaŝa, senhezite, respondis — ne, kaj tiel kategorie, ke tre baldaŭ oni principe ĉesis inviti lin.

Li kredis ke li plene komprenis la lecionon, kiun li lernis en la Malhela. Dum ĉirkaŭ unu jaro li digestis tiun historion, kaj dum alia jaro li eĉ ne spektis terurajn filmojn aŭ alian mistikismon en la filmoj aŭ en la televido, sed ne ĉar li estis timigita,

nur ke ĉio, kion oni povis vidi tie, estis naiva infana fabelo kompare kun tio, kion li spertis.

Kvankam, principe, li povus prave esti fiera pri si, ĉar ne ĉiu homo kapablas bridi siajn internajn timojn, sed Arkaŝa povis! Kaj kiel povis!

Li veturis laŭ la ŝoseo kaj demandis sin — kien iris ĉiuj aŭtoj? En ĉi tiu tempo de jaro, kiam ĉiuj rapidas malstreĉiĝi, la aŭtovojo en ĉi tiu loko ĉiam estas plenplena. Kaj hodiaŭ — absolute libera! Tio signifas, ke mi revenos hejmen frue, Arkaŝa ĝojis.

Tuj kiam li pensis pri tio, li ekvidis trafikŝtopiĝon antaŭe. La vojlaboristoj, ŝajne, ankaŭ opiniis, ke la vojo estas maldece kvieta, kaj ili decidis profiti la momenton.

Arkaŝa komprenis, ke tio daŭros longan tempon kaj decidis deĵoji, eliri kaj etendi la krurojn.

La tago estis simple bela. Arkaŝa staris kaj rigardis en la malproksimon de la kampoj, feliĉe montrante sian vizaĝon al la varma somera vento, portanta la unikan aromon de sovaĝaj floroj.

La humoro estis bonega, kaj Arkaŝa eĉ ne rigardis la trafikŝtopiĝon; kiel estas li sentis sin tre bone. Tra la iomete malfermita fenestro de la aŭtomobilo de Arkaŝa, li aŭdis la sonojn de la radio, sonis agrabla muziko de iu fama filmo, li provis memori el kiu filmo ĝi estis, sed ne povis kaj denove estis logita de la pejzaĝoj de la kampoj.

Estis komerca paŭzo en la radio, kaj Arkaŝa ĉesis aŭskulti ĝin. Li sidiĝis ĉe la rando de la trotuaro kaj pensis pri nenio. Li sidis tie ĝis li sentis emon trinki — la tago estis sufiĉe varma, malgraŭ la blovanta venteto.

Arkaŝa malfermis la pordon kaj prenis botelon da akvo, en tiu momento la radio parolis pri kiaj gravaj eventoj okazis tiutage. Kaj tiam Arkaŝa frostiĝis, io ĝenis lin! Li ankoraŭ ne komprenis kial kaj daŭre aŭskultis. Tiam ĝi trafis lin kiel elektra ŝoko, certe! Ĝuste en tiu ĉi tago la sorto kondukis lin al Malhela, kaj survoje li aŭskultis preskaŭ la saman tekston el la radio. Montriĝas, ke ĝuste du jaroj pasis! Jes! La tempo flugas!

Arkaŝa rigardis antaŭen, la vojlaboristoj ankoraŭ ne malfermis la pasejon, kaj pro tio amasiĝis sufiĉe densa vico da aŭtoj.

Ĉirkaŭrigardante, li rimarkis, ke multaj, kiuj estis blokita en la vojsŝtopiĝo, kiel li, haltis al la flanko de la vojo, fermis siajn aŭtojn kaj iris al la kontraŭa flanko de la vojo. "Verŝajne ĉiuj estis fervoraj iri al la necesejo!" - pensis Arkaŝa. Sed, rigardante pli proksime, li rimarkis, ke ĉiuj tien iras kun malplenaj manoj, kaj portas ion reen en sakoj. Li ne estis maldiligenta kaj marŝis al la plej proksima aŭto, al kiu homoj revenis kun plenaj sakoj.

"Kion vi trovis tie?" - tre delikate demandis Arkaŝa. La maljuna virino, ridetante, montris la enhavon de la pakajo — ĝi estis plena de buterfungoj.

Arkaŝa komencis salivumi. "Eble vi povus vendi unu saketon?" - li demandis la virinon ridante. Ŝi ridis responde kaj nee balancis la kapon.

Arkaŝa transiris al la alia flanko de la vojo kaj komencis rigardi la arbarzonon kaj la homojn el ĝi elirantajn. Ŝajne estis nenio malbona! La arbara zono videblas malproksime, tie estis nenie perdiĝi.

La tento manĝi freŝe frititajn fungojn venkis timon, Arkaŝa revenis al la aŭtomobilo, trovis tranĉilon en la gantujo kaj malplenan sakon en la pakaĵujo kaj iris al la alia flanko de la vojo, al la arbarzono.

La komenco mem de la plantadoj estis zorge tretita de preterpasantoj avidaj de fungoj. Arkaŝa marŝis plu laŭ la bone eluzita vojo laŭ la arboj. La bildo ne ŝanĝiĝis, kaj li povis klare vidi, ke ne estas fungoj laŭ la tuta larĝo de la arbara zono. Li returnis sin al la tranĉeo; la aŭtoj daŭre amasiĝis, kio signifis ke estas ankoraŭ tempo, kaj li trankvile pluiris.

La arbara zono fariĝis pli densa, dikaj arbustoj komencis aperi laŭ ĝiaj randoj, kaj Arkaŝa decidis, ke principe jam eblas iri sub la ombron de la arboj, nur bezonate trovi taŭgan trairejon por ne senhaŭtiĝi apud la arbustoj.

Kaj baldaŭ li vidis aperturon en la arbustoj, Arkaŝa atentigis du aferojn: unue, la loko ne estis tretita, kaj tio pliigis la ŝancon de sukceso, due, la malfermo en la arbustoj havis la formon de preskaŭ perfekte egala, izocela triangulo. "La naturo havas metamorfozojn!" - Li estis mense mirigita kaj kuraĝe paŝis en la ombron de la arbustoj.

Elirinte en la centron mem de la arbara zono, li vidis, kiel surprize mallume estas ĉi tie, malgraŭ tio, ke la arboj estas sufiĉe malabunde plantitaj. Kreiĝis iluzio - artefarite malforta lumigado.

Arkaŝa ne longe restis surprizita, sed decidis kolekti fungojn kaj rapide forlasi ĉi tiujn arbustojn. La sako tre rapide pleniĝis per junaj flavaj boletoj, kaj Arkaŝa decidis reveni al la kampvojo, ĉar iri laŭ ĝi estis multe pli rapide kaj pli agrable ol laŭ la alta herbo de la arbarzono.

Li komencis rigarde serĉi la triangulan breĉon, tra kiu li trapasis la arbustojn, sed ial ĝi ne estis videbla. Kaj por ŝpari tempon, Arkaŝa marŝis al la aŭtovojo tra la arbara zono mem.

Subite, sufiĉe bona elirejo el la plantoj aperis maldekstre. Arkaŝa pensis, ke ankaŭ ĉe la alia flanko devas esti vojo. Li ne pensis kaj, iom kliniĝante, moviĝis en la pasejon inter la arbustoj.

Kaj tiam li sentis, ke la tero, en la rekta senco de la vorto, malaperis de sub liaj piedoj. Li sentis mallongan flugon kaj akran doloron en la nuko kaj kruro...

Rekonsciiĝinte, li apenaŭ malfermis la okulojn, lia kapo doloris tiel forte. Lia dekstra kruro estis tordita, li palpis ĝin kaj venis al la konkludo, ke ĝi estas nur severa kontuzo.

"Jen por kio mi iraĉis!? Ekvolis fungojn! Mi vivis pace dum du jaroj kaj nun jen! Ĉi tio neniam okazis antaŭe kaj nun ĝi denove okazas!" - riproĉis sin Arkaŝa.

Li provis stariĝi, kaj tion li sukcesis, kompreneble, ne tuj, sed sukcesis. Arkaŝa staris sur la fundo de sufiĉe profunda kavo, kies muroj kaj fundo delonge abundis per herboj. Ĉirkaŭe kuŝis fragmentoj de putraj tabuloj. "Ŝajne mi surpaŝis ilin!" - Arkaŝa estis ĝenita.

Rigardante supren, li rimarkis, ke jam malheliĝas tie, kaj montriĝas, ke li kuŝis tie senkonscie jam sufiĉe longe.

Sed iom ajn vi rezonu, necesas elgrimpi. La maniero, kiel fari ĉi tion venis en la kapon mem. Li eltiris grandegan rustan najlon el unu el la tabuloj kaj komencis fari per ĝi kavetojn, pensante samtempe: "Bone, ke ĉi tiu najlo ne enpikiĝis ien..."

Farinte du noĉojn, li staris kun la piedoj en ili kaj komencis prepari la du sekvajn. Estis neklare kiom longe li pikis tiel, tempokalkulo perdiĝis.

Fine, li sukcesis ĵeti la korpon trans la randon de la fosaĵo. Li eliris kaj lace reklinis sin. Li eĉ fermis la okulojn kun plezuro, kaj kiam li malfermis la okulojn, li estis miregigita, por paroli milde.

Ĉi tie mi, kiel la aŭtoro, volas alparoli la respektatan leganton, bone sciante, ke ĉi tiu rakonto estas legata ankaŭ de infanoj, mi promesas, ke eĉ se nian heroon ege mirigos io, ĝi estos prezentita en pure kultura formo.

Do, Arkaŝa kuŝis surdorse kaj miris, tre miris.

Li falis en tiun ĉi malbenitan kavon, estante en la plej ordinara arbarzono, kaj li el ĝi elrampis en veran arbaron! Krome, ĉi tiu arbaro neniel similis al la indiĝenaj siberiaj arbaroj. Kaj tion konfirmis la ĉeesto de grandega, disvastiĝanta kverko, ĉe kies radikoj nia heroo havis la plezuron kuŝi.

Por la okazo, Arkaŝa denove fermis la okulojn kaj kuŝis tie iom da tempo. Li vere esperis, ke ĉio ĉi estas la rezulto de la cerboskuo, kiun li klare ricevis, kiam li surteriĝis en la kavon.

Li zorge kaj tre malrapide malfermis la okulojn. La potenca kverko ankoraŭ estis tie. Arkaŝa volis ekhurli! Kio estas ĉi tio? Vi bezonis du jarojn por resaniĝi post tiu vojaĝo, kaj jen denove! Kaj li komencis miri laŭte, senĝene, denove kaj denove!

"Kiom longe vi intencas kuŝi tiel?" — de supre aŭdiĝis knara voĉo.

Arkaŝa tuj eksaltis, forgesinte pri sia kontuzita kruro. Li turnis la kapon ĉiudirekten, sed ne vidis iun, kiu povus paroli kun li. "Kiu estas ĉi tie?" - demandis Arkaŝa duonflustre, daŭre ĉirkaŭrigardante.

"Aŭskultu, ĉu vi eĉ estas normala?" — la voĉo denove eksonis kun evidentaj mokaj notoj.

Arkaŝa timis, sed li provis ne montri tion. Li ĉesis turniĝi kaj ripetis sian demandon: "Kiu estas ĉi tie? Mi ne vidas vin!"

"Vi, homoj, estas stranguloj! Iri tiel danĝeran vojaĝon kun malbona vidkapablo! Ĉu ne stulte?" - plu mokis nevideblulo.

Arkaŝa estis sur la rando de nerva kolapso. Li sentis per sia tuta korpo, ke li denove estas trafinta en ian neklarigeblan de lia menso historion. "Kiam ĉi tio finiĝos!?" — li estis mense mirigita.

"Aŭskultu, ĉu vi ankoraŭ ŝajnigos vin sankta malsaĝulo?" — demandis la nevidebla interparolanto.

Kaj Arkaŝa ne eltenis kaj preskaŭ ekkriis: "Kie vi estas? Montru vin!"

"Uh-ho! Jes, ankaŭ frenezulo vi estas! Bedaŭrinde! Nu, kiel mi montros min al vi, ankoraŭ estas lumo, jen mi estas en la trunka kavo! Ĉu vi ne vidas, aŭ kio?!" - respondis la voĉo kun ia kompto.

Arkaŝa levis la kapon, trovis la kavon per siaj okuloj kaj vidis en ĝi grandegan, preskaŭ grizharan gufon. Ĝiaj rondaj okuloj periode reflektis la lumon kaj donis al ĝi vere timigan aspekton.

"Parolanta birdo!? Nu, ne, tia ruĝo ne funkcios kun mi!" - kolere pensis Arkaŝa kaj komencis kuri ĉirkaŭ la arbo serĉante la ŝerculon.

"Hu! Nu, ĝuste, freneza! Jen kion civilizo faras al homoj! Tio estas antaŭe, antaŭ jarcento kaj duono! Oni venas kaj kliniĝas ĝis la tero! Ili alportas al vi bongustan, freŝan viandon! Ili parolas kun respekto! Ili demandas nur — diru al mi, kara Saĝa Gufo, kie mi serĉu mian ŝpinilon! Kaj ĉio estis laŭorde, ĉio estis nobla! Kaj nun: oni kuras, krias, balancas la kapon kaj, plej grave, nula atento al mi! Kaj mi ĝenerale silentas pri viando!" — el la kavo sonis monologo.

Arkaŝa denove staris kontraŭ la fonto de la sono kaj konfuzite palpebrumis.

"Ĉu ĉi tio estas via unua fojo, kiam vi vidas Gufon?" - demandis la voĉo mirigite.

"Arkaŝa decidis kunludi kaj aliĝis al ĉi tiu nekomprenebla ludo. Li decidis, ke li ankoraŭ eltrovos, kiu ŝercas kun li tiel kruele kaj respondis: "Mi multajn fojojn vidis gufojn en la zoo! Sed por ke ili nomu min frenezulo, la unuan fojon!"

"Sed kiam vi iris serĉi vian ŝpinilon, kiun vi atendis vidi ĉi tie? Eble elefanton? Jen, tio estus afero! Eĉ mi tiam estus surprizita!" - respondis Gufo.

"Ŝpindelo? Kio estas ĉi tio? - Arkaŝa estis sincere surprizita.

Enigmoj

"Ĉu vi hodiaŭ havas rikolton da nemangeblaj fungoj tie? Li iras por la ŝpinilo kaj ne scias kio ĝi estas! Kia sensencaĵo! Kaj li ankaŭ miras de la parolanta birdo!"

Jes, vi nun centoble pli surprizis min! Mi deĵoras ĉi tie dum kvar jarcentoj, sed ĉi tio estas la unua fojo!” — la birdo estis sincere perpleksa.

“Ni komencu per tio, ke mi iros - ne por iu ŝpinilo! Mi iras al la aŭto! Mi devas iri hejmen! Kaj lasu al vi vian ŝpinilon! Montru al mi kiel eniri la ĉefvojon kaj sidu ĉi tie dum pliaj kvar jarcentoj!” - respondis Arkaŝa, arogante.

“Jes, mia ŝpinilo, dankon al la Kreinto, estis trovita antaŭ longe! Kaj mi bezonas vian kiel bovino la kvinan kruron! Rigardu, ekkriaĉis ĉi tie! Vi serĉas vian propran vojon, do kial ĝeni min? Iru kien vi volas! Homoj marŝas milojn da mejloj! Kaj ili atendis en vico dum jaroj! Kaj ĉi tiu, rigardu, ne nur li aperis eksternice. Do montriĝas, ke li eĉ ne bezonas ŝpinilon!” - Gufo estis grave kolera.

Kaj tiam, estas amuze diri, sed Arkaŝa eksentis honton. Sen ŝajna kialo li subite vere volis ekscii kia ŝpinilo ĉi tio estas? Pro kiu oni iras mil mejlojn, kaj poste staras vice! Komencis juki interne, li perfekte memoris ĉi tiun senton, kiam li decidis reveni al la Malhela, aŭ ne... Kaj li ne ekŝatis ĝin! Ho, kiel ne ekŝatis!

Kaj tiam li ekparolis kvazaŭ tute ne estis li: “Aŭskultu, pardonu min malavare! Mi perdis la paciencon! Mi tre forte frapis mian kapon, kiam mi falis en la kavon! Klarigu, mi petas, kia ŝpinilo estas ĉi tio? Ĉu tion ili uzas por bobeni la fadenon?”

"Nu, la fakto, ke vi frapis vian kapon, vi ne devus diri, estas evidente!" - Gufo sulkgis la brovojn.

“Mi denove pardonpetas! Mi ne diris ĉion ĉi pro malico! Mi hontas diri - pro timo!” - Arkaŝa daŭre petis pardonon, kaj li faris tion tute sincere.

La Gufo sidis silente dum kelka tempo, sed fine ĝi ne povis elteni: “La ŝpinaĵon oni devas unue eltiri en fadenon! Kaj nur tiam la fadeno kuŝiĝas sur la ŝpinilon! Ĉu tiaj primitivaj aferoj vere estas novaj por vi, modernaj homoj?”

Arkaŝa, profitante, ke Gufo mildigas sian koron, faris alian demandon: “Kial mi serĉu ĉi tiun ŝpinilon?”

La Gufo eĉ iom elkliniĝis al la lumo, ĝi neniam antaŭe vidis tian idioton; ĝi rigardis sen palpebrumi, reŝovis la kapon en la kavon kaj parolis: “Ŝajne oni ne mensogas, ke la homaro tute sovaĝiĝis en sia teknika progreso! Akiris nekredblajn sciencajn atingojn, sed perdis la veron! Nu, se estas neniu alia, sidiĝu, mi likvidos vian analfabetecon!”

Arkaŝa obeeme falis ĝuste kie li staris kaj prepariĝis aŭskulti.

La Gufo paŭzis kaj komencis sian nekutime informan prelegon: “Nu, aŭskultu do! Mi donas al vi la bazojn! Se vi komprenos — bone! Se vi ne komprenas, mi ne miros! Kio estas ŝpinaĵo, fadeno kaj ŝpinilo? Ĉio estas tre simpla ĉi tie! Dum en la stato de fadeno, homo ankoraŭ prepariĝas por naskiĝi. Kaj tiel, kiam la pinto mem de la fadeno aperas, homo naskiĝas. Ĉiu havas sian propran fadenon, por iuj ĝi estas

dika sed forta, por aliaj ĝi estas maldika sed tre rafinita. Oni ankaŭ devas diri, ke ĉiu havas sian propran provizon de ŝpinaĵo kaj fadeno; rekte influas kiom longe ĝi daŭros! Tiel fluas la vivo de homo - jen dike, jen maldike! Mi verŝajne aŭdis la proverbon: kie ĝi estas maldika, tie ĝi ŝiriĝas?"

Arkaŝa silente kapjesis, li timis interrompi la obstinan birdon kaj diligente aŭskultis.

Kaj la gufo, kontenta, ke almenaŭ la vojaĝanto tion sciis, daŭrigis: "Tio estas bona! Ne tute, tio signifas, perdita! Do, la fadeno fluas kaj bobenas sin; Kie? Ĝuste! Sur la ŝpinilo! Sed kiel ĝi estas volvita, kiel glate ĝi kuŝas, de tio dependas, ĉu homo estas feliĉa aŭ ne! Kaj ankaŭ okazas, ke la fadeno estas bobenita, ĝi kuŝas kiel la persono ŝajnis revii, kaj jen, la persono bezonas nenion alian! Kaj per siaj pensoj, li mem memvole forlasas sian ŝpinilon! Kiu, kompreneble, tuj malaperas! Homo vivas kvazaŭ ĉiu tago similas al la antaŭa! Ĉu vi komprenas min, kontuzita? Almenaŭ kapjesu!"

La saĝa Gufo pravis! Arkaŝa vere pensis pri tio! Ho, kiel pripensema li estis! La Saĝa Birdo diras ĉion ĝuste! Kaj li denove diligente ekkapjesis.

La Gufo klare estis kontenta, ĝi vidis, ke ĝiaj vortoj atingas la homon kaj ne nur atingas lin, sed penetras en ĉiun ĉelon de lia konscio. Ĝi donis al la aŭskultanto iom da tempo por digesti tion, kion li aŭdis kaj parolis denove: „Sed kiel alie ĝi povas okazi - homo trafis en situacion tute neklarigeblan de lia cerbo! Li multe suferis, sed sukcesis ekregi sin! Kaj ne nur elteni, sed eliru digne el ŝajne mortiga kaptilo! Kaj poste kio? Kaj poste du jarojn li iradis kaj ĉirkaŭrigardis, kaj eĉ ĵuris, ke nenio alia povas ŝanĝiĝi en lia vivo, li rezignis pri ĉio, li estis feliĉa pri ĉio! Jen ĉio! La fadeno ĉesis pendi sur la ŝpinilo! Ĉu ĉi tio estas konata historio?"

Arkaŝa nun estis eĉ pli surprizita ol kiam li eksciis, ke birdoj foje povas paroli! Kiel ĝi scias ĉion pri li?

"Nu, ĉu vi plu miros, ke vi trafis ĉi tien?" - demandis la birdo, atente rigardante al Arkaŝa.

"Verŝajne ne! Mi ĉion komprenis! Sufiĉe strange, sed mi ĉion komprenis! Ĉu mi povas demandi al vi ion?" - Arkaŝa pluiris al la demandoj.

"Mi estus surprizita, se vi nun silente irus serĉi vian ŝpinilon! Ja kiel eblis frapi la kapon! Demandu, kompreneble! Nur ne tro pensu antaŭ ol demandi! Mi ne vartos vin ĉi tie ĝis la mateno!" - respondis Gufo.

"Diru al mi kie serĉi mian ŝpinilon? Kaj ankoraŭ unu demando — kiel estas, ke iu vivas sian tutan vivon kaj eĉ neniam vidis krokodilon, sed la duan fojon en mia vivo mi trovas min en tute neklarigebla historio? Ĉu mi estas ia ne tia? Neniu iam kredos min!" - emocie parolis Arkaŝa, starante sur la piedoj kaj ŝvingante la brakojn.

“Mi tute ne miras pri la unua demando, sed per la dua, mi konfesas, vi ĝojigis min! Mi komencos de la fino - fakte, multaj homoj havas problemojn kiel vi! Sed, kiel regulo, timante kondamnon kaj miskomprenon, ili silentas ĝis la fino de siaj tagoj! Oni donis al vi ŝancon, ĉar vi ne timis kaj skribis libron pri viaj aventuroj! Ĉu ne? Do, pri kie serĉi vian ŝpinilon: vi nun estas ĉe la Disrompo en la spactempa kontinuumo, kaj via ŝpino povus esti ie ajn! Fakte, estas pluraj Gardantoj de la tiel nomataj "rifuzitaj" ŝpiniloj, neniuj scias, kiu el ili ricevis la vian! Sed, se vi trovos la ĝustan, li rekonos vin kaj redonos vian ŝpinilon! Mi vidas, ke multaj aferoj estas neklaraj, sed kiel vi komprenis ĝin, tiel komprenis!” - Tre saĝe respondis Gufo.

Arkaŝa volis grati sian dolorantan nukon, sed rezistis - li ne volis doni al Gufo novajn kialojn por ŝercoj pri sia vundo.

Li staris kaj pensis pri kio alia demando al la Saĝa Birdo. Sed Gufo antaŭis lin: “Ĉu vi volas demandi kiel komenci kaj kien iri unue? Mi komprenas! Bona demando! Komence iru rekte kaj ne turnu vin ien, sed kiam venos tempo turniĝi, vi mem devas decidi kien! Kaj survoje vi renkontos multajn nekutimajn aferojn, kaj malbonajn, kaj bonajn, kaj helajn, kaj malhelajn! Via sorto kaj kiel baldaŭ vi povas reveni de ĉi tie dependas nur de vi! Se vi povus, kompreneble!

"Aĉaĵo! Nuraj enigmoj! Kie mi povas ricevi la respondojn?! Kaj la lasta frazo estas ankoraŭ tre kuraĝiga kaj vigliga!” - pensis Arkaŝa, komencinte rondiradi, sen rimarki tion mem, ĉikraŭ la trunko de grandega kverko.

“Bone, vi pensu, nu, kaj suriru la vojon! Kaj mi malsatas, ne tagmanĝas hodiaŭ! Mi pensis, ke ĉi tien oni ĵetos normalan homon, el normala tempo, li alportos al mi viandon, kiel atende! Kaj jen vi! Bone, se vi bonŝancos, mi revidos vin ĉi tie! Kaj pliaj konsiloj por vi! Ĝis la mateno, sekvu ĉi tiun vojon kaj eĉ ne pensu pri turnado ien! Komencos mateniĝi, vi povas halti kaj ripozi, sed antaŭ tio pli bone ne halti! Sed vidu vin, mi avertis! - La Gufo krisis la lastajn vortojn jam en flugo, silente svingante siajn grandegajn grizajn flugilojn.

Do, Arkaŝa restis sola. Pensoj nur kuzimis en lia kapo! Li ne sciis ĉu kredi je ĉio ĉi aŭ ne? Aŭ eble li freneziĝis? Sed, ve, la fakto restis fakto. Estis kverko, kaj parolanta Gufo, fluganta for el la vido, kaj estis vojo. Restis nur decidi ĉu sekvi ĝin aŭ denove iri, salti en la kavon, prefere kun kapo malsupren!

Li longe pensis kaj volis elekti la varianton kun fosaĵo, sed liaj kruroj portis lin laŭ la vojo.

La vojaĝo komenciĝis, kaj neniuj scias kio atendas lin antaŭe, eĉ la Saĝa Gufo!

Maraj

Kvankam Gufo diris, ke la vojo kondukas rekte, fakte ĝi periode sinuis. Arkaŝa marŝis kaj provis trankviligi sin, ke, laŭ la vortoj de la Saĝa Birdo, li estas unu el la elektitaj. Ĉi tio varmigis lian fieron, sed ne aldonis kuraĝon.

La pado estis sufiĉe larĝa kaj ebena, estis facile iri laŭ ĝi, sed de ĉiuj flankoj li sentis ies karnovorajn rigardojn al li; kaj maldekstre kaj dekstre li aŭdis susurajn sonojn, kaj plurfoje eĉ ŝmacojn. Kelkfoje lin venkis sovaĝa, nerezistebla deziro halti kaj pluki absinton – ĝi multe helpis lin antaŭe, kiam estis same timige, sed li marŝis, trovis la forton en si kaj marŝis.

La vortoj de Gufo pri ne haltado, turniĝis en lia kapo kiel trivita sondisko. Li ankaŭ ege volis dormi, kaj li uzis ĉi tiun deziron kiel instigon - mi alvenos al la forko en la vojo kaj ripozos tie, negrave kio estos! La sonoj en la mallumo kaj maldekstre kaj dekstre daŭre kreskis, ŝajnis, ke post alia sekundo io malbona rampos sur la padon, nu, ĝenerale, io malbona enŝteliĝos!

Kaj, malgraŭ la laceco kaj doloro en lia kruro, Arkaŝa preskaŭ kuris. Estas facile diri, ne halti! Nu, diable! Iam li malrapidiĝis kaj, surprizante sin, ekridegis! Kaj li sentis sin ridema pro siaj propraj pensoj: "La parolanta birdo diris al mi kien iri! Ne haltu! Estas bruo en la mallumo, iaj malbonaj spiritoj! Kaj mi estas tiel, preskaŭ trankvila, kuranta al ia forko - aŭskultu mian intuicion!"

Kaj tiam li rimarkis, ke ju pli trankvile li marŝis kaj ju pli laŭte li ridis, des pli trankvila ĉio fariĝas ĉirkaŭ li. Arkaŝa decidis kontroli, ĉu vere estas tiel, kaj, ĉesinte ridi, komencis denove plialtigi sian paŝon, preskaŭ ekkurante. Ĉio okazis kiel li atendis – la malbona bruo denove komencis kreski laŭ la vojflankoj. Poste li malrapidiĝis, plukis herbon dum li marŝis, kaj marŝis preskaŭ promenpaŝe.

"Mmm! Do jen kia vi estas ĉi tie! Mirinda!" - pensis Arkaŝa kaj paŝis impone, ne haste. La sonoj preskaŭ malaperis, kaj, plej interese, la timo de Arkaŝa malaperis kun ili.

Tagiĝo komenciĝis, Arkaŝa rememoris la vortojn de Gufo, ke kiam eklumiĝis, li povis halti, sed li ne riskis kaj marŝis ankoraŭ bonan duonhoron al la leviĝanta suno.

Iam, li komprenis, ke ĉio, li ne havis forton por iri plu! Ni devas halti kaj sidiĝi. Li ne povis sidiĝi, sed rezultigis tuj kuŝiĝi. Arkaŝa kuŝis kaj rigardis la heliĝantan ĉielon. Kaj, strange, li sentis sin bone! "Verŝajne devas esti! Fakte, en du jaroj mi povis verki nur unu libron, kaj ĝi montriĝis tre specifa! Kaj mi mem vere blokiĝis! Kion ajn oni dirus, Gufo pravas, mi perdis mian ŝpinilon!" - Arkaŝa kuŝis kaj pensis.

Kiam li vekigis, la suno jam estis ĉe sia zenito kaj senkompate varmigis la vizaĝon de Arkaŝa. Li apenaŭ ekstaris, staris kaj ŝanceliĝis. Subite venis sento de

malsato, sekvita de sento de soifo. "Jes! Nun mi ŝatus iom da akvo!" - pensis Arkaŝa, devigante sin denove ekiri la vojon.

La pado jam delonge eliris en kampon, lokustoj babilis ĉirkaŭe, kaj la aero pleniĝis de aromoj de herboj.

Malproksime, ĝuste sur la pado, aperis grandega ŝtonego, Arkaŝa rapidis kaj baldaŭ staris kaj rigardis la grandegan rokon. Ĉirkaŭ la ŝtono, ĉio estis plene tretita de la multnombraj piedoj de tiuj, kiuj ŝajne estis serĉontaj siajn ŝpinilojn.

Tuj post la ŝtonego, la pado dividiĝis en tri direktojn. "Ĝi estas ekzakte kiel en iu fabelo!" - Arkaŝa pensis kaj ridetis samtempe. Necesis fari decidon kaj, rememorante la fabelon, kie estis ankaŭ ŝtono, Arkaŝa decidis serĉi kelkajn klarigantajn surskribojn kiel: "Vi iros maldekstren... Vi iros dekstren...".

Sed, trovante nenion tian, li decidis ripozi en la ombro ĵetita de la ŝtono. Arkaŝa sidiĝis sur la tero kaj apogis la dorson al roko. La ŝtono ankoraŭ ne varmiĝis en la suno kaj donis agrablan malvarmeton al la dorso de Arkaŝa.

Li eĉ fermis la okulojn pro plezuro. Kaj tiam li denove konvinkiĝis, ke estas pli bone ne fermi la okulojn en ĉi tiuj lokoj.

"Bone, ĉu? Ĉe la ŝtoneto! Malvarmeta ŝtoneto! Agrabla!" — aŭdiĝis ies alta voĉo. Arkaŝa tuj eksaltis. Se li estis bonŝanca kun Gufo, tiam oni neniam scias, kiu povas luli lian atenton per tia miela voĉo.

Arkaŝa komencis ĉirkaŭrigardi kaj serĉi la fonton de la voĉo. Post la parolanta birdo, li ne plu estis surprizita de io ajn.

"Jen mi, ĉi tie! Supren rigardu!" — denove aŭdiĝis la miela, sed dolore strida voĉo.

Arkaŝa rigardis la supron mem de la ŝtono kaj vidis beban raton. Ĝi sidis kaj rigardis al Arkaŝa kun sindonemaj okuloj.

Oni devas diri, ke ekde infanaĝo nia heroo ne povis toleri ratojn, kaj ne estas ke li timis ilin, estas nur ke ili elvokis ian nerezisteblan abomenon en li.

Arkaŝa eĉ faris paŝon malantaŭen. "Kio, vi ne ŝatas min? Nu, vi povas fari nenion, ne ĉiuj ricevas la bildon de granda kaj saĝa birdo!" - pepis la ratido.

"Kaj ĉi tiu bela birdo eĉ ne degnis sin prezenti al mi! Sed mi ne estas fera, mi povas nomi min! Mia nomo estas Maraj! Kiel vi nomiĝas, vojaĝanto?" - demandis la ratido stariĝinte sur la postaj kruroj.

"Arkadio, estas mia nomo!" - Arkaŝa prezentis sin, kaj li denove ekstremis pro abomeno.

"Vi ne ŝatas ratojn, Arkaŝa! Ho, tute ne ŝatas! Sed ratoj ĉiam estis proksimaj al homoj! Kiom da utilo ni alportis al vi?! Ĉu vi ne memoras? Kaj mi memorigos vin! Ĉu almenaŭ unu alia besto povis preni respondecon pri via loĝantaro? Ne! Kaj ni faras tion regule! Koste de niaj propraj vivoj, ni alportas al vi mortigajn malsanojn

dum multaj jarcentoj - tiel reguligante vian homan loĝantaron! Jes! Ĉi tio estas malnobla kaj malestetika! Sed iu devas!" - la rato ekscitiĝis.

Arkaŝa volis enmeti vorton, sed Maraj ne lasis lin paroli: "Prenu Gufon, li sidas tie, salutante ĉiujn, kiuj ĵus alvenis. Ili ankoraŭ alportas al li viandon, sed vi scias, li estas lerta kaj donas nekompreneblajn konsilojn! Kia utilo? Jes, neniam! Sidigu ajnan apron sub kverko, ĝi estos same inteligenta! Por diri - iru rekte, ne haltu, elektu mem la vojon... Nu, kio estas ĉi tio? Alia afero estas Mi! Mi sidas ĉi tie kaj dum varmo kaj malvarmo, renkontante timigitajn kaj lacajn vojaĝantojn! Kaj mi havas la plej grandan respondecon! Mi helpas vin, kiu perdis vian ŝpinilon, elekti la ĝustan vojon! Ĉu ĉi tio ne estas nobla?! Kaj vi ĉiuj flankenkuras! Ĉar ekvidis raton!

Maraj tiom ekscitiĝis, ke ĝi komencis marŝi tien kaj reen sur la supro de la ŝtono. Kaj Arkaŝa tuj rememoris antaŭbalotajn mitingojn - oni ankaŭ ŝatas sin laŭdi tie. "Do, ĉu vi povas helpi min elekti la vojon?" - demandis Arkaŝa, interrompante la senfinan monologon de la ratido.

"Certe! Kompreneble! Jen kial mi estas ĉi tie kaj suferas mizeron! Ĉio por vi, ĉio por la homoj! Mi ne kompatas min mem, ĉion al vi!" - Maraj komencis malnovan diskon.

Rimarkinte, ke la ratido povas senfine laŭdi sin, Arkaŝa denove interrompis ĝin: "Nu, do diru al mi, homa gardisto, kien kondukas la vojoj?"

Maraj rigardis riproĉe al Arkaŝa, profunde enspiris kaj komencis respondi: "Sed vane, junulo, vi estas sarkasma! Jes! Mi povas diri, ke nome mi estas gardisto! Kiu alia rakontos ĉion honeste? Ĉu Gufo? Jes! Tenu la poŝon larĝe! Ĝi elŝutos kelkajn enigmojn, iru kaj pensu, vojaĝanto, pri la signifo de la vivo! Sed ĉe mi ĉio estas justa!"

"Ĉu eblas iel pli proksime al la afero! Mi estas sen manĝaĵo kaj akvo dum unu tago!" - Arkaŝa denove interrompis Maraj-n.

"Jen! Pri kio mi parolas! Kiu alia zorgos pri vi, vojaĝantoj! Nu, aŭskultu! Se al vi ĉio tedis, bonvolu iri maldekstren! Ĉi tio estas la plej bona vojo por vi! Laŭ mia scio, vi hazarde ja trafis ĉi tien! Do iru maldekstren, tie vi atingos barilon, transgrimpu ĝin kaj trovos vin en via propra mondo - manĝu, trinku, ripozu! Kaj ĉion ĉi vi forgesos kiel malbonan sonĝon! Nur maldekstren, pri nenio pensu! Vi eĉ ne prenis provizojn por la vojaĝo, do kien vi iros poste? Vi pereos! - tre konfidence kaj miele parolis Maraj, rekomencante marŝi sur la ŝtono.

"Nu, mi ŝajnas kompreni ĉion pri 'maldekstre', sed kio pri la aliaj du vojoj?" - ne povis rezisti kaj denove interrompis la ratidon Arkaŝa. Maraj ridetis kaj daŭrigis: "Vi estas tiel senpacienca, vi ne lasas min fini mian penson! Bone, do! Se vi iros dekstren, vi devos serĉi la ŝpinilon kaj multe pripensi! Se vi iros rekte, vi denove devos serĉi la ŝpinilon kaj multe batali! Nur diru al mi - por kio vi bezonas ĝin? Ĉu

vi tiel malbone vivas? Supozu, ke vi ne pereos kaj trovos ĝin, kion vi faros? Via vivo multe ŝanĝiĝos! Ĉu vi pretas por ĉi tio? Mi povas vidi en viaj okuloj, ke ne! Do la demando estas - kial? Iru maldekstren, revenu hejmen, kaj ĉio estos la sama! Mi povas eĉ konduki vin al la barilo kaj montri al vi kie pli bone transgrimpi por ne ŝiri vian pantalonon!"

"Atendu! Lasu min pensi! Maldekstre - hejmen, dekstre - pensi, rekte - batali... Bona elekto! Nu, kion mi povas diri al vi, Maraj! Mi ne volas iri maldekstren! Rekten, mi estas sen armilo, mi havas nenion por batali, sed mi ŝatas pensi! Tial, mia elekto estas preni la dekstran vojon! Kaj mi dankas vin pro la instruo!" - Arkaŝa estis tre surprizinta Maraj-on.

"Ki-iel! Post ĉio, kion mi honeste diris al vi kvazaŭ mi estus parenca, ĉu vi ne iros al la barilo?! Kiaj homoj vi estas - rusoj?! De kie venas en vi tiu ĉi nekomprenebla obstino? Se vi volas pensi, nu, aĉetu al vi vian propran, rusan aŭton, kaj pensu dum tutaj noktoj, kio estas en ĝi! Kial riski vian vivon? Al kiu vi pruvos ion?!" - la ratido estis sincere perpleksa.

"Bone, adiaŭ! Mi devas iri! - respondis Arkaŝa kaj, sen retrorigardi, iris dekstren.

"Kion vi manĝos? Sed trinki? — aŭdiĝis de malantaŭe la voĉo de Maraj.

"Mi pripensos!" - kriis Arkaŝa sen retrorigardi.

Puto

Do li marŝis trans la kampon kaj ne rigardis malantaŭen. Necesas diri, ke lia humoro akre altiĝis. La prenita decido ŝajnis malfermi ĝis nun kaŝitajn rezervojn de forto en Arkaŝa. Kaj eĉ la fakto, ke li dum unu tago nek manĝis nek trinkis, ne tiom ĉagrenis nian heroon.

La vojo ankoraŭ iris laŭ la kampo kaj foje sinuis. Kaj en tiu momento Arkaŝa pensis — kial, mi scivolos, la vojo ĉiam serpentumas en tute malfermita kampo? Enprofundiĝinte en ĉi tiu ege grava penso, li ne rimarkis, kiel li alproksimiĝis al malgranda arbareto. Ravita pro la ŝanco esti en la ombro, Arkaŝa akcelis iradon.

Marŝinte nome ducent metrojn, sub maldensaj arboj Arkaŝa ekvidis puton antaŭen! Kaj apud ĝi staris du viroj. Sed Arkaŝa ne havis intereson por viroj, li nur nun komprenis, kiel li soifas; Li eĉ sentis iom da malforteco en siaj kruroj.

"Saluton, buboj! Ĉu estas sitelo? Mi soifas, mi eĉ ne havas la forton!" - salutis Arkaŝa kaj rigardis en la puton. Estis agrabla freŝa odoro el la puto.

"Kaj vi ne malsanu, kara viro!" - respondis la Unua viro. Li surhavis tre strangan kostumon, kiu similis al la vestaĵoj de kamparanoj ĉirkaŭ la dekaŭa jarcento.

"Venu, ni helpos vin! Por ke io ne okazu," la Dua aliĝis al la konversacio, vestita iom pli moderne.

"Jes, mi mem povas! Donu al mi la sitelon!" - Arkaŝa indignis.

La Unua sendube metis sian manon malantaŭ la dorson kaj eltiris ĝin jam kun malgranda hakilo kaj ridetante diris: "Kial vi serĉas problemojn, karulo? Estis dirite, ni mem prenos la akvon! Ni ne avaras akvon!"

"Nu, mem, do mem! Kial vi ekscesas!" - respondis Arkaŝa, montrante siajn malplenajn manplatojn en akordiga maniero.

La Dua prenis sitelon, al kroĉis ĝin al ĉeno kaj faligis ĝin malsupren en la puton. Dum li turnis la vinĉon, Arkaŝa rimarkis, ke la tuta tero kaj herbo proksime de la puto estas tute inunditaj per akvo.

"Ĉu vi purigas ĝin aŭ kio?" - demandis Arkaŝa sufiĉe kulture.

"Purigas, purigas!" — respondis la Unua, ne deturninte la okulojn de la leviĝanta sitelo. Kiam la sitelo estis preskaŭ ĉe la vinĉo, Unua kaj Dua kaptis ĝin kvazaŭ iliaj vivoj dependus de ĝi.

Ili metis la sitelon sur la teron kaj, nome frapante la fruntojn, komencis febre rigardi en ĝin. Kaj tiam la Dua, kun lerteco de serpento, ŝovis sian liberan manon en la sitelon! Li kaptis ion de tie kaj komencis kaŝi ĝin en sia sino. La Unua tuj ĵetis sin al li, kaptis lin je la brusto, kaj ili komencis ruliĝi sur la tero, lerte interŝanĝante batojn.

Arkaŝa, sincere, jam tedas esti surprizita de io ajn. Li sidiĝis en la ombro sur putran betultrunkon kaj komencis observi. Li simple soifis, sed vidante kiel strangaj viroj estis "alkroĉitaj" al ununura sitelo, li ne kuraĝis enmiksiĝi.

La batalo tamen daŭris. Nek unu nek la alia koncedis. Ili ŝiris unu la alian kiel ĉenitaj hundoj subite liberigitaj.

Mense, Arkaŝa vetis je la Unua. Estis nudokule klare, ke li estas pli lerta en batalado.

Kaj tiel okazis, kaptinte la momenton, la Unua, per tre preciza bato, trafis la Duan rekte en la makzelon, igante la Duan malstreĉigi sian tenon kaj forlasi la batalon.

La unua alproksimiĝis al la venkita kontraŭulo kaj ŝovis sian manon en lian sinon. Longe skrapis tie kaj fine elprenis sian manon. Malferminte la manplaton, li, ne kaŝante sian ĝojon, komencis admiri ian ŝtoneton.

La Dua, tiutempe, rekonsciigis kaj komencis leviĝi. "Nu, malvarmiĝu jam! Ĉio estas honorinda! Mi prenis la mian hodiaŭ!" - La Unua alparolis lin tute trankvile.

Same trankvile, li prenis la sitelon kaj impete ŝprucis la restantan akvon en la vizaĝon de la Dua.

Arkaŝa ne povis rezisti kaj demonstre aplaudis la manojn. "Estas amuze ĉi tie, mi vidas!" - li laŭdis la virojn.

"Mi tre bedaŭras, ĉu vi povas doni al mi ion por trinki?" - li demandis.

La Unua prenis sitelon kaj ĵetis ĝin en la puton. La Dua tuj aperis proksime kaj komencis atente rigardi en la profundon de la puto.

“Viroj! Mi ne scias kian ludon vi havas ĉi tie! Ne, mi ne ĝenas vin, batu unu la alian kiom vi volas! Nur, ŝajnas al mi, mi nun ne plu trinkos!” - Arkaŝa provis apelacii al konscienco de la viroj.

Sed, ve, oni ne atentis lin. Ĉio estis ripetita ĝuste laŭ la sama ŝablono. Kiam la sitelo atingis la vinĉon, la viroj denove kaptis ĝin per morta teno kaj frapis siajn kapojn same laŭte, provante samtempe rigardi en la sitelon.

Ĉi-foje Arkaŝa estis bonŝanca, la sitelo estis malplena kaj la Unua, kvazaŭ kontraŭvole, malligis la risorthoko de la ĉeno kaj transdonis la sitelon al Arkaŝa.

Li neniam antaŭe trinkis tian bongustan akvon! Li ne atentis, ke la malvarmo dolorigis la dentojn kaj kunpremias lian gorĝon. Respirinte, Arkaŝa denove almetiĝis al la sitelo, la dua aliro estis multe pli mallonga, kaj fine Arkaŝa komprenis, ke li trinkis preskaŭ trionon de la sitelo.

La viroj rigardis lin tre malfavore, kaj Arkaŝa komprenis, ke ili atendas, ke li redonu la sitelon. Preninte kelkajn pliajn glutojn por estonta uzo, li kontraŭvole redonis al ili la sitelon.

La Unua kaptis la tenilon de la sitelo kaj komencis stari kaj rigardi al Arkaŝa. Ankaŭ la rigardo de la Dua estis ne amika.

Ili eksplicite klarigis al li, ke jam tempas foriri...

Arkaŝa komprenis ĉion, sed li ne povis simple foriri. Kaj li decidis rekte demandi: “Knaboj, dankon pro tio, ke vi ne lasis min morti pro soifo! Mi foriros nun! Ne estu tiom streĉaj! Nur diru al mi, kie estas la plej proksima ŝpinila Gardanto ĉi tie? Kaj mi tuj iros!”

La viroj klare ne havis humoron dialogi, sed la Dua, kiu donis la impreson de pli adekvata homo, tamen respondis: “Ni ne scias! Ni mem iris al li siatempe! Okazis, ke ni alvenis ĉi tien, en Disrompo, unumomente. Do, Gufo permesis al ni kune ekiri la vojon! Jes, sed ni tuj rimarkis! Ĉiuj mensogas pri la ŝpinilo! Aŭ ĝi estas tie aŭ ĝi ne estas, sed la puto – jen ĝi estas! Kaj estas oro en ĝi!”

La Unua severe kaj akre puŝis la Duan en flankon, kvazaŭ li estus babilinta ŝtatan sekreton.

La Dua gratis la kontuzitan lokon, rigardis kolere al la ofendinto kaj daŭrigis: “Do iru, karulo, dume sanas!” Ne tentu la sorton! Ni ne bezonas la Trian ĉi tie! Nia estas la puto!”

“Buboj, mi tuj foriros!” Ankoraŭ unu demando: kiom longe vi estas ĉi tie? - demandis Arkaŝa, komencante ŝajnigi, ke li foriras.

"Aŭskultu! Kia diferenco al vi? Antaŭ longe, antaŭ ne longe? Kion vi pridemandas? Ĉu vi volas scii kiom da oro ni sukcesis akiri?" - tre kolere respondis la Unua kaj denove etendis sian manon malantaŭ la dorson.

"Ĉio! Ĉio! Komprenebla! Mi foriras! Bonŝancon al vi, dankon pro la akvo!" - respondis Arkaŝa, denove levinte la manplatojn kaj komencis retiriĝi duonflanke, penante ne perdi el la vido la bataleman orministon.

Paŝante tra la arbareto, Arkaŝa pensis: "Ŝajnas, ke vi povas resti ĉi tie?!" Mmm! Montriĝas, ke la ratido pravis — se iris dekstren, tiam endas pensi! Estas bone, ke mi renkontis ĉi tiun paron, nun mi evitos tentojn!"

Do li marŝis, pensis kaj marŝis, kaj la pado daŭre serpentumadis inter la arboj, la folioj susuris, kaj ĉio ĉirkaŭe ŝajnis tiel paca kaj konata.

La arbareto rekomencis maldensiĝi, kaj Arkaŝa komprenis, ke nun li denove eliros sur la kampon.

Subite la silento de la naturo estis rompita de la fora sonorado de armiloj kaj la apenaŭ aŭdebla henado de ĉevaloj.

"Jen mi iras dekstren!" - pensis Arkaŝa kaj ekmarŝis multe pli singarde...

Prodoj

Ju pli Arkaŝa venis al la rando de la arbareto, des pli laŭta fariĝis la bruo de la batalo. Dum sia vivo, li spektis multajn historiajn kaj sciencfikciajn filmojn, kaj estis ege malfacile konfuzi la sonon, kiun li nun aŭdis, kun io alia.

Penante ne tro elŝoviĝi, Arkaŝa atingis la plej eksterajn arbustojn de la arbareto kaj poste decidis rampi. Atinginte sufiĉe densan arbuston, Arkaŝa prenis sub ĝi observan pozicion.

La bildo kiu malfermiĝis al li povus esti kolektinta ĉiujn eblajn ekzistantajn filmpremiojn. Proksimume kvindek metrojn de la arbareto okazis vera mezepoka batalo.

La kavaliroj, vestitaj en la kiraso de la Mezepoko, senkompatе hakis unu la alian. Arkaŝa tuj komprenis, ke io klare misas ĉi tie. Komence li ne komprenis, kio ĝuste dolorigas liajn okulojn.

Poste li komprenis — la kavaliroj ne batalas taĉmento kontraŭ taĉmento, sed ĉiu por si mem. Ili kaose trovis malamikon kaj eniris en batalon kun li. Ili batalis ĝis unu el ili falis teren venkita.

Kaj tio daŭris ĝis nur du restis vivantaj.

Ili disrajdis pli malproksimen kaj, mallevante la lancojn prete, kuregis unu kontraŭ la alian instigante ĉevalojn. Eksonis krako de rompitaĵoj, sed ambaŭ restis en siaj seloj. Ili denove disiĝis kaj elprenis siajn glavojn.

Feroce batalo, laŭvorte, komenciĝis. Glavoj sonoris kaj ŝprucis fajrerojn, ĉevaloj henis kaj stertoris. Sed la rajdantoj ŝajnis neniam aŭdi pri la vorto laceco.

Ili estis vere senlaciaj. Kaj estas malfacile diri kiom longe la batalo daŭrus, se la ĉevalo de unu el la herooj ne stumblus. Lia kontraŭulo, kaptinte la momenton, faris frapantan baton rekte al la flanko de la kasko de sia kontraŭulo.

La kavaliro, kiu tralasis la baton, ŝanceliĝis kaj, sen bruo, falis ĝuste sub la piedojn de sia ĉevalo.

Nun nur unu prodo restis staranta. Sed li ne ĝojis pri la venko, li provis meti sian maldekstran manon malantaŭ la dorson, sed la kiraso, kompreneble, ne permesis al li fari tion. Ripetinte malsukcesan provon elpreni ion malantaŭ sia dorso, li ankaŭ komencis gliti de sia ĉevalo.

La kavaliro falis sur la vizaĝon, kaj Arkaŝa povis klare vidi fragmenton aŭ de lanco aŭ de io alia elstaranta el sub lia maldekstra skapolo.

Arkaŝa eĉ ĉesis spiri! Kia spektaklo! "Se mi sukcesos min eliri de ĉi tie, mi certe skribos ian libron priskribantan ĉi tiun nekredeble kruelan kaj belan batalon samtempe!" — Arkaŝa mense promesis al si.

Neniu moviĝis sur la batalkampo kaj Arkaŝa decidis, ke li bezonas iel rapide trairi ĉi tiun lokon.

Li eliris el la savaj arbustoj kaj, penante resti dekstre de la batalo, rapide marŝis antaŭen.

En tiu momento, kiam li ĵus preterpasis la lokon de la batalo, kvazaŭ el la tero, renkonte al li aperis ĉaro, ŝarĝita ĝis la supro.

La grandegan ĉaron tiris paro da sufiĉe grandaj ĉevaloj. Unu el ili estis gvidata de la brido de forta ulo de nedeterminita aĝo. Lia densa hararo kaj same densa barbo, klare estis, delonge nekombitaj.

La grandulo ekvidis Arkaŝan kaj ordonis al la ĉevaloj: "Prrrrrr!"

Arkaŝa rigardis la knabegon, kaj tiu rigardis Arkaŝan.

Sufiĉe strange, en ĉi tiu situacio estis klare vidita, ke estas la grandulo, kiu pli timis, kvankam li estis unu kaj duono da kapoj pli alta ol Arkadij, kaj eĉ duoble pli larĝa laŭ ŝultroj!

Arkaŝa, latente sentante sian moralan superecon, parolis unue: „Saluton! Mi iras en paco!” Kaj per gesto, kiun li jam ekzercis hodiaŭ, li montris ambaŭ malplenajn manplatojn.

La grandulo tuj respondis: "Bonsanon ankaŭ al vi!" Ĉu vi iras vian propran vojon?"

“Kaj la knabo estas sagaca! Eble ni povas ekscii ion de li?” - Arkaŝa mense esperis.

“Jes, ĝuste! Diru al mi, eble vi, knabo, scias kiel atingi la plej proksiman Gardanton?” - demandis Arkaŝa tute trankvile. Li tute ĉesis timi la ulon, kaj, kiel eble, malstreĉiĝis.

“Do, mi ne scias! Mi mem ne sukcesis atingi tien!” - sendanĝere respondis la grandulo, montrante la dentojn.

“Estas klare! Ĉu vi hazarde havas ion por manĝi?” - demandis Arkaŝa espereble.

“Do, kiel ne povas esti! Rigardu, la ĉaro estas plena da manĝaĵoj! Niaj herooj ŝatas manĝi post la batalo! Ili manĝos ĉion en unu sido, nenio restos!” - ĝojante, ke li kapablas plaĉi al la vojaĝanto, diris la ulo, malfermante la eksteran korbon, kiu staris antaŭ la ĉaro.

“Nun mi nutros vin, vojaĝanto! La herooj ne koleros! Ili estas afablaj!” - diris la ulo kaj elprenis diversajn manĝaĵojn el la korbo.

La buŝo de Arkaŝa eksalivis pro tia abundo, sed li konservis sian trankvilon kaj decidis ĉagreni la grandulon per malbona novaĵo: “Mi ne scias vian nomon, knabo! Sed malbonaj novaĵoj por vi! Viaj herooj falis! Ĉiuj ĝis la lasta!”

La reago de la ulo ege surprizis Arkaŝan. Li afable ridis kaj respondis: “Pogoĵaj estas mia nomo, tiel voku min!” Kaj la herooj! Estas vi, bonulo, vi nur nenion scias! Kiam la suno komencas subiri, ili leviĝos, ĉiuj! Kaj mi devas nutri ilin kaj ŝanĝi iliajn armilojn, tiujn, kiuj el armiloj estas rompitaĵoj aŭ malakrigitaĵoj!” Samtempe li levis la grandan baldakenon de la ĉaro kaj montris sufiĉe decan arsenalon de mezepokaj armiloj.

“Ki-io? Kiel ili leviĝos? - Balbutante demandis Arkaŝa kaj ial eĉ faris paŝon malantaŭen. Li profunde enspiris kaj klarigis: “Mi mem vidis, kiel ili mortigis unu la alian! Kaj firme! Oni ne leviĝas post tiaj bataĵoj!”

“Ŝajnas, ke vi, vojaĝanto, estas novulo en la Disrompo kaj ne scias simplajn aferojn! Ĉi tie estas kvazaŭ - se vi ĵuris ion dum via vivo, tiam kiam vi alvenos en Disrompon, vi estas tentata ĝui vian ĵuron plene! Do ĉi tiuj prodoj, ĉiu ĝis la lasta, ĉiu en sia tempo kaj en sia mondo, faris similan ĵuron - batali ĝis sia lasta spiro kaj ankaŭ post ĝi! Altaj vortoj en la slogano! Nu, kiam la unuaj du alvenis ĉi tien kaj renkontiĝis proksime de ĉi tiu arbareto, ili ne povis rezisti! Ili komencis mezuri siajn heroajn fortojn kaj fanfaroni, sed ili ne povis foriri, kaj tiam aliaj komencis aperi. Do ili amasiĝis! Kaj Disrompo, ho, ĝi ŝatas ŝerci! Do ĝi donis al ili la ŝancon batali ĝismorte, kaj tute ne morti! Kiel feliĉaj ili estis, herooj! Ke vi povas batali plenforte! Do ni ĉesis pensi pri serĉado al niaj ŝpiniloj! Ho, kaj ili ŝatas militajn aferojn!” - Pogoĵaj finis rakonti al Arkaŝa.

“Vaŭ!” - nur tion Arkaŝa povis diri.

“Ne miru, eĉ ne tio okazas en Disrompo! Venu, manĝu rapide antaŭ ol la prodoj saltus al la manĝaĵo!” - zorge diris Pogoĵaj kaj movis la korbon pli proksimen al Arkaŝa.

“Prenu ĉion, kion vi vidas! Manĝu laŭ via koro! Prodoj ja estas afablaj! Ili ne riproĉos vin!” - diris la knabego kaj ankaŭ etendis la manon por manĝi.

Arkaŝa decidis, ke li surpriziĝos poste, sed nun, profitante la okazon, li devis maĉi. Tiel li faris. En la korbo estis ĉio: boligitaj kokidoj, fromaĝo, sunsekigita viando, aro da diversaj verdaĵoj, pluraj ledaj boteloj da medo kaj multaj aliaj diversaj manĝaĵoj.

Li eĉ ne povis memori kiom multe li manĝis. Liaj vangostoj doloris ĉar li maĉis tiel rapide. Apogante sin al la ĉaro, Arkaŝa profunde enspiris kaj dankis la knabegon: „Nu, Pogoĵaj, nu, dankegon! Jam delonge mi ne manĝis tiom! Mi eĉ ne povas spiri!”

Pogoĵaj rigardis al Arkaŝa kun evidenta surprizo: “Do, ĉu vi ĝuste estas sata? Mi pensis, ĝuste nun, ni faros manĝeton el ĉi tiu korbo, kaj mi elprenos grandan korbon kun la tagmanĝo!”

Arkaŝa eĉ ne povis montri sian surprizon, estis tiel malfacile por li.

“Nu, videble tuj, ke vi ne havas prodan apetiton! Pardonu min, bonulo, vi neniam diris al mi kiel nomi vin!” - diris Pogoĵaj seniluziigita.

“Arkadij mi estas!” - Arkaŝa prezentis sin kun sata singulto.

Kaj tiam li zorge rigardis al Pogoĵaj kaj ne povis rezisti demandi: “Haltu! Kion vi faras ĉi tie? Ili restis ĉi tie de kiu scias kiom longe, kaj ĉu vi estas kun ili? Kial vi bezonas ĉi tion?”

Pogoĵaj denove rigardis al Arkaŝa kvazaŭ al malsaĝa infano: “Nu, vi donas!” Estas tia honoro esti inter la herooj! Eĉ se mi estas en transporto, sed kun kiaj homoj! Jes, mi mem iam revis fariĝi granda militisto! Jen, ne mankas forto! Mi povas levi kaj porti iun ajn el miaj ĉevaloj laŭbezono! Sed krom forto, vi ankaŭ bezonas spiriton, kaj mi havas malfortan spiriton.” Ĉe la lastaj vortoj, la ulo malaltigis la laŭton de sia voĉo preskaŭ ĝis flustro kaj tuj prenis bongustan gluton de la botelo da medo.

Estis malfacile kaj eĉ maldece komenti ion ĉi tie. La knabo trovis la kuraĝon konfesi sian malkuraĝon! “Jen la frazo! Ni uzu ĝin en iu libro poste!” - Arkaŝa mense metis al si taskon.

“Nu, Arkadio, ne koleru! Estas tempo, vi iru! La prodoj skoldos min, se iu alia estos ĉi tie dum ilia vekiĝo! Prenu ĉi tiun sakon, mi donu al vi ion por manĝi kaj ion por trinki sur la vojo!” - basis Pogoĵaj kulpe kaj lerte ĵetis manĝaĵon kaj trinkaĵon en la grandegan sakon.

Arkaŝa apenaŭ levis la manĝeton de la tero, sed ne rifuzis, oni ne sciis, kiam li havos ŝancon manĝi tiel denove.

Varme adiaŭante al Pogoĵaj, li pluiris...

Ponto

Ho, kiel bone vojaĝi kiam vi havas tutan sakon da bongustaj memfaritaj manĝaĵoj.

Multfoje Arkaŝa sincere dankis Pogoĵajan, dezirante, ke li fariĝu kompleta homo kiel eble plej baldaŭ, kaj ne ligita al la gloro de herooj.

La pado, tiutempe, eliris al la rivero kiu serpentumis, ripetante ĝiajn kurbojn. Dum kelka tempo Arkaŝa eĉ forgesis, kion li faras kaj kie li estis, li sentis sin tiel bone ĉi tie.

Li tranoktis ĝuste sur la bordo kaj bedaŭris nur unu aferon - li ne pensis peti al Pogoĵaj fajrilon aŭ ion similan. Kun fajro tranokti estintus multe pli komforte, sed, kontraŭe al siaj timoj, li tute ne frostis, sed male, li satdormis kaj akiris fortojn kiel neniam antaŭe.

Ranoj vekis lin frumatene. Ŝajne, ilia matena koncerto komenciĝis kaj ili tute ne zorgis pri la serena dormo de la vojaĝanto dormanta sur la bordo.

Manĝinte tion, kion preparis por li Pogoĵaj, Arkaŝa refoje mense dankis lin kaj ekiris. Se nur sidi atendante, neniu redonos la ŝpinilon.

Do, li marŝis laŭlonge de la rivero, ĝuante la matenan malvarmecon, la kantadon de ranoj kaj kiel facile li povis spiri ĉi tie. Sed ĉefe, trankvilon alportis al li la kompreno, ke li faris sian elekton tute konscie kaj ĝuste. "Neniu ŝanĝos mian vivon por mi! Do ni iru, Arkadij," li pensis kaj ridetis al la leviĝanta suno.

La vojo komencis larĝiĝi, de maldekstre, unu post la alia, aliĝis al ĝi ankoraŭ du vojoj, sed pli malgrandaj. Ambaŭ estis treitaj per radoj, ŝajne de ĉaroj.

Arkaŝa plirapidigis sian paŝon kiam li aŭdis, ke io simila veturas antaŭe. Sufiĉe rapide li atingis grandegan ŝarĝitan ĉaron. Apud ĝi iris eta vireto en vestaĵoj, kiuj estas tre malfacile klasifiki al iu ajn historia periodo.

Unu afero en lia kostumo tre elstaris - liaj botoj; ĉe marŝado ili knaris pli laŭte ol la radoj de ĉaro. La vireto turnis sin kaj, vidante, ke nur unu vojaĝanto atingas lin, trankvile elspiris kaj bonvenige ridetis.

"Saluton!" - kriis Arkaŝa laŭte kaj montris siajn malplenajn manplatojn per jam ekzercita movo.

"Por sano ankaŭ al vi!" - respondis la viro kaj tenis la ĉevalon iomete.

"Ĉu mi povas kuniri? Estas pli amuze kune!" - demandis Arkaŝa kaj atingis la viron.

"Ni iru kune, ja estas nur unu vojo!" Kiel vi nomiĝas, vojaĝanto? - same afable respondis la viro.

"Mi estas Arkadij! Kiel mi nomu vin?" - respondis Arkaŝa, ĝoja, ke la unuan fojon li renkontis tiel babileman kunvojaĝanton.

“Kaj mi do, estas Tulup! Tiel voku min! Mi vidas, ke vi nur lastatempe estas ĉi tie, vi ĉirkaŭrigardas tiel, vi ankoraŭ ne alikutimiĝis!” - ĝuste rimarkis la viro.

“Jes, Tulup! Ĝuste rimarkite, jen mi serĉas la Gardanton! Cetere, ĉu vi scias kie li povus esti?” - demandis Arkaŝa kaj retenis la spiron.

“Kiel ne scii, mi scias! Ĝuste, knabo, vi venas, sed vi ankoraŭ havas longan vojon por iri! Mi vidas, ke vi solide provizis sin, nur tutegele, ne sufiĉos por ke vi atingu la lokan Gardanton, nu, ne sufiĉos! Mi jen proponos al vi tion: helpu min fiksi subtenon al la ponto, kaj mi ĵetos al vi iom da manĝo kaj iom da freŝa medo! Kiel vi rigardas? Estas vere malfacile por mi sole, kaj mi ne scias kiam alia vojaĝanto aperos sur la vojo! Kaj okazas, ke venas tiaj vojaĝantoj, ke ili eĉ ne rigardas min! Tiel fieraj! Kaj kiam ili ekvidas, ke mi ankoraŭ ne finis la ponton, ili riproĉos min - kaj poste ĉirkaŭiros, kaj la hoko estas ho tiel granda! Do helpu min, knabo, rigardu, vi estos la unua, kiu transiros la ponton! Kaj vi ankaŭ atingos multajn! Kion vi pensas?” - Tulup ŝargis Arkaŝan per informoj.

“Nu, mi ĉiam pretas helpi, kiam oni afable petas! Prefere diru al mi ĉi tion, Tulup, mi vidas, ke multaj homoj restas ĉi tie por ĉiam aŭ tre longe. Ĉu estas la Disrompo, kiu tiel influas homojn aŭ ĉu vi mem faras ĉi tiun decidon?” - demandis Arkaŝa fronte, sen ceremonio.

“Ĉiu diverse! La herooj ne scias, kion fari per siaj fortoj, do Disrompo delogis ilin en eternan batalon, por ĉiu ajn... Sed dum mia tuta vivo mi revis konstrui pontojn, do, kiu permesas al mi hejme, tuj vipos min! Kaj jen mi, ŝajnas, libera kaj afereca! Estas nur unu problemo: mi ne povas fini ĝuste unu interspacon de la ponto. Preskaŭ la tuta ligno sur la ponto fariĝis nigra pro aĝo, kaj unu sekcio, nu, simple ne staras! Mi ŝajnas nur ripari ĝin, kaj tiam ĝi estos forblovita! Mi ne scias, eble Disrompo ludas kun mi tiel aŭ io alia... Sed mi promesis al mi, ke ĝis la ponto estos preta, mi ne iros al la Gardanto!” - respondis Tulup kaj kriis al la ĉevalo.

“Hu-jes! Ju pli mi iras, des pli interese iĝas ĉi tie! Nu, ĉar mi promesis, mi helpos kiel nur povas! Mi nur diras, ke mi estas tute senvalora ĉarpentisto!” - diris Arkaŝa ridante.

Tiel ili iris, parolis kaj iris, ĝis la vojo dividiĝis en du. Ili turnis abrupte dekstren, al la rivero mem, kaj la vojo iris rekte, ŝajne tio estis la ĉirkaŭvojo, pri kiu parolis Tulup.

Kaj ili eliris al tre piedpremita placeto, kie estis amasigita nekredebla kvanto da konstruligno. Estis ŝtupoj, traboj kaj tabuloj de diversaj dikecoj. La sakoj enhavis krampojn de diversaj kalibroj. Dekstre staris granda, longa baldakeno, sub kiu estis instalita tre granda stablo.

"Bone, ni iom manĝetu kaj ni komencu!" — gaje kriis Tulup kaj ĵetis rulaĵon da laboraj vestaĵoj al Arkaŝa.

Arkaŝa apenaŭ surmetis la laborveston proponitan de Tulup kaj sidiĝis ĉe la tablo, tio estas, la labortablo.

Manĝetinte, ili eklaboris. Arkaŝa neniam pensus, ke konstrui ponton estus tiel malfacila. Ĝis la fino de la tago, ili establis nur unu trabon. Arkaŝa estis tiel laca, ke li eĉ ne vespermanĝis, sed simple falis en la ĉaron, enfosiĝis en la fojno kaj ekdormis.

Li vekigis pro la gratanta sono de iu super lia kapo. Arkaŝa komprenis, ke li dormas en la fojno kaj ĉi tiuj plej verŝajne estis musoj, kies lokon li tiel senhonte okupis. Li svingis la manon, penante forpeli la rongulojn, kaj preskaŭ endormiĝis, kiam li aŭdis trankvilan fajfan flustradon: "Nu, kion Arkaŝa! Mi estis konvinkita, ke preskaŭ neniuj ĉi tie atingas la gardanton! Ĉu vi volas samtiel? Ĉu vi senlace purigu puton aŭ konstruu ponton ĝis la fino de la tempo?"

Arkaŝa tuj rekonis tiun, kiu ne lasis lin dormi kaj, sen saluto, respondis: "Maraj, ĉu vi alvenis? Ni ja pridiskutis ĉion! Kion alian vi bezonas?"

"Ho, vi neafabla, Arkadij! Mi venas al vi tutkore! Mian postenon lasis, eblas diri, pro vi! Kaj vi estas tiel malĝentila!" - Maraj rekomencis malnovan diskon.

"Aŭskultu, ĉu mi vokis vin? Kion vi volas? - Arkaŝa respondis preskaŭ laŭte, sed rememoris ĝustatempe, ke Tulup dormas sub la baldakeno, kaj eksilentis.

"Jes, pri vi mi zorgas! Rezignu vian ponton, rezignu ĉion! De ĉi tiu forko ankoraŭ estas ŝanco iri rekte al la barilo! Mi ne indulgis miajn krurojn, mi kuris por averti vin!" - respondis Maraj korduŝe.

"Ĉio! Iru! Mi volas dormi, mi havas multe da laboro morgaŭ! Kaj certigu, ke mi ne vidos vin kiam mi vekigōs!" - respondis Arkaŝa kaj enfosis sin en la fojno, klare sciante, ke la interparolo estas finita.

"Nu, rigardu, obstinulo! Vi bedaŭros! Vi ankoraŭ kuŝos ĉe miaj kruroj, sed mi ne montros al vi la facilan vojon al la barilo! Vi, kiel ĉiuj ceteraj, paŝos kaj englutos polvon! Ankaŭ vi renkontos vian tenton kaj hurlos kiel lupo! Sed ne voku Maraj-on! Maraj estas ofendita!" - siblis la ratido, saltis de la ĉaro kaj malaperis en la alta herbo malantaŭ la vojo.

Vekiĝinte denove ĉe la rano-akompano, Arkaŝa dum longa tempo ne povis kompreni ĉu ĝi estas sonĝo aŭ ne. Sen diveni, necesas ellitiĝi, jen Tulup jam bruas la telerojn.

Arkaŝa lavis sin kaj sidiĝis ĉe la tablo. "Ho, kiel vi babilas dormante! Tiel glate, kvazaŭ vi vere konversacius kun iu!" - diris Tulup rikanante kaj verŝis al Arkaŝa vaporantan herban infuzaĵon.

"Do, sekve ne ŝajnis!" - pensis Arkaŝa. Li pasigis preskaŭ semajnon helpante al Tulup instali trabojn kaj pilierojn. La ceteron, li diris, li mem finfaros. Kaj tiel, kiam la plej malfacila laboro estis farita, Tulup, kiel promesite, kolektis tian sakon da manĝaĵo por Arkaŝa, ke li ne povis tuj stariĝi kun ĝi.

Arkaŝa volis duonigi la sakon, sed Tulup ne permesis tion, konvinkante lin, ke la vojo estas longa kaj kiu scias kio povas okazi...

Transirinte laŭ la traboj al la alia bordo, Arkaŝa rememoris pri la fajrilo, kriis al Tulup, kaj li ĵetis la faskon rekte trans la riveron. Pene trovinte la sakon en la herbo, Arkaŝa pluiris.

La vojo ne estis tiel komforta kiel al la ponto, ĉar ĝi estis sufiĉe superkreskita de herbo, kiu kelkloke atingis la talion de Arkaŝa.

"Sed mi jen kiom tranĉis!" - Arkaŝa konsolis sin kaj, spiregante, portis grandegan sakon antaŭen, al novaj eventoj.

Li pensis, ke li sufiĉe foriris de la ponto, kiam li aŭdis la eĥon de la bruado de traboj malantaŭ si, li komprenis, kio okazis, sed ne revenis...

La marĉa koboldino

Kaj la vojo daŭris plu, kondukante nian heroon al novaj defioj. La rivero restis malantaŭe, kaj pli kaj pli ofte komencis aperi densaj arbaretoj, kaj poste la pado komencis serpentumi tra bela kaj tute ne timiga arbaro.

Arkaŝa ĉiam daŭre rememoris la vortojn de Tulup, ke estas tre longa vojo por iri kaj kalkulis kiom longe li restos en ĉi tiu nekutima loko, kiun ĉiuj, kiuj renkontiĝis survoje, nomis la Disrompo.

Verdire, li jam komencis perdi kalkulon de la tempo kaj pli kaj pli ofte pensis, ke oni verŝajne delonge serĉas lin hejme, tio iom malĝojigis lin, sed kiel ajn malĝoja aŭ ne, tie ĉi ne estis eskapo - la vojo devis esti trairota...

Li estis distrita de pensoj pri hejmo per la malagrablaodoro, kiu aperis en la aero, kaj ju pli li marŝis, des pli forta ĝi fariĝis.

Maldekstre de la vojo komencis aperi flaketoj da akvo, kiuj pli kaj pli grandiĝis. Kaj, ŝajne, tial la vojo komencis turni pli kaj pli dekstren.

Arkaŝa komprenis, ke la vojo ĉirkaŭiras grandan marĉon. Li decidis trairi ĉi tiun pecon de la vojo kiel eble plej rapide. Nek laodoro, nek la nuboj de moskitoj kuraĝigis onin longe resti ĉi tie, des pli ripozi.

Manĝetante survoje, Arkaŝa rememoris, kion li sciis pri la marĉoj. Nenio pozitiva venis al la menso, kaj li ĝojis, ke la vojo kondukas lin laŭ la rando de la marĉo, kaj ne en la centro.

Estis ankoraŭ tempo ĝis la sunsubiro, kaj Arkaŝa rapidis kiel eble li povis. En li ekkreskis sento de angoro, kaj li jam kredis sian internan voĉon preskaŭ centprocente.

Ĉiu, kiu estis en la arbaro, scias, ke la sento de mallumo fine de la tago okazas tie multe pli frue ol en libera spaco. Arkaŝa sciis tion perfekte kaj tial preskaŭ kuris.

Subite li komprenis, ke laodoro, kiu incitis lin, komencis malaperi, kaj la aëro komencis pleniĝi per ia mirinda aromo. Por ĝui ĉi tiun ebrigan aromon, Arkaŝa malrapidiĝis kaj e komencis periode halti.

Malheliĝis, kaj Arkaŝa komencis rimarki, ke malgrandaj, sed tre fascinaj lumoj komencis aperi laŭ la vojo. Marŝinte iom plu, li alvenis al la konkludo, ke ĉi tiuj lumoj iel estas litaj kun la mirinda aromo, kiu plenis ĉion ĉirkaŭe.

Sed, ve, la lumoj komencis pliprofundiĝi en la marĉon, kaj fariĝis preskaŭ nevideblaj de la vojo. La aromo, kiu allogis la koron de Arkaŝa, ankaŭ fariĝis apenaŭ sentebla.

Kaj tiam Arkaŝa ekvidis, ne malproksime de la vojo, tutan kampeton de ĉi tiuj vagantaj lumetoj. Li sentis neelteneblan bedaŭron, se li preterpasus kaj ne ĝuus ĉi tiun mirindan spektaklon de proksime. Krome – kia mirinda aromo devas esti?! Plidetale rigardante, Arkaŝa ekvidis, ke sufiĉe bona kaj preskaŭ seka vojeto kondukas al kampeto de lumoj.

Li ne pensis plu e unu sekundon, kuraĝe turnis de la vojo maldekstren kaj iris al la lumo de la plej bela florgardeno, kiun li iam vidis.

Starante en la centro de la kampeto, li sentis agrablan vertiĝon, proksiman al eŭforio.

Li konsciiĝis litita. Liaj kruoj kaj brakoj estis tiel rigiditaj, ke li preskaŭ ne povis senti ilin. Li malrapide malfermis la okulojn kaj komencis ĉirkaŭrigardi. En lia vidkampeto estis nenio krom mallumo, sed malantaŭ li ĝuste brulis fajro.

"Vekiĝis?" — knaris aĉa kaj klare virina voĉo. Arkaŝa ne respondis, unue li devis taksila situacion.

"Jes, mi vidas, ke vi rekonsciiĝis! Tuj mi vin!" — la voĉo pliproksimiĝis.

Li estis prenita je la kolumo kiel hundido kaj trenita ĝuste al la fajro. Forta mano prenis lin, turnis, kaj li apogiĝis dorse al la trunko de iu arbo, kaj antaŭ li, en la lumo de la fajro, staris tre ferocaspekta onklino aŭ avino, aŭ eble ĝi tute ne estis virino. Arkaŝa vidis unu aferon certe: ŝiaj haroj estis verdaj kaj tre longaj. Kaj ankaŭ la haŭto ŝajnis havi verdecan aspekton, kiun eblis vidi en la lumo de la fajro.

La onklino estis malalta, ne pli ol cent kvindek centimetrojn, ŝi surhavis senforman robon de tute neprizorgita aspekto, kaj ŝiaj verdaj haroj estis parte kaŝitaj aŭ sub koltuko aŭ sub robo.

Arkaŝa ne povis priskribi ion pli precize en tiu momento - li havis teruran kapdoloron kaj atakojn de naŭzo.

Li ankaŭ povus aldoni, ke ĉi tiu "sinjorino" havis misproporcie longajn brakojn - grandegajn, nodplenajn kaj, ŝajne, tre fortajn. Ŝi faris kelkajn paŝojn for de Arkaŝa, kaj la fajro pli lumigis ŝin; tiam Arkaŝa rimarkis, ke lia kaptinto havas tre grandegan

nazon. Li nevole tenis rigardon al ĝi. La onklino rimarkis kien la kaptito fiksrigardis kaj ĵetis al li bastonon.

La bastono trafis lin rekte en la frunton, kaŭzante bruadon en la kapo de Arkaŝa, kaj estis kvazaŭ li vidus artfajraĵojn, tiajn, kiajn oni ŝatas lanĉi en urbotago.

“Kial vi rigardaĉas? Ĉu ne ŝatas mian nazon?!” — furioziĝis la onklino.

Arkaŝa, rigardinte la artfajraĵon ĝis la fino, apenaŭ malfermis la okulojn kaj provis paroli, sed liaj lipoj estis forte kungluitaj, kaj li estis ankoraŭ tro malforta por malfermi ilin.

La onklino evidente rimarkis tion kaj foriris ien, ŝi revenis kun botelo, kiun por Arkaŝa metis en la skatolon Tulup; Ŝi kaptis Arkaŝan je la mentono kaj, sen ia preludo, komencis premi la lignan kolon de la botelo en liajn lipojn.

La unua, kion Arkaŝa eksentis, estis la gusto de sia propra sango en la buŝo, kaj nur tiam la agrabla kaj vigliga gusto de medo. Lia kapo komencis klariĝi, la naŭzo foriris, kaj Arkaŝa eĉ komencis senti siajn manojn.

"Nu! Ĉu pli bone? - demandis la onklino pli trankvile.

"Dankon, tre bone!" - respondis Arkaŝa, kolektante la tutan sarkasmon. Samtempe, kuraĝe rigardante rekte en la okulojn de sia kaptinto. Komence li tre timis, ke rigardante en ŝiajn okulojn li falos sub ŝian influon, sed ju pli longe li rigardis, des pli li rimarkis, ke ŝi finfine ne estas tiel malica...

“Ĉu vi povus malligi miajn manojn? Mia nazo tre jukas!” — li afable demandis kaj provis tuŝi sian vizaĝon per ŝultro.

“Kio, ĉu mi ne sufiĉe gratis vin per bastono? Mi tuj gratos ankoraŭ, se vi vere volas!” - respondis la onklino, sed male al la atendoj de Arkaŝa, ŝi ne plu etendis manon al la ŝtipo.

"Ne, ne! Sufiĉe! Mi pensas, ke mi jam povis atingi ĝin!" - Arkaŝa respondis kaj komencis observi.

La nekutimaspekta onklino malproksimiĝis de la kaptito kaj senhonte komencis traserĉi lian sakon. Juĝante laŭ la fakto, ke ŝia mano jam sufiĉe profunde penetras, Arkaŝa komprenis, ke la skatolo baldaŭ estos malplena.

"Bonan apetiton! Se ne estas tro da ĝeno por vi, diru al mi, kiaj estas viaj planoj por mi?" - Arkaŝa decidis paroli rekte.

La onklino metis la tutan kokidan femuron en la buŝon, preskaŭ sen maĉi ĝin glutis kaj strange respondis: “Bonŝanca vi, vojaĝanto! Se ne estus via sako, mi devus gustumi vin! Sed ne ĉar mi estas tiom sangavida! La ponto ne funkcias, homoj apenaŭ iras! Nur bonkoraj homoj kiel vi, kaj tio estas tre malofte!”

"Kaj tamen, kio okazos al mi?" - Arkaŝa ne ĉesis.

"Ĉu honeste? Ne scias! Mi ne ŝatas manĝi afablajn homojn! Tiam mi hontas! Kaj vi estas klare tre afabla, ĉar vi iris trans la ponton! Nun sidu kaj pensu! Ho, estas

bone, ke vi konservis iom da manĝaĵo por la vojaĝo, alie mi eble perdus la paciencon!" - respondis la onklino, krakante per freŝpekklita kukumo.

"Mi sopiris pri hejmkuirita manĝaĵo! Antaŭe mi ne estis marĉa, sed la plej ordinara - hejma koboldino. Kiel bone tiam estis! Mi ĉiam trinkis freŝan lakton, nu, mi timigis la mastrojn de tempo al tempo, ne sen tio, mi faris malmulte da petolo... Sed ne estis aparta malutilo de mi, male, estis daŭra disciplino en la domo! Neniu lasis infanojn neregitaj, ne estis rubo kuŝanta ĉirkaŭe en la barilo, la bovinoj estis ĉiam lavitaj, la ĉevaloj estis brositaj! Kaj tiam vi, homoj, komencis ŝanĝiĝi, iris al la urboj kaj ĉio cetera, kaj poste la vilaĝo, kie mi loĝis, estis detruita per grandegaj aŭtoj kaj starigitaj altaj domoj-formikejoj! Kiel koboldinoj povas vivi? Nu, la domkoboldoj, bone, ili adaptiĝis, kaj eĉ tiam sen multe da komforto, sed por nia fratino..." — la koboldino komencis ronĝi la randon de panopeco, plorsingultante.

Arkaŝa rimarkis, ke ju pli ŝi manĝas, des pli evidente ŝi fariĝas afabla, do li ĉesis interrompi kaj atente aŭskultis.

"Do mi ekiris la vojon por serĉi mian ŝpinilon! Mi alvenis ĉi tien kaj pensis, kial mi bezonas denove veni al via mondo? Mi estos ĉi tie! Instalís fermitan pasejon kaj prenis manĝaĵon de vojaĝantoj! Kaj por ĉiuj estis bone! Ili donas manĝaĵon al mi — mi montros al ili la vojon, kaj mi diros afablan vorton, kaj ili iru kuraĝigitaj! Kaj kiam la ponto estis forportita en la inundo, mi tute perdis mian vivon! Malsate! Kaj foriri de ĉi tie — timige! Kio se la Gardanto hazarde renkontos min kaj resendos min al viaj birdodomoj. Ne! Mi mortos de malsato ĉi tie!" — jam malkaŝe plorante, daŭrigis la koboldino.

Arkaŝa vidis, ke ŝi preskaŭ ne kapablas manĝi, sed restis ankoraŭ ĉirkaŭ kvarono de la provizoj en la sako, kio signifis, ke ekzistas ŝanco. Kaj li decidis uzi ĝin kaj diris: "Kaj se mi donos al vi ideon pri kiel resti en la Disrompo, sed ankaŭ vivi sen pensi pri kie akiri por vi pecon?"

Li atente rigardis la koboldinon, gravis ŝia reago; Kaj li rimarkis, ke li trafis la punkton! Ŝi klare interesiĝis!

"Ĉu vi ne trompos min?" - demandis la koboldino, iris al Arkaŝa kaj preskaŭ per unu movo forigis liajn ligilojn. Arkaŝa eĉ ekhurlis, sango fluis al liaj sensentaj membroj, kaŭzante neelteneblan doloron.

Iom rekonsciiĝinte, li ne perdis tempon kaj denove parolis: "Mi havas bonegan ideon! Ĝi funkcios, mi promesas al vi! Vi diras, ke vi havis ian transirejon ĉi tie, kaj neniú rifuzis pagi manĝaĵon por trairejo! Do, dum kelkaj tagoj mi helpis al la pontozorgisto, Tulup ripari unu sekción! Sed dum mi foriris, mi aŭdis, ke ĝi denove kolapsis! Ĉu vi scias kial?"

"Kaj kial?" — la koboldino klare interesiĝis.

“Ĉar Tulup scias konstrui kaj prizorgi ponton nur super akvo! Sed li povas fari nenion subakve! Do, lasu min atingi la esencon de mia plano: kuraĝe iru al Tulup kaj diru al li, ke mi sendis vin por helpi lin! Kaj nun vi kontrolas la subakvan parton de la ponto, sed vi bezonas manĝaĵon, kaj vi ricevos pagon de vojaĝantoj, kiu ne estas ŝarĝa por ili! Imagu kiom da homoj ekvolos redukti la vojon!”

Li rigardis la koboldinon kaj rimarkis, ke li trafis la celpunkton!

Ŝi longe silentis kaj respondis: "Mi ne kredus tion al iu alia!" Sed mi vidas, ke vi estas afabla! Mi decidis! Mi iras al la ponto! Kaj mi tuj kondukos vin sur la vojon!"

"Tio estas bonega! Do, dankon!" - ĝoje respondis Arkaŝa, penante leviĝi.

Tagiĝis, la koboldino klarigis al Arkaŝa kiel plej bone iri plu kaj afable svingis sian grandegan manon post li.

Arkaŝa denove marŝis malpeze. Neniu manĝaĵo, neniu akvo, nur fajrilo, donacita de Tulup.

"Estas pli bone malsati ol en la koboldina stomako!" — li kuraĝigis sin kaj tre rapide forlasis la marĉan regionon.

La suno leviĝis, kaj laŭ ĝiaj rebriloj Arkaŝa komprenis, ke la arbaro baldaŭ finiĝos...

La unua lingvo

Kiel abomena estas vojaĝi kun malplena stomako. Kaj anstataŭ admiri la belajn pejzaĝojn, la vojaĝanto nur rigardas — kie li povas trovi ion por trankviligi sian ribeleman stomakon.

Arkaŝa vidis pli ol unu fojon, ke laŭ la vojo kreskas ia bero, sed ĉar li malmulte sciis, ĉu ĝi estas manĝebla aŭ ne, li preteriris, kunpreminte la dentojn.

Almenaŭ plaĉis, ke la areo, pli kaj pli roka, abundas je fontoj; en ĉi tiuj partoj ili la tutan tempon ŝprucas el la tero.

Kaj denove trompante sian grumblan stomakon, Arkaŝa trinkis el malgranda fonto, kiu, disfalante sur la ŝtonoj, kuris ien dekstren. Kaj la vojo daŭre iris supren. Komence ĝi estis apenaŭ rimarkebla, sed ju pli Arkaŝa marŝis, des pli kruta fariĝis la grimrado.

Li memoris la vortojn de kaj Tulup, kaj Koboldino, ke estas tre malproksime por li iri al la unua Gardanto. Kaj ju pli longe li marŝis, des pli la optimismo forlasis lin, kaj en unu el la noktoj li sonĝis pri la ratido Maraj — ĝi ridetis malice kaj per sia tuta aspekto montris, ke vane Arkaŝa ne aŭskultas lin. Pli kaj pli ofte li komencis revii pri pastopoŝetoj sur grandega telero, ili fumis tentante kaj tiel petegis esti trempitaj en acidan kremon...

“Kiom longe mi povas elteni ĉi tiun dieton? Fonta akvo estas, kompreneble, saniga afero, sed oni ja ankaŭ volas manĝi!” - pensis Arkaŝa, trinkante el alia malgranda fonto.

La pado komencis pli kaj pli serpentumi, kaj Arkaŝa pensis jam ne unufoje: ĉu eble tranĉi la vojon? Sed li haltis, rememorante la vortojn de Gufo.

Kaj subite iam li sentis klaran odoron de fumo en la aero. Ne zorgante pri ia atento, Arkaŝa laŭeble pligrandigis sian rapidecon. Kaj tiel li staras ĉe la loko, kie bone tretita pado iras dekstren de la vojo, sur kiu li paŝis, kaj de tie sentebles klaraodoro de fumo kaj, tre verŝajne, miksitaj kun laodoro de kuirita manĝaĵo.

“Jen, alia vojforko! Nu, pensu! Estas bone, ke ĉi tie ne estas konsilistoj kiel Maraj!” - febre pensis Arkaŝa.

“Kraĉ!” Mia vojo, mi iras kiel mi volas! Ĉu morti de malsato?! — decidis nia heroo kaj kuraĝe turnis de la vojo. Farinte kelkajn paŝojn, li haltis, revenis al la vojeto kaj ligis sian poŝtukon, kiun li tiom longe konservis, sur ununura arbo. La hela ŝtofo estis tre klare videbla en la arbustoj kreskantaj ĉirkaŭe.

La pado kondukis rekte la tutan tempon, ĝi praktike ne sinuis, evitante nur tre grandajn ŝtonojn.

Rezulte, Arkaŝa eliris sur sufiĉe ebenan kampeton, ĉirkaŭitan de malaltkreskaj arbustoj de specio nekonata al Arkaŝa. Meze de la loko staris domo konstruita el ŝtonoj. De ĉio estis klare, ke ĉi tiu domo estis nekredeble malnova. Oni eĉ povus diri, ke iu ajn arkeologo donus multon por povi esplori tiun domon kaj ĝian ĉirkaŭaĵon. Kaj eĉ Arkaŝa, ne estante profesia historiisto, sentis, ke li estas en tre antikva loko.

Kiel mi jam diris, la domo staris meze de la loko kaj similis al ĉi tiu domo, prefere al malgranda turo. Ĝiaj muroj estis aranĝitaj en perfekta cirklo kaj, rigardante pli proksime, Arkaŝa rimarkis, ke ankaŭ la loko, kie staras la domo, iam havis tute rondan formon.

Alproksimiĝinte, li ekvidis, ke malantaŭ la turo-domo estas du pliaj konstruaĵoj, sed de multe pli malgranda formo. Ankaŭ ili estis aranĝitaj en rondo, kaj de la tegmento de unu el ili elstaris tubo, el kiu fluis leĝera fumo, kiu ĝenerale estis tio, kion Arkaŝa vidis, kaj al kiu, fakte, venis.

Li komencis forte tusi kaj frapadi la piedojn, tiel provante altiri atenton al si. Kaj li sukcesis; Eta estaĵo, tre simila al viro, subite elrigardis el konstruaĵo kun fumanta kamentubo, ion murmuris kaj denove malaperis.

“Nu, ili almenaŭ rimarkis!” - pensis Arkaŝa kaj komencis atendi.

Li longe atendis, sed tiam la pordo de la granda domo malfermiĝis, kaj la sama rolulo, kiu rigardis el la domo kun la kamentubo, aperis sur la alta verando. La estaĵo ŝvingis la manon al li, klare invitante lin eniri, kaj malaperis malantaŭ la pordo.

Arkaŝa kuraĝiĝis, profunde enspiris, mense kalkulis ĝis dek, elspiris kaj komencis grimpi laŭ sufiĉe krutaj ŝtupoj. La penso, ke li estas en ia muzeo, obstine ne forlasis lin. Li ĵetis rigardon al la pordaj ĉarniroj kaj lia sento plifortiĝis.

Interne la tura domo aspektis multe pli granda ol de ekstere. La grandega antaŭhalo diverĝis en tri koridoroj, kaj nekutimaspekta gvidanto kondukis Arkaŝan en unu el ĉi tiuj koridoroj.

La sento, ke li estis en antikvaj tempoj, plifortiĝis kun ĉiu paŝo. Arkaŝa sentis sin kiel juna lerneĵano, kiu troviĝis en iu tre serioza loko, kie li devis silenti kaj paroli nur kiam liaj pliaĝuloj permesas.

La nano kondukis Arkaŝan al nekutime grandega pordo kaj gestis, ke li povas eniri. La servisto mem faris du paŝojn malantaŭen kaj ŝajnis malaperi en la krepusko de la antikva koridoro.

Arkaŝa marŝis al la pordo kaj rememoris la senton, kiam li estis unuafoje vokita al la direktoro - tio estis timiga kaj interesa samtempe. Li ne tuj eniris, sed, kiel lerneĵano, unue enrigardis.

La ĉambro estis en la sama krepusko, rompita nur de kelkaj fumaj kandeloj starantaj sur grandega duonronda tablo. Ĉi tiu tablo estis ŝutita de volvlibroj kaj pakoj da antikvaj pergamenoj, do Arkaŝa ne tuj vidis, kiu sidas ĉe tiu ĉi tablo.

“Envenu, ne staru ĉe la sojlo! Ĉu tion diras denaskaj parolantoj de via lingvo?” — diris la fremdulo, duonkaŝita de Arkaŝa de grandegaj amasoj da manuskriptoj.

Arkaŝa ĉirkaŭiris la tablon dekstre por vidi, kiu alparolas lin. “Saluton! Jes, tion oni diras ĉi tie!” - Arkaŝa respondis, kiam li eliris en la lumon de la kandeloj kaj povis vidi la posedanton de la turo.

Li estis tute antikva maljunulo. Lia aspekto tute kongruis al la situacio. Li personigis la antikvecon mem.

“Pardonu, mi ne estas invitita! Mi promenis kaj permesis al mi turni sin al la fumodoro, kiu venis el la direkto de via domo! Mi nomiĝas Arkadij, mi estas vojaĝanto! - Arkaŝa prezentis sin, kaŝe penante esprimi sin kiel eble plej ĝuste.

“Se mi estus sur via loko, pli bone uzus la verbon - iri, kaj ne turni sin al laodoro de fumo, ĝi estos pli ĝusta el la vidpunkto de via lingvo! Turnu vin al mi - Majstro Du! Mia vera nomo estas tre malfacile prononcebla kaj mi ne volas embarasi vin!” - respondis la maljunulo kaj mansignis al la gasto sidiĝi.

Arkaŝa rigardis en la krepuskon de la ĉambro kaj vidis, ke apud li staras aŭ pufseĝo aŭ eta tabureto. Li zorge sidiĝis sur ĝin kaj estis parolonta, sed la maljunulo devancis: “Kiel mi komprenas, vi serĉas la Gardanton! Kaj vi ne povis preterpasi mian humilan hejmon, vin allogis laodoro de fumo, el kiu mi konkludas, ke vi estas ege malsata! Mi jam donis la ordonojn, la vespermangŝo estos preta baldaŭ! Dume

faru al vi favoron kaj rakontu al la maljunulo vian historion! Ve, vojaĝantoj ne tiel ofte honoras min per siaj vizitoj!”

Arkaŝa eĉ rektigis sian dorson, kaj li havis neelteneblan deziron rektigi sian neekzistantan kravateton.

Zorge elektante vortojn, li rakontis al la posedanto de la turo sian historion. Sed kiom ajn li klopodis teni sian rakonton kontinua, li tamen periode perdiĝis, sentante sin kiel maldiligenta studento ekzamenanta ĉe saĝa profesoro.

“Nu, via rakonto estas sufiĉe interesa! Domaĝe, ke via regado de via gepatra lingvo estas tre malriĉa, sed mi volas certigi vin, ke tiuj, kiuj vizitis min antaŭ vi, parolis eĉ pli analfabete! Ŝajne, ĉi tie estas paradokso de teknologia progreso! Ve, ĝi ja okazas, kaj ĝuste pri tio mi nun skribas en mia nova verko! Resume, ju pli progresinta civilizacio, des pli magra kaj primitiva fariĝas ĝia lingvo! Kaj vi, mia juna amiko, estas vivanta pruvo pri tio!” - Majstro Du tre delikate humiligis la mensajn kapablojn de Arkaŝa.

Nia heroo eĉ ruĝiĝis, li tiom embarasiĝis antaŭ ĉi tiu respektinda ĉiosciulo.

Dum li pensis kiel respondi, la pordo de la oficejo de Majstro Du trankvile malfermiĝis kaj la vizaĝo de nano aperis. Li senvorte klarigis, ke la tagmanĝo estas preta kaj malaperis, lasante la pordon duonmalfermita.

“Nu, mi proponas daŭrigi nian interesan konversacion dum la vespermanĝo! Mi pensas, ke vi ne rifuzos!” - diris la maljunulo, malfacile malsuprenirante de sia grandega ĉizita seĝo.

Li marŝis al la pordo sen levi la kalkanojn, signante al Arkaŝa sekvi lin.

Ili longe marŝis laŭ serpentumaj koridoroj kaj trovis sin antaŭ ĝuste la sama grandega pordo.

La manĝoĉambro estis ornamita en tre sparta maniero, nenio superflua, nur grandega longa tablo, benkoj sur siaj longaj flankoj kaj du seĝoj ĉe ambaŭ finoj.

La maljunulo montris al Arkaŝa al la plej proksima seĝo, kaj li movis sin al la malproksima fino de la tablo.

Arkaŝa eĉ ne povis rememori tian modestan vespermanĝon. La ĉefplado estis manpleno da rizo, apud ĝi estis telero kun diversaj verdaĵoj, kaj jen ĉio. Malgraŭ sia monstra malsato, Arkaŝa provis konservi la saman trankvilan manĝadon kiel la posedanto. Kaj li laŭvorte manĝis grenon post greno...

Rigardante en la pokalon, Arkaŝa vidis, ke en ĝi estas nur akvo. "Nu, nu, mi revis pri sana nutrado, ricevu ĝin!" — trankviligis sin nia heroo.

Profitante la momenton, dum la buŝo de la Majstro estis okupita per alia grajno da rizo, Arkaŝa decidis fari kelkajn demandojn: “Kiel vi trafis ĉi tien? Vi estas tre malsama ol tiuj, kiuj antaŭe renkontis min ĉi tie! Kaj, sincere, en peka maniero, mi estis feliĉa, kiam mi vidis vin, mi pensis, ke vi estas la gardisto!”

Majstro Du finis maĉi sian rizon, posttrinkis ĝin per akvo kaj, alpreninte sian konstante mentoran aspekton, ekparolis: “Vi ne estas sola en via trompiĝo, junulo! Multaj antaŭ ol vi prenis min kiel Gardanto! Kaj vi kaj ili, cetere, ne estas tiom malproksimaj de la vero! Ĉi tiu domo iam apartenis al unu el la Gardistoj, sed kun mia alveno li decidis forlasi ĉi tiujn lokojn, kaj ĉi tiu domo fariĝis mia!”

“Ki-iel! Vi trovis la Gardiston kaj ne prenis vian ŝpinilon de li?!” - Malobservante ĉiujn normojn de deco, Arkaŝa tre laŭte elkriis.

“Estu pli modera! Vi ne lasos min diri al vi ĉion en ordo! Do aŭskultu — mi alvenis ĉi tien antaŭ longe, oni povus diri, unu el la unuaj! Iam, en mia mondo, mi estis granda sciencisto eĉ kiam la cetera homaro ankoraŭ vivis en sovaĝeco. Mi estis la unua, kiu elpensis komunan lingvon, en kiu estis esprimita preskaŭ la tuta inteligenta mondo de tiuj tempoj. Kaj mi ne nur elpensis la Unuan Lingvon, mi ĝin kompletigis, perfektigis, kiel juvelisto sian farajon, perfektigante ĝin! Sed! Sed okazis alia granda migrado de popoloj, kaj tio, kion mi plej timis, okazis! Homoj komencis vivi en izolitaj grupoj kaj, kiel rezulto, la komuna lingvo komencis transformi en apartajn lingvogrupojn. Kompreneble ankoraŭ ekzistas vortoj, kiuj havas komunan radikon, nome ili venas el la lingvo, kiun mi elpensis. Kaj tiam mi komencis studi ĉiujn eblajn lingvojn, kiujn mi povis aŭdi, flatante min per la sonĝo, ke iam mia Unua lingvo denove aŭdiĝos sur ĉiuj kontinentoj. Ĝi ne estis intencita esti, kaj tiel mi okazis ĉi tie en la Disrompo! Mi renkontis la Gardanton ĉi tie, sed forlasis mian ŝpinilon ĉar mi decidis, ke scienca laboro estas por mi pli grava ol la praktika reenkonduko de la Unua Lingvo. La Gardanto decidis, ke estas tempo por li translokiĝi ien malproksimen de la komenco de la Vojo kaj afable provizis al mi sian hejmon, kaj plej grave, nekompareblan bibliotekon, kiun la mondo neniam vidis!” - la Majstro finis sian longan monologon kaj malsekigis sian gorgon per akvo.

Arkaŝa longe digestis tion, kio estis dirita, ne sciante kion diri. Li verŝajne ne renkontos tian homon denove, kaj, malgraŭ lia stranga maniero de komunikado, la maljunulo vekis tre fortan respekton kaj intereson de Arkaŝa.

"Do kion alian mi povas fari por vi, junulo?" - afable demandis Majstro Du.

Arkaŝa pripensis iom kaj demandis: “Kiom malproksima estas la plej proksima Gardanto? Mi jam perdis la tempon pri ĉi tiu vojaĝo! Kaj ankoraŭ unu, eble ne tute delikata demando - kial Majstro Du? Nu, majstro - tio estas komprenebla, sed kial Du? Ĉi tio estas tre stranga nomo!

La maljunulo ridetis kaj, kvazaŭ farante grandan indulgon, respondis: “Kiel mi jam diris, mia nomo estas tre malfacile prononcebla, kaj mi provas ne diri ĝin laŭte. Pri Du, ĉio estas simpla, se vi legus pli da libroj, vi scius, ke "Du" estas la unua vorto eldirita de primitivulo! Do mi decidis, ke estus simbole por mi, la kreinto de la Unua Universala Lingvo, preni tian pseŭdonimon por mi! Koncerne la restadejon de la

Gardisto, mi malmulte helpas vin ĉi tie! Mi ne forlasis la turon dum multaj miloj da jaroj!"

Arkaŝa respektive rigardis la maljunulon. Kaj eĉ la fakto, ke li scias nenion pri la Gardanto, ne povus difekti lian respektoman sintenon al la Majstro.

Matene Arkaŝa denove ekiris la vojon. La servisto de la Majstro kolektis al li modestan porcion kaj donis al li ledan flaskon da akvo. Por akompani Arkaŝan, Majstro Du eliris la verandon la unuan fojon post longa tempo, sed li ne povis longe resti tie, la sunlumo simple forbrulis la okulojn de la maljunulo, kiu ne kutimis al la hela lumo.

La vojo daŭras, kio atendas Arkaŝan tie, malantaŭ ĉi tiu ŝtona kresto?

Patrino por ĉiam

"Ni ne taksas tion, kion ni havas, kiam ni perdas ĝin, ni ploras..." nia heroo rememoris la vortojn konatajn al ĉiuj.

Vadante laŭ la vojo, kiu fariĝis preskaŭ tute monta, Arkaŝa rememoris kun sopiro, kiel bone estis promeni tra la arbaroj kaj kampoj.

Kaj ju pli li grimpis, des pli li malĝojis. Li eĉ ne povis imagi, ke li ankaŭ devos rajdi tra la montoj. Memorante unu libron, kiun li legis kiel infano, Arkaŝa decidis provi fari kiel en ĝi skribite.

Kaj oni laŭvorte konsilis la jenon: se vi trafis en malfacilan situacion, pensu kion bonan ĝi alportas al vi? Kian bonon vi ricevas jam nun? Arkaŝa eĉ haltis, ja tio estas vere bona demando! Kaj li decidis pensi, kion alportus al li ĉi tiu ŝtona kresto?

"Unue, ĉi tie estas bele, due, la aero estas pura, kaj trie, vi verŝajne povas ĉasi ĉi tie. Ĉesu! Sed vere, kiel mi ŝatus ĉasi?" - pensis Arkaŝa. Nature, li delonge formanĝis la manplendon da rizo kaj aron da legomoj, kiujn li ricevis en la monaĥejo de Majstro Du, kaj lia ĉefa manĝaĵo denove fariĝis glacia akvo el montaraj rojoj. Jes, cetere, kiel, mi scivolas, antikvaj homoj ĉasis en tiaj okazoj?

Sed kiom ajn li pensis, ĉio reduktiĝis al tio, ke por komenci ajnan ĉasadon li bezonas tranĉilon! Kaj kiom ajn li klopodis, lia imago reduktis ĉion al foresto de tranĉilo.

"Hmm! Do mi iris ĉasi!" - pensis Arkaŝa kaj paŝis pluen.

Kaj oni diras, pensoj estas materiaj! Paŝinte ankoraŭ kvindek metrojn, Arkaŝa aŭdis knari en la arbustoj dekstre. Senhezite li kuregis al la sono — malsato faris sian aferon — la vira ĉasisto vekigis en li!

En la arbustoj li ekvidis implikan leporon. Pli detale rigardante, Arkaŝa rimarkis, ke la leporo estas firme fiksita en la maŝo. Tio signifas, ke estas iu proksime! Ĉi tio estis kaj plaĉis, kaj alarmis. Kaj li tuj rememoris la vortojn de sia avo: oni ne povas tuŝi la ilaron de aliaj homoj. Eĉ se vi malsatas!

Ĉiam estas tiel: estas manĝaĵo, sed principoj kaj edukado malhelpas! Dum malsato kaj dececo luktis en li, de malsupre aŭdiĝis susuro, iu grimpis la kreston ĝuste ĉi tie; Por la okazo, Arkaŝa serĉis kelkajn pezajn ŝtonojn apud sia mano kaj komencis atendi.

Minuton poste, viro aperis en lia vidkampo, li aspektis esti proksimume sesdekjara; Malgraŭ tio, ke estis esence varme, la viro estis laŭvorte tute envolvita en vestaĵoj. "Ĉu ne estas varmege al li!" - ekpensis Arkaŝa kaj komencis malrapide ekstari, montrante siajn malfermitajn manplatojn pro kutimo.

La viro proksimiĝis, apogis sin sur longa potenca bastono kaj la unua ekparolis: "Saluton, vojaĝanto! Mi vidas, ke vi metis vian okulon sur mia leporeto! Kial vi ne prenis ĝin? Juĝante laŭ la aspekto, kiel viaj vestaĵoj pendas, vi lastatempe ne multe manĝis!"

Arkaŝa mallevis la manojn kaj respondis: "Saluton! Mi estas vojaĝanto, mia nomo estas Arkaŝa! Sed, sincere, la mano ne leviĝis por preni aliulan posedaĵon, kaj domaĝis la leporon!"

La viro aprobe kapjesis kaj elprenis dikan sakon kaj dikajn pugnogantojn el sia ŝultrosako. "Jen, tenu ĝin!" - Li ŝovis la sakon al Arkaŝa kaj, surmetinte la pugnogantojn, lerte kaptis la leporon je la malantaŭaj kruroj. Arkaŝa eĉ ne sukcesis palpebrumi antaŭ ol la "strabulo" okazis en la sako.

"Nu, kial vi staras, ni iru! Ni regalos vin per leporaĵo! Panjo kuiras ilin tre bongustaj!" - diris la viro kaj malsupreniris same, kie li supreniris.

"Cetere, mia nomo estas Mal!" — sin prezentis nova konato, daŭre lerte malsupreniri. Ili longe marŝis laŭ vojeto apenaŭ videbla sur la ŝtonoj. Baldaŭ aperisodoro de fumo, kaj ili venis al dometo, apenaŭ rimarkebla en la densejo.

En la korto, apud la domo, estis grandega ŝtona forno kaj du tabloj. Unu estas malgranda, ŝajne por kuiri, kaj apud ĝi estas la dua, se juĝante laŭ la tablotuko, por manĝi.

Maljunulino estis okupita ĉe la forno, estis malfacile diri kiomaĝa ŝi estis, sed la fakto, ke ŝi estis pli ol okdekjara.

Arkaŝa, obeante iun internan impulson, kapklinis al la maljunulino. Ŝi ankaŭ iomete kapjesis responde. Mal venis al sia patrino, brakumis ŝin kaj diris ion neaŭdeble. La maljunulino laŭte respondis: "Kompreneble! Ĉu ni forgesis la leĝon de la Vojo? Ni provizos helpon kaj bonvenon al ĉiu vojaĝanto! Alportu akvon por ke la gasto lavu sin, filo!"

Mal alportis grandegan sitelon da akvo de ie malantaŭ la domo. Arkaŝa demetis sian jakon kaj ĉemizon. Estis neeble imagi kun kia ĝojo li lavis sian vizaĝon! Sed kio plej plaĉis al li estis laodoro de manĝaĵo!

Ili nutris lin longe kaj diligente. La patrino de Mal estis tre gastama kaj zorgema mastrino. Kaj kiam Arkaŝa fine manĝis tiom multe, ke ne povis spiri, ŝi, ne akceptinte objetojn, sendis lin al lito.

Arkaŝa vekigis malfrue, laŭ lokaj normoj, kompreneble. Mal jam plenforte hakis lignon, kaj la kompatema patrino periode venis al sia filo kaj viŝis la ŝviton de lia frunto. Mal dufoje petis sian patrinon permeson demeti almenaŭ varman jakon, sed ambaŭfoje li ricevis kategorian rifuzon. Patrino motivis tion pro tio, ke ekstere estis trablovo, kaj facile eblus malvarmumi lumbon.

Arkaŝa rigardis tion, sed ne hastis kondamni. Li kelkfoje forgesis telefoni al sia patrino. Do oni ne scias, kiu pravas kaj kiu malpravas...

Lavinte, li denove trovis sin ĉe la tablo. Kaj denove lia patrino nutris lin el tuta koro. Kiam li ne plu povis spiri pro tromanĝado, la maljunulino sidiĝis apud li kaj ŝajne decidis paroli: "De kiom da tempo vi estas ĉi tie, filo? Rigardu kiel maldika li estas!" "Dankon pro via zorgo, mi ne manĝis tiel dum cent jaroj! Jes, sincere, mi perdis la tempokalkulon antaŭ longe! Ŝajne mi estas ĉi tie delonge!" - respondis Arkaŝa malgaje.

"Ho, via patrino devas esti maltrankvila!" - la afabla virino kunpremis siajn manojn. "Jes, verŝajne! Mi alvenis ĉi tien hazarde! Neniu scias ion ajn!" - Arkaŝa iĝis eĉ pli malĝoja.

"Ho! Kiel bonŝanca mi estas! Mia filo jen, antaŭ eble dudek jaroj, verŝajne decidis, ke li estas malfeliĉa, ke li perdis sian ŝpinilon! Kaj li forkuris sen demandi nokte! Eĉ ne surmetis varmajn ŝtrumpetojn! Mi funebriis dum kvin jaroj! Kaj tiam mi komprenis, ke mia ŝpinilo estas mia filo! Kaj mi sukcesis veni ĉi tien! Mi trovis lin, kreu aŭ ne, hazarde. Ne malproksime de ĉi tie! Li konstruis kabaneton kaj kaptis sian fiŝon! Mi diris al li tiom da fojoj, ke li ne povas fiŝkapti, vi eble havas alergiajn! Kaj li forkuris de sia patrino kaj sidas manĝante ĉi tiun preskaŭ krudan fiŝon! Kaj li plurfoje iris al ĉi tiu ino! Dio pardonu min!" - lamentis la maljunulino, verŝante varman teon por Arkaŝa.

"Do vi povis trovi lin ĉi tie?" - Arkaŝa ruligis la okulojn.

"Certe! Ne eblas trompi koron de patrino! Mal, fileto, ripozu! Tute ŝvita! Trinku teon kun ni!" - pepis la avinjo.

Mal volonte demetis la hakilon kaj sidiĝis ĉe la tablo. Li ja estis tute ŝvitmalseka, sed li eĉ ne demetis sian trikitan ĉapeton.

La maljunulino diris, ke ŝi kolektos donacojn por Arkaŝa kaj iris en la domon.

"Aŭskultu, Mal! Nur ne ofendiĝu! Ĉu vi feliĉas vivi tiel?" - demandis Arkaŝa eĉ sen ombro de ofendo.

"Jes, sciu! Post kvardek, mi decidis, ke mi bezonas ŝanĝi mian vivon! Mi ne havas ŝpinilon! Mia fadeno ne havas varpon! Kaj forkuris! Sed estas klare, ke ne estas mia

sorto vivi memstare, kaj nun mia patrino jam estas sufiĉe maljuna, ne eblas forlasi ŝin! Ni vivos iel!” - malĝoje respondis Mal, kaj, dum lia patrino ne estis tie, li decidis demeti la ĉapeton.

Arkaŝa lasis Mal-on kaj lian maljunan patrinon ne nur kun sufiĉe granda rezervo da provizoj, sed li portis eĉ pli da pensoj en la kapo.

Ho, kiel ratido Maraj pravis — iri dekstren signifas multe pensi!

La unua tento

“Ĉiu senespera amanto scias, ke li malĝuste kondutas, sed daŭre faras la samon, kvankam li konscias, kiel katastrofa estos la fino, kaj kun la paso de la tempo li vidas pli kaj pli klare, kiel malĝuste li faras!”

Orhan Pamuk

Estis la dua monato de kiam Arkaŝa forgesis kien li iras kaj kion li volis. Ĉiuj liaj pensoj estis okupitaj nur de ŝi...

Post renkontiĝo kun Mal kaj lia maljuna patrino, Arkaŝa faris sian vojon laŭ la montvojo dum longa tempo. Li eĉ ne unu paŝon forlasis la vojon, kaj subite vekiĝis en li nerezistebla deziro reveni hejmen kiel eble plej baldaŭ, telefoni al sia patrino, diri, ke li sopiras. La maljunulino faris al li neforviŝeblan impreson, kaj sub ĝia influo Arkaŝa rapidis.

Kaj, kiel vi scias, hasto foje kondukas al tute malsamaj horizontoj ol tio, kion deziris la rapidanto.

Iun belan tagon, nia heroo decidis grimpi pli alte kaj inspekti la venontan vojon, ĉar la vojo, preterpasinte plurajn pasejojn, komencis konduki lin malsupren. Kaj tial li grimpis sur iun kornicon kaj decidis stariĝi por pligrandigi sian rigardan angulon, sed la ŝtono sur kiu staris lia dekstra piedo subite moviĝis perfide...

Li vekiĝis kaj ekvidis ŝin. De tiu momento, li ne estis ĝenita per kontuzoj, skrapvundoj, aŭ lia dua cerbokomocio (ĉe alveno al Disrompo). La stato de enamiĝo estis priskribita multfoje en libroj. Kaj Arkaŝa, estante certe bone erudicia homo, legis similajn liniojn multfoje.

Sed kio okazis al li, li estis certa, ankoraŭ ne estis priskribita en iu ajn libro. Arkaŝa simple perdis la kapon! “Mi deziras, ke mi neniam resaniĝu! Kaj tiam ŝi tuŝos mian vizaĝon per sia milda mano ĉiutage!” — li pensis kaj rigardis ŝin.

Ŝi simple faris tion, kion farus ĉiu deca homo. Trovinte hazarde viron, kuŝantan senkonscia, ŝi donis al li unuajn helpojn kaj malfacile trenis lin al sia hejmo. Por ŝi li estis nur viro en plago, nenio pli kaj nenio malpli...

Arkaŝa estis preta rezigni pri la serĉado de sia ŝpinilo, pensoj pri hejmo kaj ĉio, kio ne estis rekte ligita kun ŝi. Nur ŝi gravis nun!

Dum kelkaj tagoj li kuŝis en la lito, ebria de la feliĉo kaj de ŝia atento. Sed kiom ajn longe ne kuŝi, vi devas havi konsciencon! Kaj li, forgesinte pri siaj vundoj, komencis helpi al ŝi en la mastrumado. Li klarigis al ŝi, ke tio estas nur dankemo, kiun li volas repaĝi pro savo de sia vivo.

Li laboris forte la tutan tagon nur por ŝi ridetu al li. Li ne kalkulis je pli, ĉar lia subkonscio levis ŝin al la rango de duondiaĵo.

Kaj kiam vesperiĝis, ŝi sidiĝis kun li ĉe la tablo, kiu staris sur la strato, kaj ili trinkis teon. Plejparte Arkaŝa senĉese babilis, kaj ŝi aŭskultis kaj fojfoje ridetis. En tiaj momentoj li estis feliĉa, ĉar sur la Tero estis nenio pli bela ol ŝia rideto!

En maloftaj vesperoj, ŝi, estante en bona humoro, parolis pri si. Ŝia historio estis nekutima, sed nur por Disrompo, en la mondo de Arkaŝa, tio, ve, okazis sufiĉe ofte; Ŝi edziniĝis, ili vivis plurajn jarojn, sed ili neniam havis infanojn. Kaj ŝi komencis rimarki, ke ŝia edzo traktas ŝin pli kaj pli malvarme. Ĉi tio venis kiel bato al ŝi. Multfoje ŝi provis paroli kun li, sed li evitis la konversacion.

Kaj unu belan tagon ŝi eksciis pri ŝpinilo. Firme kredinte, ke ŝia ŝpinilo estas okazo por havi infanojn, ŝi senhezite iris al Disrompo. Kaj hejme, en tre videbla loko, ŝi lasis noton por sia edzo. Sed ĝi estis eĉ kiel letero, ne nur noto. En ĝi ŝi skribis ĉion tia, kia ĝi estas... Fine de la letero, kiam ŝi jam volis ĝin sigeli, ŝi dolore volis fari aldonon kaj en la postskribo ŝi aldonis, ke ŝi nepre trovos sian ŝpinilon, kaj ke ŝi atendus sian edzon en Disrompo, kie ilia revo povus realiĝi kaj, plej grave, ŝi skribis, malklarigante la inkon per larmoj, ke ŝi amas lin freneze kaj estos fidela al li ĝis la fino de siaj tagoj...

Aŭskultante ĉi tiun rakonton, Arkaŝa grincis la dentojn. Li tute bone vidis, ke tiu ĉi virino plenumos sian promeson, kaj ke li ne havas ŝancon por reciprokeco.

Tiu ĉi penso senigis lin je paco. Li petis de sia mastrino pecon da pergameno kaj pecon da karbo. Li skribis nokte, kaj tage li konstruis novan ŝafejon, novan barilon, novan garbejon. Kaj nokte li skribis, skribis, skribis...

Ĉi tie oni devas diri, ke tiu ĉi pergameno, siatempe, fariĝos tre populara kaj serĉata libro, sed pli pri tio ĝustatempe...

Tiel ili vivis, du homoj suferantaj pro nereciproka amo. Ŝi loĝis en sia domo, kaj Arkaŝa loĝis en la fojnejo.

Iam li ekkomprenis, ke li estas preta vivi tiel ĝis sia morto. Nur por kapti ŝian maloftan rideton. Li estis preta prikonstrui la tutan valon nur por esti proksime...

Ŝi estis tre saĝa virino kaj vidis kio okazas al la viro, kiun ŝi savis. Estante ne plu juna, ŝi havis la saĝon ne komenci kompati lin, kaj tio estis ege ĝusta...

Arkaŝa foje volis foriri memstare, precipe nokte, kiam imagis, ke ŝiaj pensoj kaj koro estas okupataj de iu alia. Kaj li promesis al si, ke li prenos nur tranĉilon kaj komencos

la vojon per la unuaj sunradioj. Sed la suno leviĝis, li vidis ŝin kaj tuj forgesis siajn noktajn planojn.

Kaj do, kiam jam estis la dua monato, kiam li vivis kun ŝi, Arkaŝa kuraĝiĝis kaj, dum vespera teo, decidis punkti ĉiujn ĝustajn literojn.

Li longe hezitis, sed tamen sukcesis trudi sin: „Diru al mi, nur sincere, ĉu vi ĉiam estos fidela al via ĵuro? Aŭ ĉu vi havas dubojn? Diru al mi, mi atendos tiom longe kiel necesas!”

Ŝi longe ne turmentis Arkaŝan, ŝi tuj respondis: “Mi ne povas, kaj plej grave, mi ne volas rompi mian ĵuron. Mi vere amas lin! Li eble forgesis pri mi antaŭ longe, sed tio estas mia elekto!”

“Nu, pardonu, ke mi komencis ĉi tiun parolon! Mi volas diri, ke mi foriros morgaŭ matene! Kaj mi petos de vi du favorojn: unue, donu al mi tranĉilon, malbone estas survoje sen ŝtalo, kaj due, bonvolu ne eliri por min akompani...” Arkaŝa diris kviete kaj foriris al sia fojnejo.

Sufiĉe strange, li sentis sin pli bone kaj, kontraŭe al liaj atendoj, li eĉ povis ekdormi, sed tamen nur matene.

Ĉe la unuaj sunradioj, li eliris en la korton kaj iris al la tablo por preni la promesitan tranĉilon. Krom la tranĉilo estis fajrilo sur la tablo kaj tendara sako kun du rimenoj, plenigita, ŝajne, per diversaj provizoj.

Ŝi plenumis lian peton — ŝi ne aperis sur la strato antaŭ ol li iris sufiĉe malproksimen. Li paŝis supren sur sian padon, de kiu li foriris antaŭ pli ol unu monato. Diri, ke li sentis sin malbone, estus diri nenion. Estis aĉa, streĉita bulo en lia gorĝo, naŭzo en la stomako, malforteco, trairanta en la kruojn. Sed li paŝis!

Tiun nokton li ne haltis por ripozi kaj marŝis ĝis tagiĝo. Kaj ĉe tagiĝo li estis preta turni sin kaj kuri al ŝi, malantaŭen, sen distingi la vojon!

Farante al si nekredeblan penon, li faris ankoraŭ kelkajn paŝojn kaj eliris al akra vojturniĝo, de kies alto estis klare videbla malsupre grandega kastelo!

Kaj Arkaŝa komprenis, ne, li eĉ sentis per sia tuta estaĵo, ke li trovis la Unuan Gardanton!

La unua Gardanto

"Ne ekzistas ĝusta elekto en realeco, ekzistas nur elektoj faritaj kaj iliaj konsekvencoj."

Elchin Safarli

Dum diurno sur piedoj, kaj en tia streĉa ritmo, ne povus esti senrezultaj. Arkaŝa marŝis al la kastelo jam apenaŭ trenante sin.

Ĉiu, kiu estis en la montoj, scias, ke malsupreniri estas multe pli malfacila ol supreniri, do Arkaŝa sentis tion mem, ĉi tiun veron plene. Malgrandaj ŝtonetoj

periode provis ruli lian piedon sur sin, igante Arkaŝan sufiĉe komike kaŭriĝi por ne fali.

Ŝajnis, ke la descendo daŭros eterne, sed, fine, li trovis sin sur plata surfaco kaj ekmarŝis laŭ la valo. Kvankam la pado serpentumis inter maldensaj arbustoj, ĝi tamen proksimigis lin al la kastelo.

Kun permeso de la respektata leganto, ĉi tie mi permesas al mi halti kaj iomete priskribi tiun kastelon, ĉar ĝi estis vera artaĵo, ne nur de arkitektura vidpunkto, sed ankaŭ de milita.

La kastelo, kiel mi jam diris, staris en valo, ĉirkaŭita de ĉiuj flankoj de sufiĉe altaj montoj. Estis du alireblaj vojoj en la valon - la unua laŭ kiu venis nia heroo, kaj la dua estis sur la kontraŭa flanko, sed se la unua vojo estis malfermita, la dua estis fideinde protektita de la kastelo mem. Se vi rigardas la valon kaj la kastelon de supre, evidentiĝos, ke la kastelmuroj kaj turoj estas desegnitaj tiel, ke estas neeble trapasi la duan trairejon en la valon nerimarkite, kaj se estas bezono, tiu ĉi trairejo estos firme blokita.

La alteco de la kastelmuroj, por klarigi al modernaj homoj, atingis proksimume dek etaĝojn. La turoj leviĝis al la ĉielo, proksimume duoble pli grandaj ol la muroj. Flanke de la dua enirejo al la valo, la nombro da turoj kaj paftruoj estis unu-kaj-duonoble pli multe, kaj ilia alteco superis ĉiujn aliajn konstruaĵojn, krom, kompreneble, la centra turo. Kaj rigardante ĉi tiun vere titanan konstruaĵon, estis klare, ke tiu, kiu desegnis la desegnaĵojn de ĉi tiu fortikaĵo, estis ne nur bonega pentristo kaj arkitekto, li ankaŭ estis unuaklasa militisto.

Kiam Arkaŝa alproksimiĝis al la pordego, sur la unua pado proksimume je ducent metroj, sago subite enpikiĝis ĝuste antaŭ liaj piedoj. Kio estis aparte surpriza estis ke ĝi trafis ĝuste la lokon kie estis tre malgranda junto inter la vojplatoj.

Arkaŝa nature haltis fiksiĝinta al la loko. Li perfekte komprenis la aludon kaj ne moviĝis, singarde levante la manojn kaj montrante malplenajn manplatojn.

Li staris tiel proksimume unu horon, liaj brakoj kaj kruroj estis sensentaj, lia dorso periode malsekiĝis pro ŝvito kaj sekiĝis. Li eĉ pensis, eble li nun povus dormi tiel starante...

Fine, la klapoj de la grandegaj pordegoj balanciĝis, kaj ilia dekstra flanko malfermiĝis iomete. El la pordego eliris tre alta viro en longa, ĝis grundo, nigra mantelo kaj profunda kapuĉo, kiu tute kaŝis parton de lia vizaĝo.

La renkontanto alproksimiĝis al Arkaŝa kaj haltis en distanco de ĉirkaŭ du metroj. Nia heroo sentis, ke de sub la kapuĉo rigardas lin okuloj, kapablaj rigardi, se necese, en lian animon mem. Rigardante la vojaĝanton per longa, serĉa rigardo, la fremdulo ŝvingis la manon, sciigante al li, ke necesas sekvi lin.

Pasinte la pordegon, Arkaŝa eniris internon de la fortikaĵo. Ĉie, kien falis lia rigardo, estis perfekte polurita ŝtono.

Ili longe marŝis laŭ larĝaj trairejoj, preterpasante plurajn ringojn de fortikaĵmuroj, tiam la trairejo komencis konduki la tutan vojon supren. Ankaŭ la ŝtupoj estis perfekte kunmetitaj, kaj kiom ajn Arkaŝa klopodis trovi ian difekton, li malsukcesis — la masonaĵo estis perfekta.

Fine, ili eniris ian konstruaĵon, kaj la gvidanto montris al gasto la benkon, kiel vi jam divenis, verŝajne ĉizitan el ŝtono. Arkaŝa trankvile falis sur la proponitan sidlokon kaj feliĉe fermis la okulojn. Nun li ne zorgis pri tio, kio okazos poste liaj kruroj tamen ne povus elteni sian korpopezon plu. Kaj li sidis tie, ridetante kiel idioto, nekompreneble ial.

Lia gvidanto ankaŭ silente malaperis malantaŭ unu el la multaj pordoj, sed kiel mi jam diris, Arkaŝa ne estis maltrankvila aŭ surprizita pro tio. Dum la tempo, kiun li pasigis en Disrompo, estis simple nereale surprizi lin per ia kastelo...

Li nun pensis pri nur unu afero - kiel ne ekdormi?

Post iom da tempo, kiam nia heroo preskaŭ iris viziti Morfeon, oni vokis lian nomon. De tio li akre skuiĝis kaj, eĉ neatendite por si mem, ekstaris sur la piedoj.

Oni vokis lin de la kontraŭa pordo. Arkaŝa ekstaris, forskuis la polvon de la pantalono kaj marŝis en la nekonataĵon. En la mallumo de la pasejo staris la sama silentema kamarado; li denove ŝvingis la manon, sciigante al Arkaŝa kien iri, sed, surprize, li restis surloke.

Arkaŝa longe paŝis laŭ la koridoro, prilumita de la malforta lumo de maloftaj fumaj torĉoj, kaj fine eliris en grandegan salanon. Li eĉ kovris siajn okulojn per la mano — la lumo tie estis tiel hela.

“Ĉio estas kiel en fabelo! Grandega salono, trono en la mezo kaj ĉio kiel ĝi devus esti!” — pensis li, forigante la manon de la okuloj kaj palpebrumante, komencis alktimiĝi al la hela lumo.

Kontraŭe al liaj atendoj, meze de la salono estis grandega skribotablo farita el speco de ligno nekonata de Arkaŝa. Estis evidente, ke la ligno estis nefarbita, sed ĝi estis tiel blanka, ke estis malfacile kredi.

Ĉe tiu ĉi nekredeble grandega tablo en grandega seĝo, ŝajne farita el la sama ligno, sidis tre juna viro; li aspektis proksimume tridekjara.

"Nun oni surprizis min!" - pensis Arkaŝa, kaj volis ekparoli.

Sed la posedanto de la nekutima skribotablo antaŭis lin: “Nu, saluton, Arkadij! Mi konfesas, ke flatita, ke mi havas la honoron saluti vin! Mi observas vian tutan vojaĝon, kaj vi surprizas min nekredeble! Tamen, kiel ĉiuj viaj samlandanoj! Mi diros al vi sen kaŝi, vi estas sinceraj homoj! Lasu min prezenti min, mi estas Sot - la Unua Gardanto!”

“Saluton, Gardanto! Dankon pro la varma bonvenigo!” - Arkaŝa ne povis rezisti kaj sarkasmis.

Sot afable ridis kaj respondis: “Jen alia eco via! Vi ne timas tiujn, kiuj laŭ difino estas super vi kaj povas fari ion ajn al vi! Mi dankas vian malfermitecon! Kaj mi klarigu, kial mi ordonis, ke tio okazu! Via “unua tento” preskaŭ igis vin returni sin, sed vi vidis mian kastelon kaj ne deturnis vin de la vojo! Kaj tiam mi pensis, kaj se mi provos timigi vin kaj doni al vi la ŝancon, tute nature, uzante vian timon, turni vin ke vi iri tien, kie via koro restas? Kaj vi denove surprizis min - vi ne kuris de la sago kaj pacience atendis, ke oni enlasu vin! Kaj ĉi tio denove pravas, ke vi vere bezonas vian ŝpinilon!”

Arkaŝa, rimarkis, ke oni ne proponas sidiĝi, verŝajne emfazante la statuson de la akceptanta parto. “Nu, bone! Mi deziras nur akiri mian ŝpinilon kaj reveni hejmen! Vi povas stari la lastan fojon!” - pensis Arkaŝa, aŭskultante la inteligentan monologon de la Gardanto.

Kiam tiu finis, Arkaŝa eliris la malmodestecon kaj faris la ĉefan demandon: “Kara Gardanto! Kion mi devas fari por akiri mian ŝpinilon?”

Sot silentis kelkan tempon, frotis sian aglan nazon kaj respondis tute trankvile: “Ve, mi ne havas vian ŝpinilon, vojaĝanto! Kaj mi vere bedaŭras ĉi tion! Vi estas unu el la plej indaj, kiujn mi vidis ĉi tie en sennombraj jaroj! Sed mi povas konsoli vin kaj malobei la neskribitan leĝon de la Gardantoj: vi ricevos vian ŝpinilon multe pli frue ol vi pensas! Kaj mi, kompreneble, tralasos vin iri laŭ la Malpermesita Tunelo kondukanta al la alia flanko de la montoj!”

Ĉi tiuj vortoj ŝanceligis Arkaŝan! Jes, Gufo avertis, ke la ŝpinilo povus esti en la manoj de iu ajn el la Gardantoj, sed kia domaĝo! Kia domaĝo, estas aflikte!

“Mi vidas, vidas, kiel vi estas ĉagrenita! Sed komprenu, ju pli fore estas la ŝpinilo, des pli alta la sorto de la vojaĝanto! Ĉar ĉi tio estas la Leĝo! Mi havas por vi du pliajn proponojn, kiujn vi eble trovos interesaj. Unue, mi povas malfermi vian hejmenvojon tuj, sen iuj kondiĉoj! Due, vi povas resti en mia sekvantaro kaj vivi ĉi tie por ĉiam! Mi certas, ke kun via karaktero kaj kapabloj, kapturna kariero kaj perspektivoj atendas vin! Kaj vi ĉiam estos apud ŝi...” Sot finbatis Arkaŝan.

Ĉi tiuj du novaĵoj estis pli ekscitaj ol la foresto de ŝpinilo! Ho, kaj tento! Precipe la dua! "Kiel mi povas postvivi ĉi tion?!" — pensis Arkaŝa kaj, eĉ sen embarasi, kunprenis la kapon inter la manoj.

Sot daŭrigis: “Mi povas doni al vi kelkajn tagojn por pensi pri tio! Vi ripozos, akiros forton kaj decidus, kion vi vere bezonas?”

Kaj tiam Arkaŝa denove surprizis – antaŭ ĉio sin mem: “Kara Gardanto! Mi petas permeson tuj forlasi vian gastaman kastelon kaj trairi la tunelon!

Sot ne estis malpli surprizita ol Arkaŝa mem: „Vi vere estas nekomprenebla popolo - rusoj! Kiom da jaroj mi estas ĉi tie, kaj mi neniam ĉesas miri pri via frato! Nu, estiĝu laŭ via deziro! Iru! Oni kondukos vin al la tunelo, sed sciui, ke la reveno estos fermita!”

Arkaŝa kapjesis kaj sekvis la saman gvidanton en nigra robo. Denove ili longe paŝis tra la kastelo, poste eliris el la pordego kaj, atinginte la aperturon en la roko, la gvidanto haltis, montris per mano al la koridoro kaj, tute neatendite por Arkaŝa, profunde riverencis kaj kun granda respekto metante sian dekstran manplaton al sia koro.

Kaj nia heroo rapide eniris la malhelan, preskaŭ nepenetreblan, mallumon de la tunelo.

Li ne marŝis, sed preskaŭ kuris, timante nur unu aferon — ŝanĝi sian opinion, ĉar ŝia bildo nun staris antaŭ li. Kaj englutante la negluteblan bulon, li stumblis kaj kuris al la lumpunkto, kiu aperis ĉe la fino de la tunelo.

Li laŭvorte falis el la tunelo! La suno blindigis lin, kaj, palpebrumante, li vidis la montetojn antaŭ si. Atinginte la plej proksiman arbon, li falis en ĝian ombron kaj, sen pensi pri ajnaj danĝeroj, ekdormis...

Kuniranto

"Se vi eliras kun amiko... Pli amuze sur la vojo!"

Mihail Taniĉ

Kiam li vekigis, estis frua mateno. Arkaŝa reregardis al la loko, kie devus esti la tunelo, sed vidis nur solidan krutan rokon. "La Gardanto ne trompis!" - pensis Arkaŝa.

La vojo sinuis inter la montetoj, estis nekutime trankvila, kaj la animo sentis sin malbone. Kiel postebrio, lin turmentis fortega dubo. Nun ŝajnis al li, ke li devas akcepti la proponon de la Gardanto kaj resti. Kaj kiu scias, eble post kelkaj jaroj ŝi ŝanĝus sian opinion, kaj li havus ŝancon.

Arkaŝa jam komencis dubi pri sia menso, ĉar kien ajn li rigardis, li vidis ŝin, kies nomon li malpermesis al si eldiri eĉ en siaj pensoj. Kaj kiam li fermis la okulojn, ŝiaj okuloj, senfundaj kiel la oceano, tuj aperis antaŭ li.

Kaj li laŭvorte preĝis, ke la ĉielo sendu al li almenaŭ ian kompanion.

Preterpasinte alian kreston de malaltaj montetoj, li vidis, ke dekstre komenciĝas mallarĝa sed tre longa lago kun kristala akvo. Kaj li decidis rezigni pri ĉio kaj iri naĝi.

Descendinte laŭ sufiĉe kruta bordo, li vidis viron sidantan sur la bordo de la lago kun fiŝkaptilo. Li sidas kaj fajfas iun amuzan kanton. Li rerigardis al la paŝoj de Arkaŝa kaj ridetis bonvene.

"Saluton, bonulo!" - li salutis Arkaŝan, kaj ankoraŭ afable ridetis.

"Kaj mi deziras al vi sanon!" - respondis Arkaŝa. Kie li kaptis tiajn esprimojn, li mem ne sciis.

"Aŭskultu, vojaĝanto, ĉu vi ne havas poton?" - demandis la viro kaj montris al la fiŝo, pendigita sur tigon el maldika kaj longa branĉo.

"Kaj sincere, mi ne scias, kion ŝi metis en mian sakon!" - Arkaŝa respondis kaj estis surprizita. Li portis ĝuste ĉi tiun sakon, sed ankoraŭ ne penis eĉ enrigardi ĝin.

Li sidigis apud la fiŝkaptisto ĉe la bordo kaj komencis malvolvi la rubandon kovrantan la kolon de la sako.

Denove bulo venis al lia gorgo, denove li provis engluti ĝin, sed nenio rezultis, nur lia dorso doloris.

En la sako okazis multe da manĝaĵo, pura ĉemizo, kelkaj subvestoj kaj, surprize, ĉe la fundo estis malgranda kaldroneto, envolvita en mantuko, zorge metita.

"Zorgema estas via mastrino!" - envie taksis la fiŝkaptisto.

"Mi ne havas mastrinon!" - respondis Arkaŝa, movante la lipojn preskaŭ neaŭdeble.

"Nu, ne kaj ne! Ankaŭ mi estas fraŭla! Cetere, mia nomo estas Ĥvat!" — sin prezentis la fiŝkaptisto kaj etendis la manon al Arkaŝa.

Nun ili ambaŭ odoris je fiŝo. Ili sidis kaj rigardis unue al la flosilo, poste al la ekbolanta poto.

Arkaŝa ne manĝis tian bongustan fiŝsupon delonge. Eĉ lia animo sentis sin iel pli malpeza. Aŭ de la bongusta manĝaĵo, aŭ eble de la trovita kompanio. Ĥvat ne ĉesis paroli eĉ unu minuton li povis paroli dum horoj kaj neniam laciĝis pri tio. Kun ĉio ĉi, li ne ĝenis, kiel la plej babilemaj homoj, male, li elradiis tiel afablan energion, ke Arkaŝa kaptis sin pensante, ke se Ĥvat estus vivinta en sia mondo, li fariĝus la plej fama kaj multekosta psikologo.

"Aŭskultu, Arkaŝa, mi vidas, ke io ronĝas vin de interne! Kompreneble, ĉi tio eble ne estas mia afero, sed ĉi tio ne eblas! Vi ruinigos vian sanon! Melankolio, antaŭ ĉio, ĝi ŝtelas vian sanon! Rigardu ĉi tiun lagon aŭ la ĉielon, imagu, ke via malĝojo havas la formon de densa blueta fumo, kaj vi liberigas ĝin, se vi volas — en la lagon, aŭ volas — en la ĉielon!" - Ĥvat zorge babilis dum li lavis sian poton en la lago.

Kaj Arkaŝa, sufiĉe strange, aŭskultis liajn konsilojn, fermis la okulojn kaj imagis, ke lia malĝojo fariĝis densa fumo, kaj li komencis zorge elpremi ĝin el si. Kaj, kredis aŭ ne, nia heroo eĉ komencis rideti, li sentis sin multe pli bone. Ne! Li kompreneble ne forgesis ŝiajn senfundajn okulojn, sed nun la melankolio foriĝis!

"Ho, Ĥvat! Vi ne scias vian valoron!" - murmuris Arkaŝa dankeme.

"Tio estas bona! Bone farite, konsideru vin plilongiginta vian vivon!" - Ĥvat respondis ridante.

El la rakontoj de Ĥvat, Arkaŝa komprenis, ke li ne rezignis sian ŝpinilon kaj ne rezignos, sed li ankaŭ ne forlasos la ŝancon vagi laŭ la Disrompo. Tio estis la unua fojo, kiam nia heroo aŭdis tion - vojaĝanto tra la Disrompo.

Tiel ili iris kune; la vojo ĉiam sekvis la kurbigon de la rivero, la vetero ĝojigis, kaj Arkaŝa, ŝajne, unuafoje en sia vivo, havis rendevuon kun vera psikologo.

Ĥvat klarigis absolute ĉion, kio okazas al homoj en la vivo kun nekredebla facileco kaj uzante la plej simplajn ekzemplojn.

Plejparte Arkaŝa ŝatis la ekzemplon de la najbaro de Ĥvat el la mondo kie li vivis. La najbaro ne sciis kion fari. La fakto estas, ke li rimarkis, ke lia edzino finfine naŭzis al li. Sed li ne kuraĝis forlasi ŝin, unue, estis komuna bieno, kaj due, lia edzino simple ne donis kialon por eksedziĝo kaj indignigis la najbaron de Ĥvat, nu, maksimume, ĝis kriego. Tiam li malvarmiĝis kaj denove komencis silente toleri vivon kun sia edzino. Fine li malsaniĝis. Kaj tiam, laŭ Ĥvat, li konsilis sian najbaron surĉevaliĝi kaj rajdi dum tri tagoj en unu direkto, kaj poste vivi ankoraŭ tri ie ajn.

La najbaro finfine revenis, sed pro aĵoj. Li tre multe pardonpetis al sia edzino kaj eĉ lasis al ŝi ĉion, kion ili akiris, inkluzive de liaj ŝparaĵoj en formo de kaŝita rezervaĵo, kaj foriris, prenante nur siajn vestaĵojn kaj ĉevalon.

Arkaŝa, aŭskultante la rakonton de sia kunulo, unue decidis al si, ke, verŝajne, tiu najbaro trovis iun. Sed ĉio montriĝis ne tiel simpla. Rajdinte tri tagojn, li haltis en salika arbareto kaj, plenuminte la ordonon de Ĥvat, komencis loĝi tie tri tagojn, prepariĝante por reveni hejmen. Sed en la dua tago li enuiĝis kaj por pasigi la tempon, tranĉis salikbranĉetojn kaj komencis plekti korbojn. Kaj li estis tiel entuziasmita, ke li ne rimarkis, kiel la ĉirkaŭaj homoj kolektiĝis ĉirkaŭ li.

Homoj komencis peti lin, ke li instruu al ili kiel plekti tiajn mirindajn korbojn. Kaj li diris al ili sukcesi dum li estis ĉi tie nur unu plian tagon.

Kiam li forveturis, li estis ĉirkaŭita de lokaj ĝardenistoj kiuj petegis lin, ke li restu, ĉu por instrui ilin kiel plekti tiajn firmajn korbojn por la fruktorikolto, ĉu por iĝi la plej serĉata metiisto en la tuta distrikto. Kaj ili tiom laŭdis lin, ke li eĉ ne povis rememori tiajn agrablajn vortojn adresitajn al li dum sia tuta vivo.

Ĉiuj tri tagoj, kiujn li reveturis, estis pasigitaj en pensoj. Kaj li decidis, ke li restos kun sia edzino kaj daŭre eltenos. Alproksimiĝante al sia domo, li subite komprenis kaj eĉ pli – li sentis per ĉiu ĉelo de sia korpo, ke se li restos ĉi tie, li baldaŭ ebriiĝos kaj mortos. Tial, kolektinte sian kuraĝon, li prenis varmajn vestaĵojn, lasis ĉiujn siajn konsiderindajn ŝparaĵojn al sia edzino kaj foriris.

Estis multaj tiaj rakontoj en la arsenalo de Ĥvat, sed ial Arkaŝa memoris ĉi tiun pli ol la aliajn. Kaj komence li ne povis kompreni kial, sed poste ekkomprenis - la najbaro de Ĥvat trovis sian ŝpinilon sen forlasi sian mondon!

Arkaŝa eĉ estis ĵaluza pri tiu korbofaristo...

Kaj dum Arkaŝa aŭskultis la rakontojn de Ĥvat, ĉiutage fariĝis pli facile por li spiri kaj lia dorso ŝajnis iom rektiĝi.

Li eĉ ne rimarkis, kiel ili atingis apenaŭ videblan malsupreniron al la rivero. Ĥvat haltis, etendis la manon al Arkaŝa kaj, kiel ĉiam ridetante, diris: „Nu, adiaŭ, Arkadij! Vi estas bona homo! Kaj ĉio estos bona ĉe vi, se vi lernos forpeli la melankolion de vi mem! Nun vi scias kiel fari tion! Do mi estas trankvila pri vi! Vi devas iri vian vojon sola, sed mi decidis transiri la riveron, mi transiros ĉi tie, kie malprofunde! Eble ni renkontiĝos denove!”

Arkaŝa longe prizorgis sian neatendite trovitan kaj perditan amikon.

Dum sia tuta vivo Arkaŝa memoros tiun metodon batali kontraŭ melankolio, kaj li instruos ĝin al multaj! Memorante samtempe la rezisteman mezepokan "psikologon" kun la nekutima nomo - Ĥvat!

Ŝpinilo

"La du plej gravaj tagoj en via vivo: la tago en kiu vi naskiĝis kaj la tago kiam vi ekscias kial!"

Mark Twain

Nekutima kunvojaĝanto forlasis nian heroon, kaj nun li denove vagas sola laŭ sia vojo. Kaj estas nur unu penso en lia kapo: "Ĉi tio verŝajne neniam finiĝos!"

Dum la optimisto Ĥvat estis proksime, ĉio ŝajnis iel alia, pli rozkolora. Kaj nun la severa realo falis kiel monto sur liajn ŝultrojn. Kiom longe li povas vagi ĉi tie? Kiom longe vi povas rigardi malsamajn rakontojn kaj tiri konkludojn el ili? Li jam ĉion komprenis!

Kaj efektive, dum la tempo, kiun nia heroo pasigis sur la vojoj de la Disrompo, li sukcesis multon kompreni, kompreni kaj traserenti multe. Prenu la saman senreciprokan amon; li nun sciis, kia estos lia unua libro, kiam li eliros de ĉi tie, se li eliros, kompreneble...

Kaj la vojo iris plu kaj plu, kaj ne estis fino. Arkaŝa ĉesis kaŝiĝi antaŭ longe, li pasigis la noktojn preskaŭ malkaŝe, kaj la fajro brulis granda kaj varmega nokte, nu, li estas laca kaŝiĝi, li ne havas la forton!

Do tiun nokton, elektinte pitoreskan senarbejon ĉe la bordo de malgranda parolema rivero, li ekbruligis bonan fajron kaj kuŝis apud ĝi. En la lastaj noktoj lin turmentis

sendormeco, kaj li ekdormis nur matene. Nun ankaŭ li estis kaptito de siaj propraj pensoj.

Li rememoris sian vojon tra la Disrompo la centan fojon. Kaj la centan fojon li konvinkigis, ke Disrompo ne hazarde gvidas lin...

Rememorante ĉiujn, kiuj renkontis lin survoje, li konvinkigis, ke Disrompo, en iu nekredebla maniero, gvidis lin praktike laŭ la scenaro de lia vivo. Kun kelkaj ekscesoj, kompreneble, sed entute ĉio estis ĝusta.

Puto da oro — jes, li trapasis tion, kiam, forgesinte pri ĉio, kvazaŭ freneze, li elspezis sian tutan energion nur por gajni monon kaj, sincere, foje li suriris “la kapojn”...

Memorante la eterne batalantajn Prodojn, li klare komprenis, ke li mem batalis kontraŭ ventomuelejoj dum sia tuta vivo...

La ponto estas tute alia rakonto! Li pasigis duonan vivon batante sian kapon kontraŭ fermita pordo, kiun, oni devas diri, aliaj trapasis sen frapi...

Koboldino, nu, ne necesas eĉ klarigi, ĉiu homo havis unu en sia vivo...

Saĝulo, kiu pasigis sennombrajn jarojn por tio, kion neniu plu bezonas — jes, li estis tia en la vivo! Ho, kiom ofte li estis! Kaj kiom da tempo li pasigis por ĉi tiu “Saĝulo”, estas timige pensi!

La renkontiĝo kun *Mal* kaj lia *patrino* ĝenerale lasis vundon en lia koro, kaj sen granda peno Arkaŝa divenis, kion la vojo aludis...

Sed *senreciproka amo*, ĉi tie Arkaŝa longe timis konfesi al si, ke li havis epizodon en sia vivo, kiam li forlasis la virinon, kiu estis al li kara...

Freneze pozitiva *kunvojaĝanto Ĥvat*, indikis lin al tiu Arkaŝa, kiu li ĉiam estis, sed perdis siajn lastajn jarojn ie...

Tiel li pensis, rigardante en la stelplenan ĉielon kaj aŭskultante la krakadon de la fajro.

Antaŭ la mateno, kiel kutime, li eksentis dormemon, kaj li preskaŭ ekdormis, sed ies streĉita kriego elŝiris lin el la brakumo de Morfeo. Eĉ ne kriego, sed histeria virina krio.

Arkaŝa tuj eksaltis kaj, rapide konsciante, de kie venas la krioj, kuris al la sono.

En unu mano li tenis flamantan branĉon, kaj en la alia li forte tenis tranĉilon.

Krioj venis de la loko, kie la maldensejo fariĝis densa arbaro. Arkaŝa, senhezite, rapidis helpi... Sed li mem ne sciis, kiun helpi, kaj ĉu vere gravas!

Kurante sub la arboj, li vidis plej interesan bildon. Unu el la arboj estis dense ĉirkaŭita de aro da grandegaj lupoj, kaj sur ĉi tiu arbo, estas malfacile kredi, sidis maljunulino!

Jes, jes! Maljunulino tia malgranda, kiu ĝenerale kriis tra la tuta ĉirkaŭaĵo. Dum Arkaŝa rapidis al la arbo, swingante brulantan branĉon kiel Maugli antaŭ Ŝereĥano, li pensis: "Kiel avino sukcesis grimpi sur tian trunkon, preskaŭ ne estas branĉoj malsupre?!"

La lupoj, sentante la odoron de brulado kaj vidante flamantan branĉeton, tuj retiriĝis en la arbaran krepuskon. Por la okazo, Arkaŝa kuris post ili kelkajn pliajn paŝojn por forpeli la arbarajn rabistojn.

Reveninte, li kriis pli laŭte: "Ne timu, avinjo, mi forpeliĝis ilin!" Nun ni descendigos vin sur la teron! Kiel vi surgrimpiĝis tien? Ne estas eĉ unu branĉeto sur la trunko malsupre!"

Li eliris al la arbo, kie supozeble la avinjo sidis, kaj miris — ne estis spuro de la avino! Sur la sama branĉo, kie la avino ĵus korŝire kriegis, sidis la grizhara Gufo, jam konata al Arkaŝa.

"Kiajn ŝercojn vi havas ĉi tie!" - kriis nia heroo ofende.

Sed Gufo, laŭ sia karaktera maniero, paŭzis sufiĉe longe kaj respondis: "Kaj mi ĝojas vidi vin, Arkadij! Via vojaĝo estis longa!"

"Diru al mi, por kio estas ĉi tiu prezentado?! Vi ne povus simple, nu, mi ne scias, alflugi kaj saluti, ĉar vi estas tiel feliĉa vidi min?" - respondis Arkaŝa; la rankoro en lia voĉo ankoraŭ restis, kaj li ne povis deteni sin.

"Ho, Arkaŝa, pro tiaj vortoj mi sendus vin al ankoraŭ unu alia rondo! Domaĝe nur, ne mi decidus!" - respondis la Gufo kaj pavis siajn plumojn.

"Hej, ne paŭtu! Ankaŭ eblas kompreni min! Ne ĉiutage ja mi pelas aron da lupoj!" — respondis Arkaŝa interkonsente kaj, same kiel en ilia unua renkontiĝo, sidiĝis rekte sur la teron.

La Gufo silentis ankoraŭ iom, montrante, ke ĝi estas birdo fiero, kaj nur post ĉirkaŭ tri minutoj ĝi denove ekparolis: "Ĉu vi komprenas, kial ni denove renkontiĝis?"

"Nu, ĉi tie mi havas du eblojn: aŭ mi faras ion ne tiel, aŭ mia vojo en la Disrompo estas finita, ĉar vi renkontas min persone!" - Arkaŝa ĵetis la "oron" al Gufo.

Juĝante laŭ la mallonga paŭzo, la komplimento estis akceptita, kaj Gufo daŭrigis: "Vi pravas! Kaj en la unua, kaj dua kazoj! Ĉio dependos de tio, kion vi diros al mi nun! Aŭdinte viajn pensojn dum la lastaj noktoj, ni alvenis al la konkludo, ke vi estas matura por reakiri vian ŝpinilon. Restas nur unu demando - kion vi komprenis pri Maraj?"

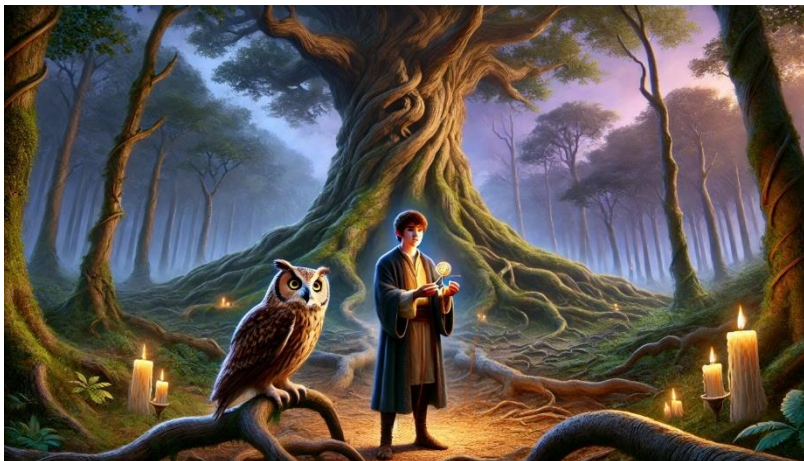
Dirinte tion, Gufo zorge rigardis Arkaŝa per siaj grandegaj okuloj, ne palpebrumante.

Arkaŝa eĉ ekstaris pro tumulto, sed estis nur unu penso, kaj li decidis diri ĝin tia, kia ĝi estas: "Dum ĉi tiu tuta tempo, mi konstatis, ke tia ratido vivas en ĉiu homo! Kaj ankaŭ en mi, verŝajne eĉ pli en mi ol en aliaj, ĉar mi renkontis lin ĉi tie dufoje! Kaj

ĉu aŭskulti ĝin aŭ ne estas persona afero por ĉiu, sed se vi aŭskultas ĝin, tiam vi neniam trovos vian ŝpinilon!"

La Gufo atente aŭskultis, pensis kaj respondis: "Kvankam vi ne tre ekplaĉis al mi ĉe la unua renkontiĝo, vi estas bravulo, Arkaŝa! Vi ĉion ĝuste komprenis! Kaj viaj pensoj estas veraj! Rigardu, kio kuŝas ĉe la radikoj de ĉi tiu arbo?"

Arkaŝa rapide kuris al la radikoj de la trunko kaj ekvidis malgrandan lignan ŝpinilon en la herbo. Ŝajnas, ke li vidis tian en la vilaĝo de sia avino en sia malproksima infanaĝo. Kun tremanta mano li prenis la trezoran objekton, revenis al sia antaŭa loko kaj riverencis al la Gufo ĝis talio.

"Dankon pro scienco, saĝa birdo!" - diris Arkaŝa kun granda respekto.

La Gufo iomete kapjesis sian grandegan grizan kapon responde.

"Diru al mi, kaj se mi ne savus la avinjon, kiu ne ekzistas, kio do okazus?" - li ne povis rezisti kaj demandis la Gufon.

"Arkaŝa, nu, vi scias kiel fuŝi tian momenton! Ĉio estis tiel orda kaj nobla! Uf! Nu, ĉu vi ne povas diveni, kio estus okazinta? Vi irus por unu plia rondo, kaj jen!" - respondis Gufo en sia repertuaro.

"Bone, sufiĉas, jam tagiĝis! Iru nun al la fajro kaj dormu kiom vi povas; tuj kiam vi vekiĝos, vi revenos hejmen! Kaj mi flugos, jam tagiĝis, sed mi ne ŝatas flugi en la lumo!" - daŭrigis la Gufo kaj svingis siajn grandegajn silentajn flugilojn.

Flugante super Arkaŝa, ĝi kriis: "Kaj memoru, ne estas fakto, ke se vi denove perdos vian ŝpinilon, la sorto lasos vin aperi ĉi tie denove!"

La Gufo malaperis, kaj Arkaŝa staris kaj tenis la ŝpinilon en siaj manoj. "Tiel simpla afero, sed mi tiom suferis pro tio!" — li pensis. Atinginte sian tranoktan lokon, li metis la ŝpinilon en sian sinon kaj endormiĝis serene, kvazaŭ bebon.

Li vekigis kun neeltenebla kap- kaj krur doloro. Li estis tre surprizita de tio, ĉar li enlitiĝis tute normale.

Kaj tiam li komprenis, ke li denove kuŝas en la sama kavo, el kiu komenciĝis lia vojaĝo al la Disrompo. Li rapide ekstaris, tuj trovis tabulon kun najlo kaj, jam kun la sperto, kiun li havis, komencis fari por si elirejon...

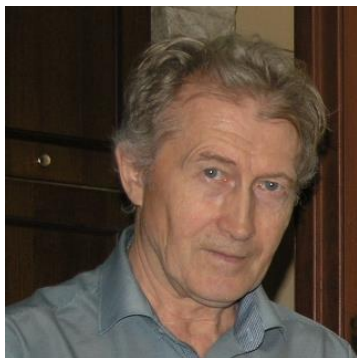
Lia koro sovaĝe batis, li timis, ke li denove trovos sin en tiu arbaro aŭ ie pli for...

Kiel ĝoja li estis, kiam li eliris en la saman arbarzonon, kie li estis. Sen doni al si ripozon, li rapidis kiel eble plej rapide al la ŝoseo, ne atentante la altan herbon. Post iom da tempo, li renkontis surprizitan fungokolektanton, sed Arkaŝa ne atentis lin.

Saltante el la plantoj, li ekvidis, ke la vojlaboristoj ankoraŭ kreas trafikŝtopiĝon, kaj lia aŭtomobilo estas parkumita tie...

Li ankaŭ kuris al la aŭtomobilo, rapide trinkis akvon kaj per mano tremanta elprenis du objektojn el sia sino: pergamenon kaj malgrandan, malheliĝintan ŝpinilon. Li metis ĉi tiujn du trezorojn sur la pasaĝeran sidlokon kaj rigardis ilin dum kelkaj minutoj.

Poste, kvazaŭ rememorante ion gravan, li elprenis la telefonon el la gantujo kaj rapide komencis ludi per la fingroj, poste li metis ĝin al la orelo kaj komencis aŭskulti la longajn zumojn: „Ha lo! Panjo, saluton! Kiel vi fartas? Mi ne vokis dum longa tempo, sed estis kialo! Ne, ne, ĉio estas en ordo...”

elrusiĝis **Sergei Isakov** (Rusio)

Kan Yufei

Senvorta devo

En ordinara posttagmezo, li akiris ŝin pro neregebla impulso de gejunuloj.

Post kiam ŝi faligis multe da senvaloraj larmoj sur lian bruston, ŝi endormiĝis apogante sin sur lia brako.

Ne viŝinte ŝiajn larmojn, li nur direktis sian rigardon al ŝia trankvila kaj kontenta mieno. Kvankam li sentis sian brakon sensenta, li ne kuraĝis eĉ moviĝi, tiel ke la bela kaj harmonia bildo daŭru pli longe.

Larmoj estas tre malvarmaj, li diris en la koro. Kaj li firme brakumis ŝin.

Post longe, ili ambaŭ vekigis brakumante unu la alian.

"Vi devas plenumi vian devon al mi," ŝi diris.

"Em, jes," li respondis.

Tiutage li ne banis sin kaj nur ŝanĝis sian kalsonon.

Post la unuafoja amludo, la amo inter ili nature pli varmiĝis kaj ili agis tute senbride.

Iutage, ŝi sentis vomemon. La ekzameno en hospitalo montris, ke ŝi gravediĝas jam je tri monatoj.

Sciiginte pri tio, ŝi sentis timon kaj eĉ panikon, kaj ŝi stumble revenis hejmen. Ridetante, ŝi evitis la rigardon de la patro kaj eniris sian ĉambron.

En la ĉambro ŝi restis la tutan tagon. En la profunda nokto, ŝi telefonis al li, kiun ŝi jam ne kontaktis unu semajnon.

La telefono konektiĝis. Li respondis la telefonvokon, ankoraŭ kun dormemo.

"Kion fari? Mi jam gravediĝas," ŝi diris subvoĉe.

Post momenta silento, li ŝajne ekremis ĉe la alia fino de la telefono.

"Ĉu eble?"

"Kion ni faru nun?"

Denove momenta silento.

"Ŝajne, ni povas...nur... abortigi ... ĝin," lia voĉo iom ŝanĝiĝis.

"Sed mi ne havas monon."

"Mi donos al vi morgaŭ. Atendu min posttagmeze ĉe la lerneja pordo, kiam vi finos viajn lecionojn."

"Ĉu vi povos akompani min posttagmeze postmorgaŭ? Mi...timas..." ŝi elmetis la demandon al li post paŭzo.

Silentiĝis ĉe la alia fino de la telefono. Ankaŭ regis silento ĉirkaŭ ŝi kaj en ŝia koro.

"Pardonon. Mi havos aferon morgaŭ," li malfacile diris tiujn vortojn kontraŭvole.

"Do, la tago post postmorgaŭ?" ŝi ne rezignis.

"Ankaŭ mi havos aferon, mi..."

Pa! Ŝi faligis aŭdilon. Ŝi ne volis aŭskulti lian klarigon. Ŝi longe ploradis sub litkovrilo.

La sekvan tagon, ili havis mallongan kaj malagrablan renkontiĝon. Preninte la monon el lia mano, ŝi sin turnis, kaj forkuris eĉ sen returni la kapon. Por pli ol dek sekundoj, ŝi ne eligis vorton.

Starante senmove, li faligis sian manon, per kiu li volus kapti ŝian manon. Li sentis korpikon, ĉar li vidis, ke la paro de ŝiaj grandaj kaj belaj okuloj jam fariĝis ruĝaj kaj ŝvelintaj, kaj li ankaŭ sentis kordoloron, ĉar li vidis kristalan brilon en ŝiaj okuloj -- ŝiaj larmoj.

La larmoj estas malvarmaj, li diris en la koro. Kaj li postkuris ŝin.

Kiel fiŝeto, ŝi malaperis en homamaso, postlasinte ondetojn en lia koro.

Kaj poste, li ne plu sin turnis al ŝi, kaj ŝiaflanke, ŝi nature ne donis nenian viziton al li. De tiam ili ŝajne fariĝis fremduloj.

En palpebrumado, multe da tempo forpasis preter ŝi kaj li.

Kiel du jarojn antaŭe, ŝi restis sama, krom havigi al si novan amaton.

La amato montri sian komplezon, sed ŝi aspektis apatie. Estis vere malfacile por ŝi forgesi la epizodon okazintan antaŭ du jaroj, ĉar iom da doloro ankoraŭ restis en ŝia koro, la doloro, kiu eble akompanos ŝin dumvive. Iun ordinaran dimanĉon, ŝi kaj ŝia amato, brako en brako, promenis ĉe kvieta marbordo.

Ride interparolante, ili fintrinkis du botelojn da minerala akvo. Ŝi petis, ke ŝi iru forĵeti la malplenajn botelojn.

Kiam li alproksimiĝis al rubujo kaj pretis ĵeti ilin en ĝin, subite alblovigis konata voĉo el malantaŭ ŝia dorso.

"Ĉu vi povus doni al mi tiujn botelon, fraŭlino?"

Sin turninte, ŝi trovis neniun alian ol li.

Li sin vestis per malnova jako, kiun ŝi aĉetis por li, kaj per ĝinza pantalono blankiĝinta pro longa lavado, kaj en mano li prenis kelkajn travideblajn plastikajn sakojn plenajn je boteloj de minerala akvo. Li aspektis multe pli malgrasa ol du jarojn antaŭe, sed vigle.

Ankaŭ ekster lia atendo, la bela virino antaŭ li estis neniua alia ol ŝi!

Senvorteco pro surprizo kaŭzis al ili videblan embarason.

"Ĉu vi fartas bone?" li ridetante demandis post iom da paŭzo.

"Em jes, kaj vi?"

"Pli malpli bone."

Senparoleco denove. Ŝajnas tiel, ke, kiam oni havas multon por diri aŭ por demandi, ili ne scias, de kie komenci.

"Ĉu vi...ne... volis studi...en universitato? Kial, kial... vi fariĝis tia?" Ŝi apenaŭ eldiris tiujn vortojn.

"Por repagi ŝuldon," li respondis senrezerve.

"Repagi ŝuldon?" Ŝi iom surpriziĝis.

"Em jes, mi dungigas en fabriko. Dimanĉe mi venas ĉi tie por kolekti fatrasojn por vendi. Tuttage mi povas perlabori pli ol dudek juanojn!" Li stulte ridetis.

Vidante lian memkontentan aspekton, ŝi sentis amarecon en la koro.

"Ĉu viaj gepatroj fartas bone?" ŝi demandis.

Malhela ombreto fulmis en liaj okuloj, kaj li mallevis la kapon. Ŝi tuj konsciis, ke ŝi faris kelkajn demandojn al li, kiujn ŝi ne devis fari.

"Tiun tagon, kiam mi foriris de vi, mia patro forlasis la mondon kaj mia patrino malsaniĝis kaj neniam resaniĝis. Tiufoje, mi ne akompanis vin, ĉar mia patro nelonge enhospitaliĝis kaj neniuj zorgis pri li... Por repagi la ŝuldon de kuraca kosto kaj helpi mian fraton daŭre lerni, mi devis dungigi kelkloke," li diris, mordetante siajn lipojn.

Ŝi stuporiĝis, ĉar ŝi ne havis sufiĉan tempon por pensi pri liaj ŝajne simplaj sed konfuzitaj vortoj.

"Hej, mi volas doni al vi aĵon," li diris abrupte.

Demetinte kion li havas en la mano, li deprenis de ĉirkaŭ sia kolo kolĉenon kun boteleto pendanta.

"Tio ĉi... estas..." Ŝi ĝin akceptis.

"En ĝi troviĝas miaj larmoj... kaj viaj larmoj, kiuj tiam falis sur mia korpo. Ĉiam estas mia kulpo. Par...donon... Mi ne plenumis mian devon, kiam vi troviĝis en plej granda sufero. Mi ne akompanis vin... Nun mi redonas al vi larmojn. Mi ne rajtas posedi ilin," li diris plorsingulte.

Ŝiaj okuloj nebuliĝis. La larmoj ne sukcesis restadi en ŝiaj okuloj.

"Nenio okazas al vi, ĉu?" kriis ŝia amato de malproksime.

Ŝi ne respondis.

"Mi, mi devas foriri. Ĝis!" li diris hasteme.

Ŝi vidis, ke li levas el la tero plastikajn sakojn kaj malaperas ĉe la stratangulo kun sia soleca dorsfiguro. Ŝi volus voĉe haltigi lin, sed ŝi ne povis eligi sonon.

"Kio okazas al vi?" Ŝia amato alproksimiĝis.

"Nenio," ŝi respondis.

"Kial vi ekploras? demandis ŝia amato.

"Mi ploras, kiam ajn mi volas," ŝi sin sentis faciligita.

"Em..." Li troviĝis en nebulo.

"Ne pripensu multe. Nenio okazis al mi. Neniam vi scipovas legi virinon," ŝi ridete diris, forviŝinte larmojn.

Ĉe tio, ŝi prenis lian brakon kaj antaŭen kuris, trenante lin.

"Hej, hej, kio ekscitas vin ĝis tia grado?" li kriis.

"Tio ne koncernas vin. Ho, poste vi devos plenumi vian devon pri mi!" ŝi diris kun feliĉa rideto.

"Em..."

elĉinigis Liangmin (Ĉinio)

Wei Qiaoyou

Post amperdo

En vintro de la sudo estas malvarme, kaj pluvetas jen kaj jen. En la stratoj troviĝas malmulte da pasantoj. Okaze viro aŭ virino hasteme forpaŝas, kun unu mano levante pluvombrelon kaj la alia en la poŝo. La butikoj estas apenaŭ vizitataj, kaj kuntirinte la ŝultrojn, la mastroj de butikoj sidadas kun senesprimaj vizaĝoj. Same sinteniĝas la lombardeja mastro Qiu.

Ĝuste en la momento kiam li troviĝas en ŝtoniĝanta sidado, subite eniras junulo. Li tuj vigliĝas. Surhavante pluvŝirman surtuton, la bonaspekta juna kliento sin montras laca kaj malvigla. Lia hararo malsekiĝis de pluvoroj, ĉar li ne portis pluvombrelon kun si.

Haltinte, la junulo diris, "Mi volas lombardi ion, mastro."

La mastro jam vidis multajn tiajn embarasitajn lombardantojn, kia li. Li demandis senzorge, "kion vi volas lombardi?"

Trankvila respondo, "Sincereco."

La mastro malvarme diris, "Ĝia prezo jam malaltiĝis."

"Jam malaltiĝis?" la lombardanto sentis grandan malesperon. Kaj li demandis timeme "Kaj fideleco?"

"Ankaŭ!" la mastro respondis.

La junulo faris alian timeman demandon, "Kaj amemo?"

"Ankaŭ!"

"kaj komprenemo?" alia timema demando.

La mastro senpacienciĝis, "Ankaŭ!"

Denove li timeme demandis, "Kaj sopiro kaj benpeto?"

"Malaltiĝi, malaltiĝi!"

La junulo triste mallevis la kapon, murmurante, "Iliaj ĉiuj prezoj malaltiĝis..."

La mastro grumblis, "Ĉion, kion li volas lombardi, estas fatraso."

La junulo demandis, "Kiam ili malaltiĝis?"

La lombardisto respondis, "En la okdekaj jaroj de la dudeka jarcento."

Pli deprimate, la junulo demandis, "Kaj la pura oro?"

La okuloj de la mastro ekbrilis kaj li demandis ĝoje, "ĝia prezo altiĝas. Ĉu vi havas ĝin?"

"Ne," respondis la junulo. "Mi nur havas sincerecon, fidelecon, amemon, komprenon, sopiron kaj benpeton, kiujn mi ĵus menciis."

La mastro malespere diris, "Ĉu sincereco povus esti komparata kun vera oro? Ĉu

vi lombardas tion?"

"Jes."

La mastro diris, "Tiujn aĵojn oni povas utiligi en amafero. Ĉu vi ne volas ĉasi amatinon, se vi lombardas ilin?"

Tiuj vortoj eble tuŝis lian vundon. Li daŭrigis triste, "La ino, kiun mi amis kaj kiu amis min, jam forlasis min. Mi ne plu bezonas tiujn aĵojn."

La mastro diris, "Mi volas demandi, ĉu vi urĝe bezonas monon?"

"Ne urĝe."

"Sed pro kio do?"

"Finfine tio estas oro en la vera senco."

Findirinte, li prenis la povran sumon da mono por lombarditaĵo kaj foriris fulmrapide kaj malaperis en la frida vintro de la sudo.

*elĉinigis **Helo** (Ĉinio)*

esperantigita de **Paula Adúriz** (Hispanio)

Fratoj Grimm

aŭtoroj, fratoj Grimm

vendos vian varon.“

La kamparanino grimpis kun sia peza dorsokorbo tri ŝtuparojn alten al la tajloro kaj devis elpaki ĉiujn potojn antaŭ li. Li rigardis ĉiun, levis ĉiun alten, tuŝis ĉiun per sia nazo kaj diris fine: „Tiu ĉi kaĉo ŝajnas al mi bona, pesu por mi kvar duonojn de unco, kara sinjorino, eĉ se fariĝus kvarono de funto, tio ne ĝenus min.“

La vendistino, kiu esperis vendi pli multe, donis al li tion, kion li deziris, sed ŝi foriris tute ĉagrenite kaj grumbla.

„Nu, la prun-kaĉon benu Dio“, vokis la tajloreto, „ĝi donu al mi forton kaj energion.“ Li elprenis panon el ŝranko, detranĉis panopecon laŭ ties tuta longo kaj ŝmiris la kaĉon sur ĝin.

Ĝi certe ne gustos amare“, li diris, „sed unue mi devos finfari la kamizolon, antaŭ ol mi ekmordos ĝin.“

Li metis la pantranĉaĵon apud sin, daŭrigis la kudradon kaj faris pro ĝojo pli kaj pli grandajn stebojn. Intertempe laodoro de la dolĉa kaĉo grimpis supren laŭ la muro, kie sidis amase muŝoj, tiel, ke laodoro allogis ilin kaj la muŝoj arope sidiĝis sur ĝin.

„Ha, kiu invitis vin“, diris la tajloreto kaj forpelis la nepetitajn gastojn. Sed la muŝoj, kiuj ne komprenis la germanan, ne lasis rifuzi sin, sed revenis pli kaj pli multnombro. Tiam tio fine, kiel oni diras, incitis la galon de la tajloreto. Li prenis el la malvasta spaco post la forno ĉifonon kaj vokis: „Ja atendu! Mi ja regalos vin!“ Kaj li batis senkompatе per la ĉifono sur la muŝojn. Kiam li disfaldis la ĉifonon kaj kalkulis la muŝojn, kuŝis tie ne malpli ol sep mortaj muŝoj kaj etendis siajn kruojn.

Kuraĝa tajloreto

En somera mateno sidis tajloreto sur sia tablo ĉe la fenestro, estis gaja kaj kudris per ĉiuj siaj fortoj. Jen kamparanino proksimiĝis surstrate kaj kriis: „Bona malkara prun-kaĉo! Bona malkara prun-kaĉo!“

Tio sonis delikate en la oreloj de la tajloreto, li ŝovis sian gracilan kapeton el la fenestro kaj vokis: „Venu supren, ĉi tien, kara sinjorino, ĉi tie vi

„Ĉu mi estas tia bravulo?“ li demandis sin kaj devis admiri sian kuraĝon mem.
„Tion eksciis la tuta urbo.“

Kaj haste la tajloreto eltranĉis zonon, kudris ĝin kaj brodis per grandaj literoj sur ĝin: „Sep per unu bato!“

„Ha, ne nur la urbo!“ li diris plu, „la tuta mondo eksciis tion!“

Kaj lia koro moviĝis pro ĝojo tiel, kiel vosto de ŝafideto. La tajloro surmetis la zonon kaj decidis iri en la mondon, ĉar li opiniis, ke la metiejo estas tro malgranda por lia kuraĝo. Antaŭ la formarŝo li serĉadis en la domo, ĉu li povus trovi ion, kion li povus kunpreni. Sed li trovis nenion krom malnova fromaĝo, kiun li enpoŝigis. Antaŭ la pordego li rimarkis birdon, kiu kaptiĝis en arbustaĵo. Ĝi devis kuniri al la fromaĝo en la poŝon. Nun li ekiris kuraĝe paŝante sur la vojo. Kaj ĉar li estis facila kaj vigla, li ne sentis laciĝon. La vojo kondukis lin sur monton, kaj kiam li atingis la plej altan pinton, sidis tie grandega giganto, kiu ĉirkaŭrigardis tute senhaste. La tajloro iris brave al li kaj diris: „Bonan tagon, kamarado. Vi sidas tie kaj rigardas la vastan mondon, ĉu? Mi estas ĝuste sur la vojo al ĝi kaj elprovas min. Ĉu vi emas kuniri?“

La giganto rigardis la tajloron malestime kaj diris: „Fripono! Aĉa mizerulo!“

„Tio estus stranga!“ respondis la tajloreto, malbutonumis la jakon kaj montris al la giganto la zonon. „Jen legu, kia viro mi estas!“

La giganto legis: „Sep per unu bato!“ Kaj li opiniis, ke estis sep homoj, kiujn mortbatis la tajloro. Kaj li ekhavis iom da respekto pri la malgrandulo. Sed unue li volis testi lin. Li prenis ŝtonon kaj tiom kunpremis ĝin, ke elgutis akvo.

„Tion imitu“, diris la giganto, „se vi havas la forton.“

„Se vi nur tion postulas“, diris la tajloreto, „tio estas ĉe ni infanludo.“ Li prenis la molan fromaĝon el la poŝo kaj premis ĝin tiel, ke la suko elfluis.

Poste li diris: „Tio estis iom pli bone farita, ĉu?“

La giganto ne sciis kion diri, kaj ankaŭ ne povis imagi, ke la vireto estas tiel forta. Tial la giganto levis ŝtonon kaj ĵetis lin tiel alten, ke oni apenaŭ plu povis vidi ĝin: „Nu, anaseta viro, imitu tion.“

„Bone ĵetite“, diris la tajloro, „sed la ŝtono tamen refalis sur la teron, mi ĵetos ŝtonon tiel, ke ĝi tute ne refalos.“ Li prenis la birdon el la poŝo kaj ĵetis ĝin en la aeron. La birdo, kiu ĝojis pri sia liberiĝo, forflugis kaj ne revenis.

„Nu, kiel plaĉas al vi tiu prezento, kamarado?“ demandis la tajloro.

„Ĵeti vi certe bone povas“, diris la giganto, „sed nun mi volas vidi, ĉu vi kapablas porti sufiĉe pezan ŝarĝon?“

Li kondukis la tajloron al grandega dehakita kuŝanta kverko: „Se vi estas sufiĉe forta, helpu al mi porti la arbon el la arbaro.“

„Volonte“, respondis la malgranda viro, „prenu la trunkon sur ŝultron, mi levos kaj

portos la branĉojn kun la branĉetoj, ili estas ja plej pezaj.“

La giganto prenis la trunkon sur ŝultron, sed la tajloro sidiĝis sur branĉo kaj la giganto, kiu ne povis sin turni malantaŭen, devis porti la tutan arbon kaj eĉ la tajloreton aldone. La tajloreto malantaŭa estis tute gaja kaj optimisma kaj kantis la kanteton „Rajdis tri tajloroj tra l' pordego el la urbo“, kvazaŭ la arboportado estus por li infanludo. La giganto, kiam li portis dum iom da tempo la pezan ŝarĝon, ne povis ĝin porti plu kaj kriis: „Aŭskultu, mi devas faligi la arbon.“

La tajloro desaltis vikle sur la teron, ĉirkaŭprenis la arbon per ambaŭ brakoj, kvazaŭ li portis ĝin, kaj diris al la giganto: „Vi estas tia granda ulo kaj eĉ ne povas porti tiun ĉi arbon.“

Ili iris kune plu, kaj kiam ili ĝuste preterpasis ĉerizan arbon, manprenis la giganto la kronon de la arbo, kie pendis la plej maturaj ĉerizoj; li fleksis la kronon malsupren, metis ĝin manen de la tajloro kaj diris, ke li manĝu. Sed la tajloreto estis multe tro malforta por firmteni la arbopinton, kaj kiam la giganto delasis la fleksitan kronon, saltis la arbo en la aeron kaj la tajloro kun ĝi. Kiam li jam refalis sen vundi sin, demandis la giganto: „Kion signifas tio? Ĉu vi ne havas la forton firmteni tiun sveltan vergon?“

„Forto ne mankas al mi“, respondis la tajloreto, „ĉu vi pensas, ke tio estus tasko por iu, kiu mortigis sep per unu bato? Mi saltis trans la arbon, ĉar tie malsupre la ĉasistoj pafas en la arbustojn. Imitu la salton, se vi kapablas tion.“

La giganto provis, sed ne povis transsalti la arbon, ĉar la branĉoj retenis lin. Tial la tajloreto venkis ankaŭ en tiu komparo.

La giganto diris: „Se vi estas tia kuraĝa ulo, venu kun mi en nian kavernon kaj pasigu kun ni la nokton.“

La tajloreto konsentis kaj sekvis lin. Kiam ili venis en la kavernon, sidis tie ankoraŭ aliaj gigantoj ĉe la fajro, ĉiu tenis rostitan ŝafon ĉemane kaj manĝis de ĝi. La tajloreto ĉirkaŭrigardis kaj pensis: „Estas ja ĉi tie multe pli vaste ol en mia metiejo.“

La giganto asignis liton al li kaj diris, ke li sternu sin tie kaj satdormu. Sed por la tajloreto la lito estis tro granda, tial li ne kuŝigis sin en ĝin, sed rampis en angulon. Noktomeze, kiam la giganto opiniis, ke la tajloreto kuŝas en profunda dormo, li ekstaris, prenis grandan ferstangon kaj per unu fojo trabatis la liton, kaj li certis, ke li transmondigis tiel la herbosaltulon. Tre frue matene la gigantoj iris en la arbaron kaj tute forgesis la tajloreton, sed kiam li tute gaje aŭdace paŝis al ili, la gigantoj ektimis, ke li mortbato ĉiun el ili, kaj haste forkuris.

La tajloreto migris plu, ĉiam sekvante sian pintan nazon. Post longa vagado li venis en la korton de reĝa palaco. Kaj la tajloreto, kiu sentis lacon, kuŝigis sin sur herbejon kaj ekdormis. Dum li kuŝis tie, venis homoj kaj rigardis lin de ĉiuj flankoj kaj legis sur la zono: „Sep per unu bato!“

„Aĥ,“ ili diris, „kion la granda heroo serĉas ĉi tie dum la paco? Li certe estas potenca sinjoro.“

Ili iris al la reĝo kaj raportis tion al li; ili opiniis, ke tiukaze, se komenciĝos milito, li estos grava kaj utila viro, kiun oni je neniu prezo lasu foriri. La konsilo plaĉis al la reĝo, kaj li sendis korteganon al la tajloreto, kiu proponu al la viro, kiam li vekigis, militan servadon. La sendito haltis kaj staris ĉe la dormanto, ĝis kiam la viro malfermis la okulojn kaj etendis siajn membrojn. Kaj poste li prezentis la proponon.

„Ĝuste tial mi venis ĉi tien“, respondis la tajloro, „mi pretas komenci la servon ĉe via reĝo.“ Tial oni akceptis lin kun ĉiuj honoroj kaj donis al li apartan loĝejon.

La militistoj ne entuziasmiĝis pri la ĉeesto de la tajloreto kaj deziris, ke li estu mil mejlojn for. „Kio okazos“ ili interparolis, „se ni ekkverelos kun li kaj li atakos nin, tiukaze li mortigos per ĉiu bato sepopeon el ni. Tion tiaj, kiaj ni, ne povus elteni.“

Sekve ili interkonsentis maldungiĝi, ili iris kune al la reĝo kaj petis pri sia ekzigito.

„Ni ne estas faritaj“, ili diris, „elteni apud viro, kiu mortbatas sep per unu bato!“

La reĝo ekmalĝojis, ke li perdos pro ununura homo, ĉiujn siajn fidelajn servistojn. Li deziris, ke liaj okuloj neniam estu vidintaj lin kaj volonte liberigus sin de li. Sed li ne kuraĝis maldungi la viron, ĉar li timis, ke li mortbatus lin kaj sian tutan popolon. Kaj, ke li sidigos sin mem sur la reĝan tronon. La reĝo cerbumis longan tempon, ĝis kiam li fine ekhavis ideon. Li sendis korteganon al la tajloreto kaj sciigis pere de li, ke tial, ĉar li estas tiom granda militheroo, li havas proponon por li, ke en unu el la arbaroj de lia lando vivas du gigantoj, kiuj ruinigis parton de la regno, ĉar ili kaŭzis grandajn damaĝojn per rabado, murdado kaj bruligado de kampoj kaj domoj. Ke neniu povas proksimiĝi al ili sen elmeti sin al vivdanĝero. Ke tiukaze, se li venkus kaj mortigus la du gigantojn, li donus al li sian ununuran filinon kiel edzinon kaj duonon de la regno kiel doton; ke akompanos lin ankaŭ cent rajdistoj kaj helpas al li.

„Tio estus afero por viro tia, kia mi“, pensis la tajloreto, „bela reĝidino kaj duono de reĝa regno ne ĉiutage estas ofertataj al oni.“

„Ha, konsentite“, li respondis, „la gigantojn mi ja bridos kaj la cent rajdistojn mi ne bezonos pri tio. Tiu, kiu faligas sepopeon per unu bato, ne devas timi duopon.“

La tajloreto ekmarŝis kaj la cent rajdistoj sekvis lin. Kiam li atingis la randon de la arbaro, li diris al la akompanantoj: „Haltu ĉi tie kaj restadu, mi ja venkos la gigantojn sen subteno.“

Poste li saltis en la arbaron kaj ĉirkaŭrigardis dekstren kaj maldekstren. Post iom da tempo li ekvidis ambaŭ gigantojn. Ili kuŝis sub arbo, dormis kaj ronkis dum tio tiel, ke la branĉoj fleksiĝis kaj malfleksiĝis. La tajloro, kiu ne maldiligentis, kolektis ŝtonojn, kiuj plenigis liajn du poŝojn kaj li grimpis kun la ŝtonoj en la poŝoj ĝis la meza alto de la arbo. Tie li glitis sur branĉon, ĝis kiam li ekŝidis ĝuste super la

dormantoj kaj tie li komencis faligi ŝtonojn sur la bruston de unu el la gigantoj. La giganto dum longa tempo ne sentis ion, sed fine li vekigis, puŝis sian kunulon kaj diris: „Kial vi batas min?“

„Vi sonĝas“, diris la alia, „mi ne batis vin.“

Ili denove sternis sin por dormi, jen ĵetis la tajloro ankaŭ ŝtonon sur la alian giganton.

„Kion tio signifas?“ kriis la unua, „kial vi prijetis min?“

„Mi ĵetis nenion al vi“ respondis grumble la alia. Ili kverelis ankoraŭ dum iom da tempo, sed, ĉar ili estis lacaj, ili finis la kverelon kaj iliaj okuloj denove fermiĝis. La tajloreto komencis sian ludon denove. Li elserĉis la plej grandan ŝtonon kaj ĵetis ĝin per ĉiuj fortoj sur la bruston de la unua giganto.

„Tio estas tro kruda!“ kriis la giganto, saltis supren kiel freneziĝinto kaj puŝis sian kunulon tiel kontraŭ la arbon, ke la arbo ekremis. La alia repagis al li same agante. Ili koleriĝis tiel, ke ili elŝiris arbojn kaj batadis per ili reciproke la kontraŭulon tiom longe, ĝis fine ambaŭ kuŝis mortaj surtere. Nun la tajloreto saltis malsupren.

„Mi bonŝancis“, li diris, ke ili ne elŝiris la arbon, sur kiu sidis mi, alie mi estus devigita salti kiel sciuro de arbo al arbo, sed tia, kia mi, kapablas fuĝi!“

Li eltiris la glavon kaj forte batis kelkfoje sur la brustojn de la gigantoj, poste li iris al la rajdistoj kaj diris: „La laboro estas farita, mi transmondigis ilin ambaŭ, sed estis streĝiga batalo, en sia mizero ili elŝiris arbojn kaj defendis sin, sed ĉio ĉi ne helpas, se venas tia, kia mi, kiu trafis sep per unu bato.“

„Ĉu vi ne estas vundita?“ demandis la rajdistoj. „Mi bonŝancis“, respondis la tajloro, „eĉ hareton ili ne kurbigis al mi.“

La rajdistoj ne fidis al li kaj rajdis en la arbaron. Tie ili trovis la gigantojn kovritajn de sango kaj ĉirkaŭe kuŝis la elŝiritaj arboj.

La tajloreto postulis de la reĝo la promesitan rekompenco, sed tiu bedaŭris sian promeson, kaj li cerbumis denove, kiel liberiĝi de la heroo.

„Antaŭ ol vi ricevos mian filinon kaj duonon de la regno“, li diris al li, „vi devos ankoraŭ plenumi plian heroan agon. En la arbaro kuradas unukornulo, kiu kaŭzas grandajn damaĝojn, tiun vi ankoraŭ devos kapti.“

„Unukornulon mi timas eĉ malpli ol du gigantojn. Sep per unu bato, tio estas afero mia.“

Li kunprenis ŝnuregon kaj hakilon, iris en la arbaron kaj denove ordonis, ke la asignitaj akompanantoj haltu kaj atendu. Li ne devis serĉi longan tempon, la unukornulo baldaŭ proksimiĝis kaj galopis rekte al la tajloro, kvazaŭ ĝi senhezite volus trapiki lin.

„Ne tiel haste, ne tiel haste“, li diris, „tiel rapide tio ne eblas. Li haltis kaj starante atendis, ĝis kiam la besto estis tute proksima, tiam li saltis vigle malantaŭ la arbon.“

La unukornulo kuris per ĉiuj siaj fortoj kontraŭ la arbon kaj penetrigis sian kornon tiel en la trunkon, ke ĝi ne havis sufiĉe da forto por eltiri ĝin, kaj tiel ĝi estis kaptita. „Nun mi kvazaŭ kaptis la birdeton“, diris la tajloro, elpaŝis de la protektejo malantaŭ la arbo, ligis unue ŝnuregon ĉirkaŭ la kolon de la unukornulo, poste li liberigis la kornon per la hakilo el la arbo. Kaj kiam ĉio estis laŭorde farita, li forkondukis la beston al la reĝo.

La reĝo ankoraŭ ne volis translasi la promesitan rekompencan al li kaj prezentis trian taskon. Li postulis, ke la tajloro antaŭ la nupto kaptu ankoraŭ sovaĝan porkon, kiu kaŭzis en la arbaro grandajn damaĝojn, kaj ke la ĉasistoj subtenu lin.

„Volonte“, diris la tajloro „tio estas infanludo.“

La ĉasistojn li ne kunprenis en la arbaron, kaj ili certe kontentis, ĉar la apro jam dum kelkaj fojoj akceptis ilin tiel, ke ili ne plu emis persekuti ĝin. Kiam la apro ekvidis la tajloron, ĝi kuris kun ŝaŭmanta buŝego kaj grincantaj dentegoj al li kaj intencis renversigi lin, sed la fuĝanta heroo saltis en proksiman kapelon, kaj tuj poste elsaltis de ĝi tra supra fenestro. La apro persekutis lin, sed la tajloreto saltetis ekstere ĉirkaŭ la kapelon kaj brue fermis la pordon. Jen la sovaĝa besto estis kaptita. Ĝi estis

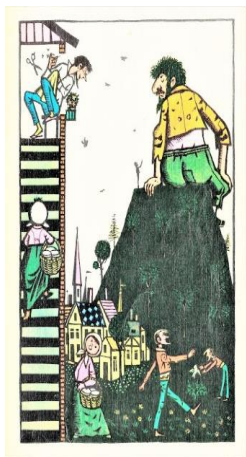
multe tro peza kaj tro mallerta por povi salti el fenestro. La tajloro alvokis la ĉasistojn, por ke ili vidu la kaptitan beston per propraj okuloj. Sed la heroo iris al la reĝo, kiu vole-nevole devis plenumi sian promeson kaj doni al li la filinon kaj duonon de la regno aldone. Se li estus sciinta, ke staras ne militeroo, sed tajloro antaŭ li, tio estus tuŝinta lian koron eĉ pli. La nupton oni festis do kun granda pompo, sed kun malgranda ĝojo, kaj el la tajloro fariĝis reĝo.

Post kelke da tempo aŭdis la juna reĝino en la nokto, kiel ŝia edzo parolas nokte en sonĝo. „Knabo, finfaru la kamizolon kaj fliku la pantalonon aŭ vi sentos la ulnon sur viaj oreloj.“

Tial ŝi rimarkis, en kiu strateto naskiĝis la juna sinjoro, ŝi lamentis je la sekva mateno pri sia aflikto al la patro kaj petis, ke li helpu al ŝi liberigi sin de tiu viro, kiu estas

nenio krom tajloro. La patro konsolis ŝin kaj diris: „Lasu malfermita vian dormoĉambron en la sekva nokto, miaj servistoj ĉiuj staros ekstere, kaj kiam li estos endorminta, ili eniru, ligu lin kaj lin forportu sur ŝipon, kiu kunprenos lin en la vastan mondon.“

La filino estis kontenta pri tio, sed armiloportinto de la patro, kiu ĉion kunaŭskultis, ŝatis la junan sinjoron kaj perfidis al li la tutan komploton.

„Tiun aferon mi baros per riglo“, diris la tajloreto. Vespere li kuŝigis sin je la kutima tempo kun sia edzino en la liton; kaj kiam ŝi supozis, ke li jam dormas, ŝi leviĝis, malfermis la pordon kaj rekuŝigis sin. La tajloreto, kiu nur ŝajnis la dormadon, komencis laŭte voki per hela knabeta voĉo: „Knabo finfaru la kamizolon kaj fliku la pantalonon aŭ vi sentos la ulnon sur viaj oreloj!“

Poste li aldonis: „Mi trafis sep per unu bato, mortigis du gigantojn, alkondukis unukornulon kaj kaptis apron, kaj tamen mi timu tiujn, kiuj staras ekstere ĉe la dormoĉambro?!“

Kiam ili aŭdis paroli la tajloron tiel, ili eksentis grandan timon, ili forkuris kvazaŭ la sovaĝa fantoma armeo persekutus ilin, kaj neniu plu kuraĝis meti manon al li. Tial la tajloreto estis kaj restis dum sia tuta vivo reĝo.

Originalo: Das tapfere Schneiderlein

Fonto: Jakobo kaj Vilhelmo Grimm: Infan-kaj domfabeloj, Eldono lastmana, eldonejo Reclam, „Das tapfere Schneiderlein“

Cindrulino

La edzino de riĉulo fariĝis malsana, kaj kiam ŝi sentis, ke alvenas ŝia fino, ŝi vokis la ununuran filineton al sia lito kaj parolis: „Kara infano, restu pia kaj bona, tiukaze la kara Dio ĉiam estos ĉe via flanko kaj mi rigardos el la ĉielo malsupren kaj estos ĉirkaŭ vi.“

Post tio la patrino fermis la okulojn kaj mortis. La knabino iris ĉiutage al ŝia tombo kaj ploris kaj restis pia kaj bona. Kiam venis la vintro, kovris la neĝo blankan tuketon sur la tombon, kaj kiam la suno printempe malkovris ĝin, la viro edzinigis alian fianĉinon. La edzino kunkondukis en la domon du filinojn, kiuj estis belaj kaj blankkoloraj, sed ĉiu el ambaŭ malicis kaj nigris en la koro. Tial por la duonfilino komenciĝis terura tempo.

„Ĉu la stultulino sidu ĉe ni en la loĝoĉambro?!“ ili diris, „kiu volas manĝi panon, tiu devas perlabori ĝin. For de ĉi tie, kuireja servistino.“

Ili forprenis ŝiajn belajn vestojn, surmetis grizan malnovan kitelon al ŝi kaj donis al la duonfilino lignajn ŝuojn.

„Rigardu foje la fieran principinon, kiel polurita ŝi aspektas!“ ili vokis, ridis kaj kondukis ŝin en la kuirejon. Tie ŝi devis plenumi tre malfacilan laboron de matene ĝis vespere, ŝi devis leviĝi frue antaŭ la mateniĝo, devis alporti akvon, ekbruligi la fajron, kuiri kaj lavi. Krome la fratinoj suferigis ŝian koron per ĉio ajn, kio penseblas, ili mokis ŝin kaj ŝutis pizojn kaj lentojn en la cindron; tial ŝi devis sidiĝi kaj

kunkolekti ilin. Vespere, kiam ŝi jam estis tute laca de la laboro, ŝi ne rajtis enlitiĝi, sed devis sterni sin apud la kuirforno sur la cindro. Kaj ĉar ŝi tial ĉiam aspektis polvokovrita kaj malpura, ili nomis ŝin Cindrulino.

Okazis, ke la patro volis partopreni en foiro, tial li demandis ambaŭ duonfilinojn, kion li kunprenu hejmen.

„Belajn vestojn“ diris unu el ili.

„Perlojn kaj juvelojn“, diris la dua.

„Kaj vi, Cindrulino“, li demandis, kion deziras vi?“

„Patro, rompu por mi la unuan branĉeton, kiu tuŝos sur via hejmojo vian ĉapelon.“

Li aĉetis por ambaŭ duonfilinoj belajn vestojn, perlojn kaj juvelojn, kaj sur la vojo hejmen – kiam li rajdis tra verda arbustaro – tuŝis lin avela branĉeto kaj forpuŝis lian

ĉapelon. Tial li derompis la branĉeton kaj kunprenis ĝin. Kiam li atingis la hejmon, li donis al la duonfilinoj tion, kion ili deziris, kaj al Cindrulino li donis la branĉeton de la avela arbedo. Cindrulino dankis al li, iris al la tombo de la patrino kaj plantis la branĉeton sur ĝin, kaj ŝi ploris tiom, ke la larmoj fluis sur ĝin kaj ĝin priverŝis. La vergo kreskis kaj fariĝis bela arbo. Cindrulino iris ĉiutage trifoje al la tombo, ploris kaj preĝis kaj ĉiufoje venis blanka birdeto sur la arbedon, kaj se ŝi esprimis deziron, la birdeto

jetis la deziritan al ŝi malsupren.

Iam la reĝo aranĝis tritagan festenon. Kaj por tio li invitis ĉiujn belajn virgulininojn el la lando, por ke la filo elektu fianĉinon. Kiam la du duonfilinoj eksciis, ke ankaŭ ili estas invitataj, ili ĝojis. Ili alvokis Cindrulinon kaj diris: „Kombu niajn hararojn. Brosu niajn ŝuojn kaj buku ilin, ni iros al la nupto en la reĝan kastelon.“

Cindrulino obeis, sed ploris, ĉar ankaŭ ŝi volonte estus irinta al la balo. Ŝi petis de la duonpatrino la permeson kuniri.

„Vi, Cindrulino“, ŝi parolis „estas plena de polvo kaj malpura kaj tamen intencas iri al la festeno. Vi havas nek laŭordajn vestojn nek ŝuojn kaj intencas danci, ĉu?!“

Sed kiam Cindrulino insistis peti ŝin, la duonpatrino diris fine: „Mi ŝutis el pelvo lentojn en la cindron, kaj se vi sukcesos kunkolekti la lentojn dum du horoj, vi rajtos kuniri.“

La knabino iris tra la malantaŭa pordo en la ĝardenon kaj vokis: „Vi, obeemaj kolombetoj, turtoj, ĉiuj birdetoj en la aero, venu kaj helpu kunkolekti la lentojn, la bonajn en la poton, la malbonajn en la kropon.“

Tuj eniris du blankaj kolombetoj tra la kuireja fenestro, kaj poste la turtoj, kaj fine

ensvarmis kaj enflirtis ĉiuj birdetoj el la aero kaj sidiĝis ĉe la cindro. Kaj la kolombetoj klinis la kapojn kaj komencis pikadi la lentojn perbeke, kaj tuj ankaŭ la aliaj komencis piki kaj kolektis ĉiujn bonajn grajnetojn en la pelvon. Pasis nur horo, kiam ili jam finis la laboron kaj poste ĉiuj flugis for. Jen la knabino portis la pelvon al la duonpatrino, la knabino ĝojis kaj supozis, ke ŝi nun rajtos kuniri al la festeno.

Sed la duonpatrino diris: „Ne, Cindrulino, vi ne havas laŭordajn vestojn kaj ne povas danci, oni nur ridus pri vi.“

Kiam ŝi ekploris, diris la duonpatrino; „se vi povos kunkolekti el la cindro du pelvojn plenajn de lentoj dum unu horo, vi rajtos kuniri“, kaj ŝi pensis: „Tion ŝi tute ne kapablos plenumi.“

Kiam ŝi estis ŝutinta la du pelvojn plenajn de lentoj en la cindron, iris la knabino tra la malantaŭa pordo en la ĝardenon kaj vokis: „Obeemaj kolombetoj, turtoj kaj ĉiuj birdetoj en la aero, venu al mi kaj helpu kunkolekti la lentojn, la bonajn en la poton, la malbonajn en la kropon.“

Tuj envenis tra la kuireja fenestro du kolombetoj kaj poste la turtoj kaj fine ensvarmis kaj enflirtis la aliaj birdetoj el la aero kaj sidiĝis al la cindro. Kaj la kolombetoj klinis la kapojn kaj komencis pikadi la lentojn, pik, pik, kaj jen ankaŭ la aliaj komencis pikadi, pik, pik, pik, kaj kolektis ĉiujn bonajn grajnetojn en la du pelvojn.

Post kiam pasis nur duono de horo, ili jam finis la kunkolektadon kaj poste ili ĉiuj flugis for. Jen la knabino portis la pelvojn al la duonpatrino, la knabino ĝojis kaj supozis, ke ŝi nun rajtos kuniri al la balo.

Sed la duonpatrino diris: „Nenio helpas, Cindrulino, vi ne kuniros, ĉar vi ne havas laŭordajn vestojn, kaj vi ne povas danci, ni devus honti pro vi.“

Post tio la duonpatrino turnis la dorson al ŝi kaj rapide foriris kun siaj du fieraj filinoj.

Kiam krom ŝi neniuj plu estis hejme, Cindrulino iris al la tombejo de sia patrino sub la avelan arbedon kaj vokis:

„Arbed', turnu vin, skuu vin,
oron, arĝenton ĵetu sur min.“

Tuj ĵetis la birdo robon aspektante ora kaj arĝentan malsupren, kaj ŝuojn ornamitajn per silko kaj arĝento. Tute rapide ŝi surmetis la robon kaj iris al la balo. La duonfratinoj kaj la duonpatrino ne rekonis ŝin kaj opiniis, ke ŝi estas fremda reĝidino, tiel bele ŝi aspektis en la robo. Cindrulinon ili tute ne suspektis. Ili pensis, ke ŝi sidas hejme en la polvo kaj serĉas lentojn el la cindro. La filo de la reĝo proksimiĝis al ŝi, kaptis manon de ŝi kaj kun ŝi dancis. Ĉar li ne volis danci kun alia, li ne delasis ŝian manon. Kaj, se iu alia venis por peti ŝin pri danco, li diris: „Ŝi estas dancistino mia.“

Cindrulino dancis, ĝis kiam komenciĝis la vespero, kaj tiam ŝi intencis iri hejmen.

Sed la reĝido diris: „Mi kuniros kaj akompanos vin“, ĉar li volis ekscii, al kiu apartenas la bela knabino. Sed ŝi forkuris de li kaj saltis en la kolombejon. Tiam la reĝido atendis, ĝis kiam venis la dommastro kaj rakontis al li, ke la fremda knabino saltis en la kolombejon.

La patro pensis: „Ĉu ŝi eble estas Cindrulino?“

Oni devis alporti hakilon kaj pioĉon, por ke oni disbatu la kolombejon. Sed ŝi ne estis en ĝi. Kaj kiam la viroj iris en la domon, kuŝis Cindrulino en malpuraj vestoj sur la cindro kaj obtuza oleolampeto brulis sur la kamenbreto – ĉar Cindrulino estis saltinta rapide malantaŭe el la kolombejo malsupren kaj poste kurinta al la avela arbedo, kie ŝi demetis sian belan robon kaj metis ĝin sur la tombon kaj la birdo forprenis ĝin de tie. Kaj poste ŝi sidiĝis en sia griza kitelo al la cindro en la kuirejo.

Je la sekva tago, kiam rekomenciĝis la balo kaj la gepatroj kaj fratinoj estis for, Cindrulino iris al la avela arbedo kaj diris:

„Arbed', turnu vin, skuu vin,

oron, arĝenton ĵetu sur min.“

Jen la birdo ĵetis al ŝi robon kaj ŝuojn eĉ pli fierigajn ol je la tago antaŭe. Kiam ŝi aperis kun tiu vesto en la festohalo, ĉiuj ekmiris pri ŝia beleco. La reĝido jam atendis ŝin, li ŝin tuj kaptis mane kaj dancis nur kun ŝi. Kiam aliaj proksimiĝis kaj petis dancon, li diris: „Tio estas dancistino mia.“

Kiam la vespero komenciĝis, ŝi foriris kaj la reĝido ŝtelire sekvis ŝin. Li volis vidi, en kiun domon ŝi iros. Sed ŝi forkuris de li saltante en la ĝardenon malantaŭ la domo. Tie staris bela granda arbo, de kiu pendis tre belaj piroj; ŝi grimpis supren tiel rapide kiel sciuro inter la branĉoj. La reĝido ne sciis, kie ŝi kaŝis sin. Li atendis la alvenon de la patro kaj diris al li: „La fremda knabino forkuris, kaj mi supozas, ke ŝi saltis en la pirarbon.“

La patro pensis: „Ĉu ŝi eble estas Cindrulino?“

Li ordonis alporti hakilon kaj faligis la arbon, sed ŝi ne estis en ĝi. Kaj kiam ili iris en la kuirejon, Cindrulino kuŝis tie sur la cindro kiel kutime, ĉar ŝi estis saltinta de la alia flanko de la arbo malsupren kaj reportinta la robon kaj la ŝuojn al la birdo ĉe la avelarbedo. Poste ŝi estis surmetinta la grizan kitelon.

En la tria tago, kiam la gepatroj kaj duonfilinoj estis for, iris Cindrulino denove al la tombo de la patrino kaj diris al la arbedo:

„Arbed', turnu vin, skuu vin,

oron, arĝenton ĵetu sur min.“

Tuj la birdo ĵetis al ŝi robon, kiu estis tiel pompa kaj majesta, kian ŝi posedis ankoraŭ neniam. Kaj la ŝuoj estis tute ornamitaj per orobrodaĵoj. Kiam ŝi aperis en la balo, ili ĉiuj ne sciis, kion diri pro ekmiro. La reĝido dancis nur kun ŝi, kaj se iu petis ŝin pri danco, li diris: „Ŝi estas dancistino mia.“

Kiam komenciĝis la vespero kaj Cindrulino estis forironta hejmen, la reĝido deziris akompani ŝin. Sed ŝi forkuris tiel rapide, ke li ne povis sekvi ŝin. Sed la reĝido uzis ruzaĵon, li ordonis priŝmiri la tutan ŝtuparon per peĉo. Kiam ŝi saltante kuris malsupren, algluiĝis la maldekstra ŝuo. La reĝido levis ĝin; la ŝuo estis malgranda kaj gracia kaj tute ornamita per oro.

Je la sekva mateno li iris kun la ŝuo al la patro de Cindrulino kaj diris: „Neniu alia fariĝu mia edzino ol tiu knabino, kies ŝuo taŭgas al tiu ĉi ora ŝuo.“

Tiumomente ĝojis ambaŭ fratinoj, havante belajn piedojn. La pli aĝa iris kun la ŝuo en sian ĉambron por provi surmeti ĝin, kaj la patrino staris apud ŝi. Sed ŝi ne povis enigi la dikan piedfingron. Pro la dika piedfingro, la ŝuo estis tro malgranda por ŝi. Jen la patrino donis al ŝi buĉistan tranĉilon kaj diris: „Forhaku la dikan piedfingron, se vi fariĝos reĝino, vi ne plu devos iri perpiede.“

La knabino forhakis la dikan piedfingron, premis perforte la piedon en la ŝuon, kunpremante la dentojn pro la doloro kaj iris al la reĝido. Tial li surĉevaligis ŝin kaj forrajdis kun ŝi. Ili devis preteriri la tombon, tie sidis la du kolombetoj sur la avela arbedo kaj laŭte rukulis:

Ruk-ruk-ru, ruk-ruk-ru,

jen sangoflu'.

Tro etas la ŝu'.

La fianĉin' atendas plu.

Jen la reĝido rigardis al ŝia ŝuo kaj vidis kiel elfluas la sango. Li turnis la ĉevalon, kondukis la falsan fianĉinon hejmen kaj diris, ke ŝi ne estas la ĝusta, ke la alia fratino surmetu la ŝuon. Tial tiu iris en sian ĉambron kaj bonŝance glitis per la piedfingroj en la ŝuon, sed la kalkano estis tro granda. Tial la patrino donis la tranĉilon al ŝi kaj diris: „Forhaku pecon de la kalkano. Se vi estos reĝino, vi ne devos iri plu perpiede.“

La knabino fortranĉis pecon de la kalkano, perforte ŝovis la piedon en la ŝuon, kunpremante la dentojn pro la doloro kaj eliris al la reĝido. Tiu surĉevaligis la ŝajnman fianĉinon kaj forrajdis kun ŝi. Kiam ili preterrajdis la avelan arbedon, sidis la du kolombetoj sur branĉo kaj vokis:

Ruk-ruk-ru, ruk-ruk-ru,

jen sanga flu'.

Tro etas la ŝu'.

La fianĉin' atendas plu.

Li rigardis malsupren al ŝia piedo kaj vidis la elfluantan sangon, de kiu ruĝiĝis la blankaj ŝtrumpoj. Jen li turnis la ĉevalon kaj kondukis la falsan fianĉinon hejmen.

„Ankaŭ ŝi ne estas la ĝusta“, li diris, „ĉu vi ne havas alian filinon?“

„Ne“, diris la patro, „krome ĉeestas nur la tro malgranda cindrulino de mia mortinta edzino, ŝi tute sendube ne povas esti la fianĉino.“

La reĝido ordonis, ke oni alkonduku ŝin, sed la duonpatrino respondis: „Ah, ne, ŝi estas tro malpura, ŝi ne rajtas montri sin.“

Sed la reĝido nepre volis vidi ŝin, kaj tial oni devis alkonduki la cindrulino. Jen ŝi purlavis unue la manojn kaj la vizaĝon kaj iris al la reĝido kaj kliniĝis antaŭ li. Kaj li transdonis al ŝi la oran ŝuon. Poste ŝi sidiĝis sur benketo, tiris la piedon el la peza lignoŝuo kaj metis ĝin en la ŝuon, kaj ĝi estis perfekte taŭga. Kaj kiam ŝi rektiĝis kaj la reĝido rigardis al ŝia vizaĝo, li rekonis la belan knabinon, kiu dancis kun li kaj li ekkriis: „Jen la ĝusta fianĉino!“

La duonpatrino kaj la duonfratinoj ektimis kaj paliĝis pro ĉagreno. Sed li levis Cindrulino sur la ĉevalon kaj forrajdis kun ŝi. Kiam ili preterrajdis la avelan arbedon, vokis la du blankaj kolombetoj:

„Ruk-ruk-ru, ruk-ruk- ru,

ne sangas la ŝu’,

ĝi ne tro etas plu.

La ĝusta estas, ruk-ruk-ru.“

Vokinte tion, ili ambaŭ flugis malsupren de la arbedo kaj sidiĝis sur la ŝultrojn de Cindrulino, unu el ili dekstre, la alia maldekstre, tie ili restis. Kiam estis la nupto kun la reĝido, venis la hipokritaj fratinoj, volis flati lin kaj volis partopreni je ŝia feliĉo. Kiam la gefianĉoj iris al la preĝejo, estis la pli aĝa dekstre kaj la pli juna maldekstre de la fianĉa paro. Jen subite ambaŭ kolomboj elpikis po unu okulo de ĉiu fratino. Poste, kiam ĉiuj eliris, estis la pli aĝa je la maldekstra flanko kaj la pli juna je la dekstra de la paro. Jen ambaŭ kolombetoj elpikis po unu okulo de la fratinoj. Kaj tiel ili do estis punataj per blindeco dum sia tuta plua vivo pro siaj malico kaj hipokriteco.

Originalo: Aschenputtel

Fonto: Jakobo kaj Vilhelmo Grimm: Infan-kaj domfabeloj,

Eldono lastmana, eldonejo Reclam

elgermanigis **Dorothea kaj Hans-Georg Kaiser** (Germanio)

kontrolis Vladimir Türk

Anonimulo (aŭtoro en Tang-dinastio, Ĉinio)

La blanka simio

En la lastaj jaroj de Datong-erao (535-545), Liang-dinastio (502-556 p.K.), Lin Qin, la Sudpaciga Generalo, estis sendita suden militi. Atinginte Guilin, li frakasis la armeojn de Li Shigu ka Chen Che.

Alia generalo Ouyang He okupis ĝis Changle kaj konkeris ĉiujn klanojn en profundaj kaj krutaj montkavernoj. Ĉe Ouyang He estis edzino — delikate blanka kaj tre ĉarma virineto. Iu subulo diris :

"Kial vi kunportas kun vi tiel ĉarman belulinon dum militmarŝo? Sciu, Via Generala Moŝto, ke ĉi tie estas demono, kiu ofte rabis knabinojn, precipe tiujn belajn. Do zorgeme gardu vian edzinon !"

Ege maltrankvila Ouyang He sendis soldatojn noktgardi ĉirkaŭ lia loĝejo kaj kaŝis la edzinon en sekreta kabineto firme fermita, kun pli ol dek servistinoj garde akompanantaj.

Estis venta kaj obskura nokto. Ĝis la kvina nokta gardoperiodo okazis ankoraŭ nenio eksterordinara. La gardantoj sentis iom da malstreĉiĝo kaj pretervole dormetis, sed tuj vekiĝis de io surpriza kaj jen — la edzino jam malaperis, dum la pordoj restis fermitaj. Neniu povas scii de kie ŝi malaperis. Ekster la pordo vojbaras alta krutaĵo kaj la prema noktobskuro ĉion neniigis nevidebla, malhelpante la akuratan serĉadon. Je la tagiĝo oni retrovis jam neniun postsignon. Vundate de la forta indigno kaj doloro He ĵuris ke li ne foriros antaŭ retrovo de sia edzino. Li petis permeson restigi sian armeon pro malsano kaj ĉiutage serĉadis disflanken al malproksimaj krutaĵoj trans ravinoj.

Tiel pasis pli ol unu monato. Ĉe bambua bosko pli ol cent liojn distanca oni hazarde ektrovis unu brodŝuon de la edzino, kiu, kvankam pluve malsekigita, tamen restis sufiĉe rekonebla. Tio portis al Ouyang He pli grandan ĉagrenon, sopiron, kaj plifirmigis lian decidemon por trovi la edzinon. Tridek bravaj soldatoj serĉadis kun armiloj kaj manĝaĵoj, sin penetrante tra la montvaloj kaj ripozante sub la ĉielo.

Forpasis ree pli ol dek tagoj. Ili foriris de sia tendaro jam ĉirkaŭ ducent liojn. Leviĝis sude belsilueta monto kun abundaj arbaroj kaj ĉirkaŭbaranta profunda rivero kiun ili transveturis per flosa memfarita.

El inter la smeraldaj bambuoj sur la klifo flagris jen kaj jen ruĝvestitoj kaj alŝvebis de tempo al tempo ridoj, voĉoj. Manprenante lianojn la serĉantoj surgrimpis la klifon. Antaŭ ili jen viciĝas belaj arboj intermikse ornamitaj de raraj floroj. Verda herbaro sterniĝis sube kvazaŭ mola tapiŝo. Vere kristale kvietaj mirlando!

Tra la orienta ŝtona pordo iras dekoj da virinoj kun elegantaj silkaj pelerinoj kaj pimpaj vestaĵoj, sin amuzante per kanto aŭ babilo. Vidante la homojn, ili heziteme retenis siajn paŝojn kaj atendis rigardante. Kiam He kaj liaj soldatoj alproksimiĝis, la virinoj ekdemandis:

"Kial vi venas ĉi tien?"

He respondis. La virinoj interŝanĝis suspirojn kaj diris:

"Via amata edzino venis ĉi tien jam pli ol unu monaton. Nun ŝi kuŝas malsana en la lito. Vole ŝin konsolu!"

Ili eniris la pordon, kies klapegoj estis el ligno kaj vidis tri grandajn kaverno-halojn, de kies muro ĉiuflanke staris litoj, senescepte kun brokataj kusenoj.

La edzino de Ouyang He kuŝis sur ŝtona lito en luksaj litkovriloj kaj antaŭ kuriozaj frandaĵoj. Sed, apenaŭ He alproksimiĝis al la edzino, ŝi ekrigardis lin kaj haste mangelis ke li tuj foriru!

La virinoj klarigis:

"Inter ni, la samsortaj kiel via edzino, tiu, kiu venis plej frue, restis jam dek jarojn. Ĉi tie loĝas diaĵo, kiu estas tiel fortega, kun povo hommortiga, ke por ĝin rivali ne sufiĉas eĉ cent armitaj soldatoj. Estas feliĉe, ke ĝi ankoraŭ ne revenis, do rapide ĝin evitu for! Tamen, se vi alportos du vazojn da forta vino, dek grasajn hundojn kaj kelkdek ĝinojn da linŝnuroj, ni helpos al vi ĝin atenci. Ĝi revenas ĉiam post tagmezo, do vi alvenu ne tro frue. Ni atendos vin post tagdeko."

Laŭ admono de la virinoj Ouyang He senprokraste forrapidis kaj revenis je la difinita dato kun la forta vino, linŝnuroj kaj hundoj. La virinoj diris:

"La monstro treege ŝatas vinon kaj ofte drinkis ĝis ebrio. Ebriiĝinte ĝi emis pavisian fortegon tiel, ke ni ĉirkaŭligu ĝiajn membrojn al la lito per silkaĵoj, kiujn ĝi disrompis per ekmoviĝo. Foje ni ĉirkaŭligis ĝin per tri oblaĵ silkaĵoj, kaj ĝi ne sukcesis liberigi sin. Ĉifoje ni ligos ĝin per silkaĵoj subkaŝitaj per la linŝnuroj, do kredeble ĝi ne povos ilin disrompi. Ĝia tuta korpo estas tiel dura kiel fero, nur unika loko je kelkaj koloroj malsupre de la umbiliko, kiun ĝi ĉiam gardis zorgeme, certe ne povas rezisti armilojn."

Kondukante He-n al apuda kaverno la virinoj diris: "Jen ĝia konservejo de manĝaĵoj. Embuske atendu ĉi tie kaj viajn vinon ni dislokigu sub la floroj kaj hundojn inter arboj. Kiam sukcesis nia plano, vi elsturnu laŭ nia manvoko!"

He kaŝis sin laŭ la admono de la virinoj kaj atendis tie kun retenataj spiroj.

En posttagmezo, aperis io kiel blanka strio, kiu alpaŝiĝis fluge de aliaj montpintoj kaj rekte eniĝis en la kavernon, de kie eliris post nelonge blanke vestita belbarbulo pli ol ses futojn alta kun bastono enmane kaj ĉirkaŭita de la virinoj.

Ekvidante la hundojn, li ege surpriziĝis, sed tuj sin ĵetis kapti ilin, kiujn li disŝiris kaj satmanĝis suĉe-ŝmace. La virinoj konkure prezentis al li la vinon per jadpokaloj,

kokete ridante. Ravite li eldrinkis kelkajn litrojn da vino kaj estis braktenata de la virinoj en la kavernon, de kie baldaŭ aŭdiĝis gajaj ridoj.

Post sufiĉe longa momento, Ouyang He ĝisatendis la virinan mansignon kaj eksturmis kun preta armilo en la kavernon, kie li vidis gigantan blankan simion kies kvar membroj estis firme ligitaj ĉe la lito. Ekvidante homon, la blanka simio embarasiĝis kaj furioze baraktadis por sin liberigi, sed vane. Ĝiaj okuloj brilis fulme. Konkuraj hakadoj al ĝia korpo kvazaŭ trafis nur feron aŭ ŝtonon, sed la piko al ĝia subventro efikis — ĉe la enpiko sango ekŝprucis fonte.

"Ho ve! Jen la Ĉielo, sed ne via kapablo mortigis min !" vekriis la simio, "Nun via edzino jam gravediĝis. Nepre ne mortigu ŝian filon, kiu servos al eminenta imperiestro kaj honorigos la familion." Dirinte tion, la simio mortis.

He traserĉis la kavernojn kaj trovis abundajn trezorojn. Kuriozaj frandaĵoj plene kovris tablojn en vazoj kaj kolektiĝis ĉi tie ĉio karega en la homa mondo. Estis trovitaj ankaŭ kelkaj vazoj da famaj parfumaĵoj, paro da antikvaj glavoj kaj tridek virinoj, senescepte belegaj, el kiuj la pli frue alvenigitaj restadis tie jam dek jarojn. Laŭdire, tiuj virinoj, kies beleco reduktiĝis, estis forkondukitaj oni ne scias kien. Sed la geiĝon por sinnutrigo la simio faris nur si mem, sen neniuj alia kamarado. Ĉiumatene, ĝi sin lavis, portis al si ĉapon, blankan subŝtofitan robon, kaj senkoloran silkan vestaĵon, sendiference ĉu en frostaj ĉu en varmaj tagoj. Sur ĝia tuta korpo ĉie kreskis blankaj haroj je kelkaj koloroj longaj. Ĝi ofte legis lignajn

tabuletojn kun ideogramoj similaj al amuletaj signoj, nekompreneblaj por aliaj. Post legado, ĝi metis la tabuletojn sub ŝtona ŝtuparo. En serena tago la simio ŝatis svingi paron da glavoj kiuj rondflugis ĉirkaŭ ĝia korpo kvazaŭ fulmo kaj brilis kiel la plena luno. Ĝi manĝis neregule, tre ŝatas fruktojn aŭ kaŝtanojn, sed precipe hundojn, kiujn ĝi voris sangosuĉante. Tagmeze ĝi ekmalaperis. Dum tagduono ĝi povis ir-reveni inter distanco de miloj da lioj kaj vespere certe revenis. Tio estis ĝia kutimo. Ĉion, kion ĝi deziras, ĝi povas akiri dum palpebrumo. Nokte ĝi ĝuis voluptvivon. Dum unu nokto ĝi povis rondviziti al ĉiuj litoj koiti tute sendorme. Ĝi parolis erudicie, belfraze kaj akre, tamen ĝia konduto ĉiam odoris per forta simieco.

Kurantjare en la malfrua aŭtuno, kiam komencis fali la folioj de arboj, ĝi subite diris malĝoje:

"Mi estis akuzita de Montdio kaj kondamnita al morto. Mi jam petis protekton de la aliaj genioj kaj eble ricevos pardonon."

En lasta monato, nelonge post la pleniĝo de la luno, fajro ekforbruligis la tabuletojn sub la ŝtona ŝtuparo. La simio diris malespere:

"Mi vivis jam mil jarojn sen filo. Nun, kiam la filo aperos, venas la tempo por mia morto."

Ĝi larmis longe al la virinoj dirante:

"Tiu ĉi monto estas neatingeble kruta por homoj. Desupre mi neniam vidis eĉ hejtaĵkolektiston, kaj malsupre svarmas tigrojn, lupoj kaj ferocaj rabbestoj. Atingi ĉi tien oni povas nur laŭ la volo de Dio, ĉu?"

He revenis al sia tendo kun la gemoj, trezoroj kaj la virinoj. Kelkaj el ili ankoraŭ memoris la vojon al sia hejmo.

Post unu jaro, al la edzino de Ouyang He naskiĝis filo, vere simila al la vera patro.

Poste, Ouyang He estis ekzekutita de la imperiestro Wudi de Chen-dinastio (557-560 p.K.). Lia intima amiko Jiang Zong tre amis la filon kun elstara saĝeco kaj lin patronis tiel ke li eskapis el la malfeliĉo. Kiam li elkreskis, li efektive fariĝis fama per sia talento en beletro kaj kaligrafio.

elĉinigiŝ **Guozhu** (Ĉinio)

Chiung Yao (1938-2024)**En profunda korto (13)**

Aŭtuno alvenis. Sidante ĉe la angulo de sofo, Bai Peiwen tenis ĵurnalon, kiu kaŝis lian vizaĝon, sed lia rigardo ne restis sur ĝi. Vidate trans la rando de la ĵurnalo, li sekrete kroĉis sian rigardon al Zhang Hanyan, kiu estis laboranta malantaŭ la tablo. Kun plumo en la mano, ŝi

aŭtorino, Chiung Yao

ellaboris manuskripton de letero. Ŝi iom klinis la kapon, kun haroj pendantaj ĉe orelo, duone kovrantaj la vizaĝon. Ŝi mordetis siajn lipojn per la blankaj dentetoj, kun iom mallevitaj okulharoj kaj duonfermitaj okuloj ... Ŝi absorbiĝis profunde kaj atenteme. Post longa tempo, ŝi demetis la plumon kaj levis sian rigardon tra la fenestro. Ĉu nubo flosanta sur la ĉielo aŭ florigrapolo sur fistulcasia arbo ekster la ĉirkaŭmuro, allogis ŝian atenton kaj ŝi subite falis en pensojn. Ŝiaj okuloj estis nebule vualita kaj brovoj iom levitaj, kaj evidente ŝiaj pensoj jam vagis en nekonata mondo. Ĉu la mondo estas ĉarma? Ĉu mistera? Ĉu nekonata? Demetinte la ĵurnalon, li abrupte stariĝis. Suprizite de lia movo, ŝi rapide retiris sian rigardon el ekster la fenestro kaj faligis ĝin sur lian vizaĝon, kaj donis al li hasteman rideton.

“Ne skribu, Hanyan. Forlasu vian laboron,” li diris.

“Pro kio?” ŝi levis siajn brovojn dubeme.

“Venu. Sidiĝu sur la sofon.”

“Mi ankoraŭ ne finskribis ĉi tiun leteron.”

“Ne skribu. Morgaŭ ĝin skribu!”

“Ĉu vi ordonas al mi?” ŝi demandis ridete.

“Jes.”

Ŝi aliris kaj ridete sidiĝis sur la sofon. Ŝi supren rigardis al li sen paroli, kun pridemanda mieno. La vang kaveto ĉe ŝia ridetanta buŝangulo jen aperis jen malaperis, kiam ŝi movetis siajn lipojn. Li aliris kaj staris antaŭ ŝi. Sin subtenate per la mano sur la apogbrako de la sofo, li kinis sin al ŝi kaj preme rigardis ŝian vizagon, dirante kun subpremita voĉo, “Ĝis kiam vi kaŝludas kun mi?”

“Kaŝludi?” Ŝi flagrigis siajn palpebrojn kaj montris naivan perpleksecon. “Kion vi volas esprimi?”

“Vi komprenas tion, kion mi diris!” Liaj okuloj ŝprucis flamojn. “Ne ŝajnu vin nekomprenema antaŭ mi!”

“Ho, sinjoro?” Ŝi pligrandigis siajn panikitajn okulojn. “Ne estu tiel feroce! Vi timigas min.”

Li minace rigardis ŝin, kvazaŭ volante engluti ŝin. Post longa momento li subtenis per la mano ŝian mentonon kaj krozigis sian rigardon sur ŝia vizaĝo. Ŝiaj okuloj, larĝe malfermitaj, rivelis honestecon, surprizitecon kaj naivecon, vualitajn kvazaŭ per nebulo, la okuloj, kiuj estis plensarĝitaj je sonĝoj kaj poemoj. Kiajn okulojn ŝi havis, kiuj dolore kirlis lian koron kaj tiris liajn internaĵojn. Spiregante, li sentis, ke lia tuta sango bolas tra la korpo. Preme rigardante ŝin, li diris senpripense, “Ne kaŝu vin de mi, Hanyan, mi volas vin!”

Surprizite, ŝi kuntiriĝis en la sofo. En ŝiaj okuloj briletis lumo de preskaŭa teruro. “Ne, sinjoro,” ŝi diris tremetante.

“Klarigu al mi, kion ‘Ne, sinjoro’ signifas.”

Ŝi tremete kuntiriĝis ankoraŭ pli, kvazaŭ ŝi volus sin kaŝi en la sofon. “Mi ne volantas, sinjoro,” ŝi diris klare.

Li fikse rigardis ŝin. La peza spirado tremetigis liajn naz-alojn kaj en liaj okuloj brulis fajro, kiu per varmego minace direktiĝis al ŝi kaj igis ŝin nereteneble tremetadi. “Ĉu vi opinias, ke mi ludas infanece?” li demandis kun mallaŭta kaj forta voĉo. “Tio, kion mi jam diris, estas, ke vi edziniĝu al mi. Ĉu vi komprenas? Mi volas edzinigi vin. Ĉu vi komprenas?”

Gapante al li, ŝi skuis la kapon.

Li faligis sian manon sur ŝian ŝultron kaj premis ŝian feblan skapolon, kiu ne povis elteni tian premadon en lia manego. Li iom streĉis premadon sur ŝia skapolon, tiel ke ŝi eligis doloran ĝemon. Kuntiriĝante, ŝi direktis siajn grandajn okulojn al li sen ajna palpebrumo, kun firma kaj rezista forto.

“Kiu li estas?” li demandis.

“Kio?” ŝi ne komprenis.

“Kiu estas mia rivalo? La viro en via koro!”

Ŝi ekskuis la kapon. “Ne,” ŝi diris. “Neniu.”

“Do, kial vi rifuzas min? Ĉu mi ne estas sufiĉe bona? Ĉu mi ne taŭgas laŭ via idealo? Ĉu mi ne povas pariĝi kun vi?” li diris agreseme.

“Mi ne estas bona. Estas mi, kiu ne povas pariĝi kun vi,” ŝi diris mallaŭte, kun larmoj ŝvelantaj en siaj okuloj.

“Kion vi volas diri?”

“Indulgu min,” ŝi diris, deturnante sian kapon. “Mi estas kaj sensignifa kaj

humila, kaj vi renkontos la junulinon taŭgan por vi.”

“Mi jam renkontis ŝin,” li diris urĝeme, “Krom vi mi volas neniun alian. Vi estas nek sensignifa nek humila. Vi estas la plej nobla kaj la plej korpura el la junulinoj, kiujn mi iam renkontis. Diru ‘Mi volantas edziniĝi al vi!’”

“Ne, sinjoro.” Ŝi mallevis la kapon kun larmoj falantaj el sur siaj vangoj. “Ne devigu min, sinjoro.”

Lia mano tenis ŝian ŝultron tiel forte, ke ŝi suferis doloron.

“Ĉu vi ŝatas min? Ĉu vi ne amas min? Ĉu jes?” Li demandis.

“Ne, sinjoro.”

“Krom ‘Ne, sinjoro.’, ĉu vi ankoraŭ povas diri ion alian?”

“Ho, indulgu min!” Ŝi supren rigardis lin, kun senfina trista petemo en siaj larmantaj okuloj. Ŝi, kun pala kaj marasma vizaĝo, estis febla kaj malforta kiel eta herbo, kiu ne povis elteni iom da kaprico de vento kaj pluvo, sed en ŝia personeco troviĝis potenca forto.

Li sciis, ke, eĉ se ŝi estus dispremita, polvigita aŭ bruligita ĝis cindro, oni ne povus subigi ŝin. Malstreĉinte sian manon kaj rektiginte sian korpon, li kolere rigardis ŝin, dirante, “Mi ankoraŭ ne estas malnobla ĝis tia grado, ke mi akiras mian amon perforte, sed mi ne indulgas vin. Mi donas al vi kelke da tagoj por konsideri mian proponon. Mi admonas, ke vi konsideru serioze.”

Ŝi restis senparola, nur silente rigardante lin.

Turninte sin, li iris al la fenestro kaj bruligis cigaredon. Kutime li malofte fumis kaj escepte se li estis en malbona humoro aŭ en granda okupiteco, li fumis unu aŭ du cigaredojn. Elblovinte buŝplenon da fumo, li observis disvastiĝon de la fumo, sentante, ke lia ĉagreno okupanta la tutan koron estis pli densa kaj dika ol la fumnubo. Tamen ĉiu fibro en lia korfundo, ĉiu sangguto en liaj vejnoj kaj ĉiu ĉelo en lia korpo kriis pli forte ol iam antaŭe, “Mi volas ŝin! Mi volas ŝin! Mi volas ŝin!”

Tri tagoj fulme pasis, dum ŝi marasmiĝis rapide. Ĉiutage, kiam ŝi estis en oficejo, ŝi tenis sin tre silentema, apenaŭ ekparolanta, sed emis lin kaŝeme rigardi kun paro da akvecaj okuloj. Siaflanke li ne plu menciis la aferon okazintan antaŭ kelkaj tagoj. Li volis doni al ŝi sufiĉe da tempo por pripensi, tiel ke ŝi povis fari bonan konsideron pri la afero. Li bone sciis, ke, se li agos en hasto, li eble fuŝos la aferon, kaj ke, kvankam Hanyan aspektas feble kaj malforte, ŝi tamen estas malcedema kaj obstina en la koro. Sed tri tagoj jam pasis, ŝi ankoraŭ silentis, kio igis lin neeltenebla. Ĉiutage fronte al ŝiaj pala vizaĝo, malklaraj okuloj kaj febla mieno, li eksentis, ke lia deziro avide akiri ŝin pli kaj pli fortiĝas. Nun la deziro jam fariĝis brulvunda sufero, kiu lin bruligis kaj turmentis. Pro tio, same kiel ŝi, li ankaŭ marasmiĝis kaj magriĝis, kaj krome li fariĝis flamiĝema kaj facile kolerema. Tiun tagon, kiam finiĝis la labortago, ŝi haste foriris de la fabriko por elturniĝi el lia gvatema rigardo, sed li baris al ŝi la

vojon ĉe la pordego de la fabriko.

“Mi veturigu vin al la hejmo!” li diris simple.

“Ho, ne sinjoro Bai...”

“Enaŭtiĝu!” li ordonis. Ŝi ĵetis ekrigardon al li, kies rigardo estis obstina, deviga kaj nerezistebla. Ŝi obeeme enaŭtiĝis kaj sidis silente, senhelpe tordante siajn manojn sur la plisita jupo. Li startigis la aŭton. Survoje li restis senvorta kaj ŝi ankaŭ silentis. La aŭto kuris en la direkto al ŝia loĝejo. Interne de la aŭto regis la aero rigida kaj kondensita.

Atinginte la enirejon de la strateto, li bremsis kaj malfunkciigis la aŭton. Elaŭtiĝinte, li ŝlosis la aŭtopordon. Ŝi ne kuraĝis rifuzi lian eskorton kaj ili iris en la strateton ĝis la pordo de ŝia loĝejo. Ŝi malfermis la pordon per ŝlosilo kaj returninte la kapon, diris, “Ĝis la revido, sinjoro Bai.”

Kaptinte ŝin je la manradiko, li donis ekpuŝon al ŝi kaj ŝi eniris la ĉambron. Sekvante ŝin, li riglis post si la pordon. Kaj antaŭ ol ŝi ekkomprenis, kion li intencis, li forte ĉirkaŭprenis ŝin per siaj brakoj. Surprizite, ŝi volis elturniĝi el lia brakumo, sed li firme ĉirkaŭprenis ŝin. Levante ŝian kapon per sia mano, li rapide klinis sian kapon. Liaj lipoj tuj premis la ŝiajn. Anhelante, ŝi penis repuŝi lin, sed en liaj fortaj kaj solidaj brakoj, ŝi eĉ ne povis moviĝi en lia sino. Li ŝin kisis tiel arde, tiel furioze, tiel ravite, tiel suĉadante foj-refoje... Ŝi perdis la povon de rezistado, perdis la konscion de rezistado, kaj ŝi senkonscie ĉirkaŭprenis lin. Kun paraliziganta korpo, ŝi nereteneble ĝemadis, fermis la okulojn kaj reagis al li. Same kiel li, ŝi dronis en fervoro kaj raviteco, kun bezono kaj soifo el sia korfundo.

“Hanyan,” aŭdiĝis lia retenita voĉo. Lia koro frapadis tamburante kontraŭ lia brusto. “Diru al mi, ke vi min amas! Diru, Hanyan!”

Ŝi ĝemadis. “Diru, Hanyan! Diru!” Liaj ardaĵ lipoj softiglitis de ŝiaj lipoj al ŝia vango, al ŝia orel-lobo, kaj plu malsupren al ŝiaj milda kaj delikata kolo. La spiroj el lia buŝo varme albloviĝis al ŝia brusto. “Diru, Hanyan! Diru!”

“Uf,” ŝi respondis malklarvoĉe, “mi ne scias...”

“Vi scias!” Li pli firme ĉirkaŭprenis ŝin. “Diru! Diru al mi, ke vi min amas! Diru!” Liaj lipoj moviĝis supren, frotante ŝiajn kolon kaj mentonon, ree sur ŝiajn lipojn. Post kelka tempo, li formovis siajn lipojn. “Nu, diru, Hanyan. Ĉu malfacile por vi eldiri tiujn vortojn? Diru! Hanyan, diru al mi, ke vi min amas! Diru!”

“Uf,” ŝi spiregis, kun ĥaosa menso, sentante sin leĝera kvazaŭ kuŝante en nuboj aŭ flosante en nebulo. Ĉirkaŭ ŝi ĉio ne plu ekzistis kaj eĉ kunfandiĝis en malpleneo. La nura realo estis lia ĉirkaŭbrakumo, lia kiso kaj liaj urĝemaj vortoj. “Uf,” ŝi reagis instinkte. “Mi vin amas. Jes, mi vin amas. Mi ĉiam vin amas, ĉiam.”

“Ho,” li ektremis. Lia tuta animo vibradis kaj jubilis pro ŝiaj tiuj vortoj. “Ho, Hanyan! Hanyan! Hanyan!” kriante, li rekisis ŝin. “Mi jam atendis viajn tiujn vortojn

longe, Hanyan! Vi lertulineto en turmentado, vi suferigis min multe! Ho, Hanyan!” Kun ŝia vizaĝo en siaj ambaŭ manoj, li gluis sian fruntan al ŝiaj lipoj, fermante siajn okulojn. Liaj tutaj korpo kaj animo baniĝis en la tajdo de ekstazo kaj li lasis sin mergiĝi kaj puŝiĝi en ĝi laŭplaĉe. “Diru al mi, ke vi edziniĝu al mi, Hanyan! Diru!” Ŝi surpriziĝis, kvazaŭ subite vekiginte el la rava sonĝo, kaj tuje liberiĝis el lia brakumo, laŭte dirante, “Ne!”

Tio estis obuso, kiu abrupte eksplodis inter ili. Li rektigis sian korpon kaj rigardis ŝin nekredeme. Ŝi retroiris du paŝojn kaj ŝia korpo kunpuŝiĝis kontraŭ la tablo. Apogante sin kontraŭ ĝi, ŝi staris tiamaniere, rigardante lin pasive. Li antaŭeniris du paŝojn, kun sia rigardo fiksita sur ŝi, kaj demandis raŭke, “Kion vi ĵus diris?”

“Mi ne voluntas edziniĝi al vi, sinjoro,” ŝi diris tre klare.

Post kiam li silentis kelke da sekundoj, li pasis unu paŝon antaŭen kaj haltis antaŭ ŝi. Li etendis sian manon kaj malpeze fingrumis flanken ŝiajn harojn kovrantajn la vangon. Kun varmaj kaj mildaj okuloj, li demandis mallaŭte sed forte, “Kial? Ĉu vi opinias, ke mia peto estas ne sincera?”

“Mi scias vian sincerecon,” ekretiriĝinte, ŝi timide diris, “sed mi ne povas akcepti ĝin.”

Liaj fingroj rigidiĝis. “Bone! Kial?” li demandis pacience. Lia rigardo jam ne plu mildis, sed fariĝis iom feroca.

“Nia geedziĝo ne donos al vi feliĉon. Kaj vi ne devus edziĝi al laboristino en via fabriko. Mi ne voluntas edziniĝi al vi, sinjoro. Mi sentas mian malsuperecon kaj malindecon.”

“Absurdaĵo!” li sakris. “Vi klare scias pri via pezo en mia koro kaj pri mia preskaŭa adorado al vi. Kial vi prezentis tiel fian pretekston? Senti malsuperecon kaj malindecon. Se vi servas kiel laboristino kelkajn tagojn kaj eĉ ekhavas tian senton, do vi estas naiva, absurda kaj senscia! Tiu, kiu vere sentas malsuperecon kaj malindecon, ne estas vi, sed mi! Vi estas delikata, purkora, nobla, pripensema, profunda, kapabla... pro kio vi sentas malsuperecon kaj malindecon?”

“Ah, ne, ne,” ŝi deturnis la kapon, kun larmoj en okuloj. “Ne priskribu min tiel bona, neniel! Mi ne estas tia, ne! Ni ne babilu pri tio, ĉu bone? Mi petas!”

“Vi ripetas tion denove, ĉu?” Li deturnis ŝian vizaĝon al si mem. Lia brulanta rigardo restis sur ŝia vizaĝo kaj penetris en la fundon de ŝiaj okuloj, kvazaŭ li volus travidi kaj penetri ŝin. “Ne jonglu per tiuj vortoj! Hodiaŭ mi neniel forlasu vin!” aŭdiĝis lia voĉo basa sed forta, obstina sed arbitra. “Mi volas vin. Ĉu vi scias? Ekde kiam vi svenis sur la te-sunumejo, mi jam decidis! Mi scias, ke vi apartenas al mi, certe apartenas al mi. Vi ja estas la junulino, kiun mi serĉas multe da jaroj! Se mi ne estus tiel prudenta pri geedziĝo, mi ne edziĝus ankoraŭ en la aĝo de tri dek jaroj. Mi fidis mian juĝpovon, mi fidis mian vidpovon kaj mi fidis mian senton nefacile

ŝanceleblan! Vi nepre edziniĝu al mi, nepre, Hanyan!”

Ŝi rigardis lin dolorplene, ĉagrene kaj peteme. Ŝia rigardo pikis lian koron, igante, ke lia brusto plene pufiĝis per avida kaj milda sento, kaj ke li volis senprokraste preni ŝin en sian sinon kaj volis ŝin posedi, okupi kaj protekti. ”Ne, sinjoro Bai...”

“Nomu min Peiwen!”

“Jes, Peiwen,” ŝi diris obeeme, “Mi vin amas, sed mi ne volas edziniĝi al vi kaj vi ne povas edziĝi al mi, alie oni babilaĉos kaj klaĉos, kio damaĝos via reputacion!”

“Sensenĉaĵo!” li kriis, “Eĉ se oni faros tion, mi donos nenian atenton al ili!”

“Sed mi devas, Peiwen,” ŝi diris malĝoje.

“Mi ne scias, de kie tiom da skrupuloj venas ĉe vin!” li iom iritiĝis. “Hanyan, Hanyan, estu senĝena! Geedziĝo estas la afero por ni ambaŭ, sed ne por la tuta mondo, ĉu vi scias pri tio?”

“Mi...” Retiriĝema, ŝi peteme metis sian tremetantan manon sur lian brakon. “Pardonu al mi, Peiwen. Pardonu al mi, Peiwen. Mi ne povas edziniĝi al vi, mi ne povas.”

Rigardante ŝin, li ekdubis, ke la afero ne aspektas tiel simple kiel ekstere. Li puŝis ŝin al la lito kaj sidigis ŝin. Altirinte seĝon, li sidiĝis kontraŭ ŝi kaj firme prenis ŝiajn ambaŭ manojn. Kun regita ekscititeco, li pacience diris, “Ĉu vi agas laŭ via racio, Hanyan?”

“Jes,” ŝi respondis.

“Do, viaj tiuj motivoj por rifuzi min ne estas pravigeblaj, ĉu vi scias?” Ŝi mallevis la kapon. “Levu vian kapon kaj rigardu al mi!”

Ŝi vole nevole levis siajn okulharojn kaj larmoj rulfalis laŭ la vangoj palaj kiel marmoro. Ŝi komencis mallaŭte plorsingulti. Ŝiaj larmeroj perlis, falis kaj disrompiĝis sur la vestobasko. Li eksentis kirlantan doloron en la koro. Skuante ŝian manon konfuzite, li hasteme diris, “Ne ploru! Ne ploru, mi petas! Hanyan, mi ne devigas vin. Ĉu mi domaĝas devigi vin? Mi nur tre vin amas kaj ne toleras perdi vin. Ĉu vi komprenas? Hanyan, bona Hanyan, ne ploru! Mi petas. Se vi ploras plu, mia interna kreviĝus.” Ŝi ploris pli forte. Li sidiĝis apud ŝin kaj alpremis ŝin al sia sino. Li konsole frapetis ŝian dorson, karesis ŝiajn harojn, kisis ŝiajn vangojn kaj murmuris konsolajn vortojn por ĉesigi ŝian ploradon.

Post longa tempo, ŝi sukcesis retenis siajn larmojn. Singultante, ŝi diris, “Se... se mi edziniĝos al vi, kaj estontece... vi ne plu amos min, mi eĉ... ne havos vizaĝon por plu vivteni min.”

“Kial vi pensas tiel?” li kriis, “Ĉu mi ne amos vin? Mi jam amas vin manie, kial mi ne amos vin?”

“Ĉar... ĉar vi ne estas tiel bona kiel mi imagas, tiel... tiel...” ŝi balbutis, “tiel purkora.”

“Kial vi diris tion?”

“Vi ne konas mian pasintecon.”

Liaj brakoj ĉirkaŭprenantaj ŝin rigidiĝis.

“Daŭrigu!” li diris ordone.

“Ne devigu min eldiri! Ne devigu min eldiri!” ŝi kriis, kovrante sian vizaĝon per la mano. “Ne devigu min, mi petas!”

Li fortiris ŝian manon el ŝia vizaĝo kaj iom depuŝis ŝian korpon, tiel ke li povis rekte rigardi ŝin. Li diris, “Daŭrigu! Mi volas scii, kio okazis.”

Ŝi suprenrigardis lin peteme.

“Eldiru!” li ordonis malmole, ne permesante reziston.

Ferminte siajn okulojn, ŝi faris decidon kaj diris, kvazaŭ recitante parkere el la libro, “Antaŭ ol veni al la fabriko, mi estis kundancistino en publika dancejo, kie mi servis kvin monatojn kaj perlaboris kvin dekmil dolarojn, kiun mi repagis al miaj adopt-gepatroj. Se io neatendita okazus, mi eble daŭrigus mian servadon tie.”

Malfermite la okulojn, ŝi direktis fiksrigardon al li. Nun ŝi jam trankviliĝis, kaj pro sia malkaŝita afero, ŝi decidis alfronti la realon kaj plue malkovri al li la plej privatan sekreton, kvankam ŝi bone komprenis, ke, se ŝi eldiros ĝin, ŝi tuj perdos lin, ĉar ŝi havis tre bonan komprenon pri li, kiu tiom fanatike adoras “perfektecon”.

“Daŭrigu!” li urĝis ŝin. Lia rigardo fariĝis makabra kaj liaj fingroj, kiuj tenis ŝiajn brakojn, jam fridiĝis.

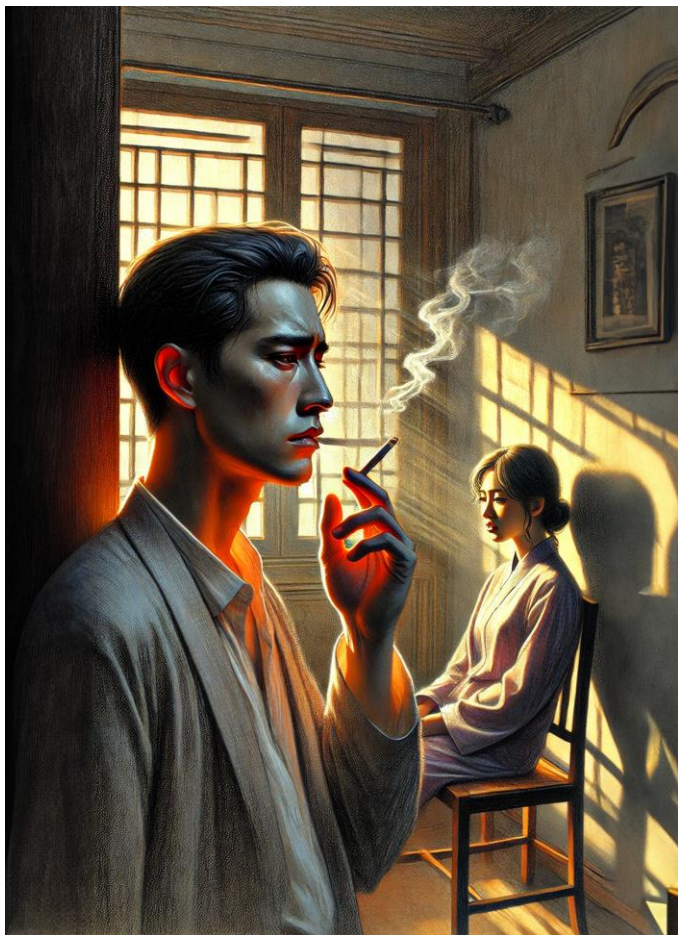
“Iun nokton, kliento invitis min al nokta manĝeto. Li drinkigis al mi multe da alkoholaĵo kaj ecriigis min. Kiam mi sobriĝis, mi trovis, ke mi ne kuŝas en mia hejmo.” Ŝi triste rigardis al li. “Ĉu vi komprenas? Mi jam perdis mian purecon. En la sama tago, mi trovis, ke mi jam degeneris tiom profunde... kaj miaj personeco, digno kaj estonteco fariĝis vakaj. Pro tio mi ploradis la tutan tagon. Poste mi liberiĝis de tiu orgia mondo kaj translokiĝis al ĉi tiu simplaĉa ĉelo, decidinte, ke mi renovigos min. Tiel mi dungigis al via fabriko.”

Dum kelka tempo, li fikse rigardis ŝin. Ili ambaŭ sin tenis silentaj. La vespera lumo jam frue plenis en la ĉambro. Pro neŝaltado de lampo, la tuta ĉambro estis malluma. Ŝi ne povis legi lian vizaĝesprimon, sed en lia silento ŝia koro doloris, terure doloris. Ŝia koro fridiĝis, ŝia kapo turniĝis kaj ŝia tuta entuziasmo glaciigis.

Post kiam oni ne sciis kiom da tempo jam pasis, li fine stariĝis kaj iris al la fenestro. Per siaj tremetantaj manoj, li bruligis cigaredon. Vizaĝe al la fenestro, li elbuŝigis fumon buŝplenan jen kaj jen, ĉiam senparola. Kiam li finfumis la cigaredon, li abrupte turnis sin kaj aliri al ŝi. Starante tie, li rigardis ŝin kun mallevita kapo kaj diris kun la voĉo mallaŭta, vundita kaj dolora, “Vi ne devus diri tion al mi, vi ne devus.”

Ŝi diris nenion. Ŝiaj okuloj jam sekiĝintaj denove inundiĝis per larmoj.

“Mi deziras, ke mi ne aŭskultus tiujn vortojn, mi deziras, ke ĝi nur estus inkubsonĝo,” li daŭrigis, dolore ekskuante la kapon. “Vi estas tre kruela, Hanyan.”

Findirinte, li iris al la tablo, prenis la aŭtoŝlosilon sur ĝi kaj direktiĝis al la pordo. Sen diri adiaŭ aŭ aliajn ajnajn vortojn, li eliris. La sono de pordfermiĝo frakasis ŝiajn mensoj kaj konscion. Falinte surdorse sur la liton kun malplena menso, ŝi lasis larmojn disflui kiel senbrida inundo. (*daŭrigota*)

elĉinigis Vejdo (Ĉinio)

Henry W. Beecher (1883--1887)

Hirundoj ĉe fumtuboj

Ĉiu kiu vivas en la kamparo scias, kio hirundo ĉe fumtubo estas. Ili estas birdoj kiuj ŝajne amas najbaradon apud homoj. Estas multaj birdoj, kiuj fideble konstruas nestojn protektatajn de siaj superuloj, kaj estas tre malofte viditaj nesti aŭ bredi malproksime de homamaso.

La trogloditoj nestas najbare al via pordo. Paseroj kaj migraj turdoj, se bone traktitaj, nestas rekte sub viaj fenestroj, iuj ŝatitaj arboj kaj volas instru al vi, se vi volas,

aŭtoro, Henry W. Beecher

kiel fari siajn nestojn kaj vendi la metodon.

Vi povas lerni iliajn afablecon kaj fidelon. La virbirdo servas la birdinojn, tiel amuzantaj ilin per siaj kantoj dum iliaj kovadoj, ke tio povas doni lecionojn al la familianoj. Eĉ plue: kiam ŝi bezonas ekzercon aŭ distraĵon, la edzo kvazaŭdecmore anstataŭ ŝi varmigi la ovojn en la plej ĝentlemaneca maniero.

Grenej-hirundoj sentive ĝuas la plezurojn de grenejo. Por la homo, grenejo ne estas la taŭga loĝejo, (kvankam multaj homoj prenis la grenejojn antaŭ kiam ili prenas la domo.) Tamen ĝi estas inter la plej ĉarmaj lokoj kuŝi, legi aŭ dormeti dum somero.

Kiam sur via dorso vi kuŝas sur amaso de dolĉodoraj fojnoj, aŭ sur la puraj pajloj ĵetitaj sur la plankon, legante libron pri natura historio, por vi estas tre plezure vidi, ke la flirtantaj hirundoj ene kaj ekstere ekrigardas la okazojn sub la tegmento. Iliaj agoj estis tiel rapidaj, ke anstataŭ la birdo vi pensas, ke estas iliaj ombroj kiuj moviĝas. Iliaj kotaj nestoj estis puraj. (Ĉu?) De iliaj puraj plumoj vi neniam povus imagi kia domo estas iliaj hejmo.

Tamen nia celo estas skribi pri la hirundoj ĉe fumtuboj. Ili nun roras kaj frapis la fumtubeton malantaŭ ni por memori nin pri nia respondumo. Ĉiun vesperon ni aŭdis ilin porti manĝaĵojn por la etuloj. La gepatroj, frue aŭ malfrue, eniras kaj eliras de la fumtubo kiel ruligante malproksiman tondron, aŭ kiel la malnovstila blovado de alta vento en la fumtubo, kiuj igas la infanojn pensi, ke ĉio ekster la pordo falas en la fumtubon dum ŝtormaj noktoj.

Tiuj masonistetoj konstruas siajn simplajn domojn ĉe la flankoj de la fumtubo per stumpoj de arboj kiujn, laŭdire, ili rompis per siaj bekoj, kvankam ĉirkaŭe estas multaj leveblaj falintaj stumpoj. Sendube ili havas sian kialon por pene rompi la

stumpojn. Ili estos gluitaj al la muro per siaj sekreciitaj salivoj. Tiel ili portas siajn proprajn morterojn en siajn buŝojn. Ili ankaŭ uzas siajn bekojn kiel trulojn.

Kiam la hirundidoj estas pretaj disiĝi, ili grimpis laŭ la fumtubo al supro per siaj akraj ungoj helpitaj per siaj vostaj plumoj kiuj estas mallongaj, rigidaj kaj kun pikantaj spinoj ĉe la fino. En ĉiu sezono ili naskas du idojn per kovado. El la malmultaj birdoj en ĉiu angulo, oni ne povas suspekti la grandan nombron de birdoj kiuj kuniĝas je la sezonfino. La zoologo James J. Audubon (1785–1851) taksis ke ĉiun tagon 9.000 birdoj eniris grandan sikomoron por tranokti apud Louisville, Kentucky.

Iam la nesto estas ignorita dum konstruo, kaj iam la nesto estas tro peza, ĝi suben falas tra la fumtubo. La infanoj estas mirigataj. Ili fervore etendas siajn manojn por preni tiujn helokulajn etulojn. Kiu suspektis, ke tiuj birdoj estis breditaj en fumtubo?

Precize ĉi tiu penso estis la funkciilo de mia priskribo de tiuj hirundoj. Vivante en fumtubo, ili ne necese fariĝi malpura kaj suferi fulgon. Multaj puraj kaj belaj plumuloj vivas en angulo de fumtubo. Birdoj ne estas la solaj ekzemploj. Multaj homoj naskiĝis en atiko aŭ kelo. Ili elfugas kiam ili flugeblas, kaj fartas bone kiel iu alia. Multaj altaj karakteroj venas de kvartalaĉoj.

Sur tiuj stumpoj, ovoj estas naskitaj en la fumtubo rekte kontraŭ la brikoj. Post kovado, la idoj eloviĝas. Ili estis zorgeme vartitaj kaj manĝigotaj ĝis unu tago kiam ili etendas siajn flugilojn. Tiam la tuta ĉielo apartenas al ili. Ili flugas de mateno ĝis nokto, kaj neniel povas tuŝi la limojn de siaj libereco!

Kaj simile la homa animo ankaŭ lernas ĝian liberecon. Naskiĝinte en korpo kiu estis rigidigita kaj subpremita, ĝi ŝajne estas enprizonigita en fumtubo por pasioj. Tamen kiam fidelo foje diras al la animo, ke ĝi havas flugilojn, ĝi do flugis, kaj flugante ĝi trovis, ke tuta domajno de Dio estas ĝia libereco.

Kiam la hirundo revenas por tranokti en la malmola truo, ili kontentiĝas, ĉar mateno refoje donas al ĝi helan ĉielon por ŝvebi. La homoj, en premita vivanta kvartalo kun ne sufiĉa loĝiga rimedo, estas pacienca pri sia mallarĝa agdomajno, ĉar iliaj pensoj povos ĉiun tagon kun gloro elflugi.

En aŭtuno la infanoj de la fumtubo kuniĝas en gregoj, kaj forflugis al loko sen vintro. Simile homoj trovas tagon kiam ili ankaŭ migros, levonte al pli alta sfero kie ŝtormoj kaj malvarmoj mankas. Ili memoros la ĝenon de sia morteblo vivo, samkiel la birdoj en Florido povas memori la nordan malvarmecon kiu pelis ilin al ĉi tiu loko kun pli komforta klimato.

** Henry Ward Beecher 1813 – 1887) estis usonan kongregacia klerikisto, socia reformisto, kaj oratoro, fama pro sia subteno pri la abolado de sklavoj, sia emfazo de Dia amo, kaj sia kazo pri adoltado en 1875. Lia retorika fokuso pri la amo de Kristo influos la ĉefan religian tendencon de kristanismo ĝis la 21a jarcento. (Tradukita de la paragrafo de la artikolo en wikipedio pri Henry Ward Beecher.)*

elangligis Duaŭtulo

Mikaelo Bronŝtejn (Rusio)

poeto, Mikaelo Bronŝtejn

Koketulinuoj

Koketulino mia blonda,
dolor' de mia vaga junco, -
post daŭra ligo koresponda
nelonge daŭris nia kuno.
Vi brilis en la am'-impeto,
ĝuante signojn de adoro,
do, ankaŭ por strangul'-poeto
loketon trovis en la koro,
kaj, en la kron' de amaj venkoj
forŝvebis por admiro monda
larmeto de junulaj verkoj,
koketulino mia blonda.

Koketulino mia bruna
el miaj flamaj, la tridekaj,
posedantin' de l' fajro suna
en lipoj kaj okuloj pekaj.
Kurtenon movis nokta vento,
amoro fluis en krepusko,
kaj gapis lun' sen ajna pento
al pura bel' de via brusto.
En hela nud' aŭ en susur' de
facila silko, simpl' katuna -
mi sonĝis reaperon nur de
l' koketulino mia bruna.

Koketulino mia rufa,
aŭtuna rikoltaj' malfrua, -
la vivdescend' ne estis kruta
kun via amo kontinua.
Tritikmaturon travagantaj,
ni haltis en premataj spikoj,
kaj spektis nuboj forflugantaj

rufharojn sur la ruftritiko.
Tiam, en kanto de l' pasio
triumfis ĉasta kaj malpruda
la lasta am' – la lasta ĉio,
koketulino mia rufa.

Koketulinoj miaj foraj,
la amatinoj malavaraj,
miksiĝis viaj tri koloroj
en miaj griziĝintaj haroj.
La sonĝoj vagas en nebul' de
tro kurta maja nokt' vizia.
Plu daŭras viv' kvazaŭ senŝulde,
sed ŝuldon sentas koro mia.
Mi ne priploras vian mankon,
Sed scias mi ĉe l' rememoroj,
ke al vi ŝuldas saĝan blankon,
koketulinoj miaj foraj.

Pluvo

Gutoj frapadas al la
haŭto de l' vangoj pala.
Kiom da ili? –Mil da.
Ĉies tuŝeto – milda.
Kun la tuŝetoj vantaj
larmoj apenaŭ salas,
kaj de-sur viaj vangoj
ili jam akve falas.

Pluvo inter ni, pluvo –
falas frapetar' – jen do.
Fluas inter ni, fluas
akvo – ofendo.
Horo horon postkuras,
guto guton – atinge.
Plaŭde flakoj forspuras
eĉ ne mansvinge.

Varmis lucerna lumo.
Ni ne atentis tion –

ĵetis en urbon pluvo
hastan melankolion.
Ni eĉ ne emas peni
simple forgesi l'mison.
Kiu, do, kulpas, ke nin
pluvo direktis disen?

Kiam revenas inta enamiĝo,
en sin' la tikla sproso
aŭguras certan dozon de feliĉo,
kaj ĉiutaga prozo
bonvole cedas al sinten' lirika,
indiferenta al la
klačad' laika kaj mokad' laika,
al la kadavre pala
envia flustro ĉe apenaŭ aŭdo.
En la vundita memo
la kor' indiferentas, sed la haŭto
reagas per ekstremo,
kvazaŭ trafinte malvarmegan akvon

kun bruliganta eco.
Ne estas tamen doloriga mav' en
la sento tiuspeca.
Kontraŭe, viglas viviĝantaj pensoj,
rimplekton plu naskante,
kaj por ekzist' aperas freŝa senc', kaj
la vivo daŭras kante.

Subita neĝo – pura, mola –
ĝojigas certe min pli ol la
kutima koto mezaŭtune,
sed mi ja min demandas: - Ĉu ne
suferas miaj floroj en
la frosta spaco de l' ĝarden'?

Ilian vivon mi kun ŝato
longigu, eble por monato,
preninte hejmen de-sur bedo
l'aromon de la florbukedo.
Enhejme tiu-ĉi ornam'
varmigas.
Kiel lasta am'.

Jen mia aŭtuno, la ĉarma kaj la senkompata
orvesta prinĉin', ĉefrolanta en jaraj spektakloj,
rapidas al vintro mia,
sed en frumatenoj tra la nebulego densvata
ĝis nun de la suno penetras radioj - petaloj
obstaklon de vitro mia.

Jen unu petalo, tenere tuŝinta la vangon,
min petas vekigi, saluti l'matenon favore,
la revoj realen trotras,
incitas, ekscitas kaj spronas de l'sentoj lavangon,
admonas impeti al kreo anstataŭ kuŝaĉi langvore,
dum daŭre la sun' dorlotas.

Kaj mi, forgesinte pri plagoj, pri pezo de l'aĝo,
la sunan petalon ne plu karesante sur vango,
leviĝas, labori preta,
kaj la transfenestra, eĉ se tro aŭtuna, pejzaĝo
nun estas ĝojiga, ĉar preskaŭ maturas kun danko
en mi la inspir' sekreta.

En la mezo de l'tempo somera
mi kantadis: "La tempo somera".
Ĉe alveno de l'tempo aŭtuna,
eksentante min jam ne plu juna,
mi voĉdonas per ambaŭ manoj
por la "Kanto de veteranoj",
kaj por kuna kantado morgaŭa
servu, certe, "La adiaŭa"...
Ĉiam venas la kapon sen vanto
porokaze konvena kanto.

Sensenca babilad'
de la diplomatio -
la plej ŝatata plad'
por grego idiota.
Ve, sur diskuta pad'
nur ĉi galimatio
bobelas dum paŝad'
al cel' neatingota.

Ĉar lamas gramatik',
nin agi instruanta
ne nepre kun efik',
konvena por la venko,
sed pacon, ho amik',
atingos ne la vanta
kriado al publik',
flirtema kiel vento.

Kaj gapas la popol'
al falsigita vero
kriante en ekstaz'
sloganajn motojn stultajn.
...Esper' pli bonas ol
foresto de espero,
ja havas homamas'
prudentajn.

Sed, ne multajn.

Min ne traktu kvazaŭ folan.
Dum la viv', laŭ propra vol'
amas pli mi la popolon
ol min amas la popol'.

Se ĝi estas mia pek' do
laŭ ordono de l' destin'
punu min la malrespekto
de amikoj, moku min
plej proksima proksimulo,
aludante al forpel',
mi deklaru sen skrupulo:
- Estas simpla bagatel'.

Sed se malsamideano
min akuzas kun obstin',
eble, mia amo vane
enkadrigas ankaŭ lin.

Rita Mkrtĉjan (Armenio)

poetino, Rita Mkrtĉjan

Vi rakontu al mi, la mateno,
Pri naskiĝo unika de flor',
Pri la lasta kares' de aŭtuno,
Pri la roz' ĉarma, spur' en memor'.

Ne malfermu petalojn, la rozo
La magio de la atendad',
Diafantaj larmetoj de roso,
Repaciga belec' de estad'!

Aŭtuna tag' sopiris koro,
Sencela voj' kondukis min.
Sub piedoj - flava foliaro
La pluv' senfina kaj la voj' sen fin'.

Sed, jen subite - la miraklo
La rozo pala en folia mur',
Ĉu sonĝo aŭ la miraĝo,
Aŭ de sorĉist' fabela tur'?

Sed kiel restis roz' mirinda
survoj', deŝiris ĝin neni',
- Ne nur la domoj estas en la vivo,
La rozo flustris, kaj nenion pli.

Mi ne povas tro longe atendi,
Ĉielarkon en la firmamento,
Reaperon de sunaj radioj,
Trankviliĝon de pluvo kaj vento.

Mi ne povas tro longe atendi,
Ĝis lumiĝos okuloj de homoj,
Kaj la vivo donacos ridetojn
La felic' enloĝiĝos en domoj.

Mi ne povas atendi tro longe
Ĝis la paco revenos al tero,
La homar' aliĝos en mondo,
Regos amo, espero kaj vero.

Mi ne povas tro longe atendi
Ĝis glaci' de l' animoj degelos,
Sed...se vorto tre varma eksonos
Pri la bono denove mi revos!

Maria Nazaré Laroca (Brazilo)

poetino, Maria Nazaré Laroca

Defio

En la templo de l' konscienco,
Dio alparolas nin silente.
Dian heredon, ni ricevas
la libervolan trezoron
por aŭdi Lian Voĉon
aŭ nutri la tenton,
kiu ankoraŭ loĝas en ni.

Ĝojiga surprizo

Silenta printempo,
en ĉi nebula kaj frosta
dimanĉa mateno.

Mi malfermas do
la fenestron de l'salon',
kaj min surprizas
la kolora rideto
de unu arbo surtrotuare,
kiu lante floradas!

Dio ne hastas.

Ĝardeno

Ni estas semoj el lumo,
plantitaj en argilaj potoj.

Memĝardenistoj,
ni nur bezonas

l' akvon el Amo
por ke ni floru.

La mondo
soifas
kompaton.

Al George Floyd

Mi havas la senton,
ke ni ŝpiras nuntempe
je la dudek-kvina horo
de sendirekta mondo.

Krome, 25-a horo
estas romano intensa
de Virgil Gheorghiu,
kiun mi rekomendas,

kaj hantis mian junecon.

Diaj kreitaĵoj, ni
de Dio heredas
senfinan liberan volon:
liberecon limigitan
de l' justeco de l' Leĝo
de Kaŭzo kaj Efiko.

Manko

Homo mi estas
kun malfacila rido:
ridas mi nur interne.

Estas homoj,
kiu ridas sencele:
por ĉiuj, por nenio,
ridadon ne neas.

En ĉi tiuj tempoj
de pandemio,
mi malkovris,
ke la mortintoj
plej memoratas
pro sia vivĝojo.

Ankoraŭ
estas temp'
la vizaĝon
senarmigi
per rideto.

Paulo P Nascentes (Brazilo)

poeto, Paulo P Nascentes

Duopo

Komplicoj per silento
okuloj interŝanĝas implicaj
la lipojn de poezio

Partneroj en la vojo
oreloj skias avidaj
la deklivojn de poezio

Amantoj tre zorgemaj
sin tuŝas la koroj
kantoj de poezio

Amantoj komplikoj partneroj
miaj viaj okuloj lipoj
aŭdataj la koroj
scias sin saĝaj tutplenaj
klaraj dubsencaj kisoj
de poezio

Ankoraŭ mi estas ĉi tie!

dum lipoj kisoj ardaj
skurĝoj ardaj nudaj haŭtoj
kaŝaj kazernaj keloj

rompataj familioj klan' destinoj
dispecigataj de torturaj filoj
silentigataj malaperintaj

surdaj krioj koridore eĥadas

funebra fetora sango skuadas
suĉada juneco punata korpo

ankoraŭ mi estas ĉi tie - diras la sepa arto
frida rigardo poezia dokumentario
ploras marias clarices eunices

malaperinta deputito
akademia direktorio
docento silentigita
susuroj: ĉu vi scias kiu gripigis?

ĉu kodo ĉu eŭfemismo?
eĉ mortatesto
en tiu endemia etoso
finfine memorata...
Ankoraŭ mi ĉi tie!

Kontraŭa irvojo

Irvojo de kie kien?
Kontraŭe, kiel?
Pri misterioj kiu respondas?
Ĉu finas komence? Ĉu komencas fine?
Se Dorvalino duonmortas, kiu helpas lin?
Ĉu forfuĝos Dorvalino?
Kiel scii sen aĉeti, sen legi?
Ĉu la rakonto portas aŭ ne poezi"?
Ĉu ĉio nur fikci"?

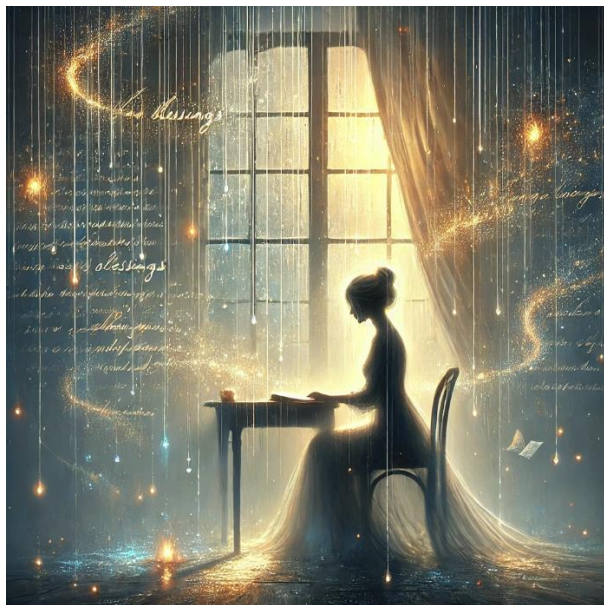
Poezi-iĝis

poeziumi jen trankvilo
nur verkado min bonfartas
bena pluvo animon gardas
tra la spino tremigilo

aplaŭdas ĝin mia kor'
apenaŭ pulsadis ĝi
ĉu traŭmato iris for
kiam iĝis poezi'?

per voĉo tre ege milda
la poemo kaŝas sin
ŝajnas esti akvo frida

kio konsumadis ĝin
forbruligita ĉu tio?
ĉu cindro? ĉu poezio?

Unua esprimo

el la diskurso
la kurson

- ne stagnan akvon

el la teksto
ĝian kaŝitan senson
- ne deziratan pretekston

el la formulo
la elpelilon kie forto
virtuale dormas

el la vorto
la malplenon de felina salto
en l' abismon de konotacioj

volas mi fine el la poemo
ne nur l' emblemon,
sed skuon, sismon, tertremon
- tia poezia produkto
(sekreta nomo de lumo)

Kompono

elektas sonĝas mi
akceptas komponas
okazigas ĝin
mia teksad' mateniĝas
mia vivo riĉiĝas
nobligas servi
novon teksu okazigi ĝin

Yi Qiao (ĉino en Germanio)

poeto, Yi Qiao

Duonjarcenta akompano

Rendezuis ni unuafoje,
kiam vent' printempa jen susuris.
Vi ridetis kiel roz' survoje,
amkonfeson al vi mi murmuris.

Haste lirlis vivotempa fluo,
vizi-song' juneca lante svenas.
Sub vespera sun' kun muta ĝuo,
reciproke koron ni komprenas.

Trovas mi de vi ankoraŭ l' belon,
kvankam sulkoj jam sur vang' aperas.
Rigardante kune l' vastĉielon,
ni dum sunsubir' tenere kveras.

Kvindek jaroj pasis palpebrume,
ni serenas fide krepusklume.

Printempo en la aŭtuno

En aŭtuno ni printempon serĉas,
por belec' frujara de l' naturo.
El memoro la junec' emerĝas,
fora jam la voj' kun svena spuro.

Jen la maro de dumvivo vastas,
horizonte flagras krepuskrilo.
Kune ni serenaj, ne plu hastas,
vivrivero lirlas en trankvilo.

Al printemp' sopiras la aŭtuno,

la junec' revenas dekomenca.
Post subir' leviĝas nove l' suno,
grace laŭ la ciklo vivosenca.

La aŭtuno kun pasi' fervoras,
kaj printempo ĉe ni ĉiam floras.

Aŭtuna impresoj

Briz' aŭtuna tra la kort' susuras,
flavfolioj flirtas kun suspiro.
La ĉiel' ankoraŭ klarlazuras,
penso pri vi plenas de sopiro.

Akvo de lageto klar-ondumas,
krizantem' belvervas en ĝardeno.
Jen la sun' aŭtuna milde lumas,
pacigante l' menson kun bel-beno.

Trance mi kontemplas en silento,
spuroj svenas sur paseo fora.
Flustras al vi freŝa l' aŭtunvento,
koro kun aspiro as fervora.

Nun subiras sun' ĉe horizonto,
esperplenos morgaŭ nova l' mondo.

esperantigita de **Paula Adúriz** (Hispanio)

Jadranka Miric (Serbio)

poetino, Jadranka Miric

Malfrua aŭtuno

Sur blua vasta ĉielo
l' aviadilo lasas blankan spuron en hasta ventpelo.
Li rajdas sur motociklo kun brunulino
dolĉa kiel bombono aŭ sorĉistino.

Suno ankoraŭ orflavas,
tamen la ĉiela koloro ŝanĝiĝas
dum lasta sunradio
droniĝas en malhelo, laŭ volo de Dio.

Eĉ freneza norda ventaĉo kvietiĝis.
Sufiĉe ĝi kaŝe gvasis sub inaj jupoj kaj laciĝis.
Tamen ĝi sukcesis ridojn ellogi
de inoj estintaj tiel fortaj kaj fi-valoraj.

Al ŝi

Amikino bona,
belvoĉa ofte kantemas
ĝue altsona.

kaj hajkojn skribemas.
Amikino mia, anime pia,— sentas sin trista
kun peza karmo ŝia
sola longe batalis ŝi
forte kaj verdanime. Asertas mi.
Kara, verdokula ino,
poreterne foriris al panja sino.
Ripozu en paco, kara mia,
akceptu la lastan saluton de E-amikaro via!

Racio kaj bona emocio

Dolore aŭskultas mi
pri teruraĵo en militaj zonoj.
Ĉiutage homoj estas mortigitaj.
Bedaŭrinde, nin atingas fiaĉaj sonoj.

Suferado kaj krueleco
atingis sian pinton. Ho, Dio!
Ĉu tamen ekzistas pacoebleco?
Inter homoj devas regi bono je ĉio.

Subtenado de tia socinacia doloro,
kune kun politikaj duoblaj standardoj,
ne povas poreterne daŭri.
Tial venku racio en homa ora koro!

Kiam koro parolas

Antaŭ iu domo
sub pluvombrelo staris ni.
En mia mano unu matura pomo.
Unue mordas mi, poste la vico iros al vi.

Inter pomomordo okazis kiso,
dolĉe tenera, tre pomodora.
Kun amopetolado mi faris kompromison
por venko de ĉi karma amo aŭrora!

Ora jubileo

La etenditaj manoj viaj
kaŝite kuŝis en la miaj.
Ju pli da varmaj kisoj
des pli da fortaj brakumoj!

Ni inter ĉielo kaj ter'
pro ŝtorma aŭ bona veter',
batalis ni forte en ĉiu momento
kun plena dolĉa amosento.

Tempo kiel vivotento sorĉa
montris ke persistuloj venkas.
La vivo ne trompis nin, kara ci
La jubileon oran baldaŭ festos ni!

Nebulo

Mateno baniĝas
en prujno. Al floret'
apenaŭ kapo leviĝas,
el ĉi tiu frostanta ĝardenet'.
Post nokto malvarma
leviĝas nebul' matena,
Kune kun haladzo venena
vaporiĝas prujno larma.
Sub arbo nuda
en verde farbita domet'
aŭdiĝas birdet'.
Sole malgaja pepado
similas al la paŝbruo sur pado.

Erika Godó (Hungario)

poetino, Erika Godó

La larmoj

Larmoj fluas el la koroj,
kun dolor' kaj ĝoj' en gutoj.
Sekretoj kaŝitas en la animo,
mesaĝ' parolas sen vortoj.
Ni verŝas larmojn pro malĝojo,
kaj ploras kelkfoje pro ĝojo.
Larmoj purigas la animon,
kiel pluv' sur vojo, sen fiero.

Foje laŭte, foje silente,
larmoj falas, dum ni malpeziĝas.
Ĉar la plorĝemo estas ĉio,
kiel pluveto falas, sen fino.

La mondo de vortoj estas senlima

Kun ĉiu vorto eldirita
la mondo vasta ŝanĝiĝas.
Libere, feliĉe imago ŝvebas,
sen flugiloj, alte flugas.
De lumo ĝis ombro, profundo,
ĉiuj pensoj inspiras nin,
vortoj revojn kreas.
Poezio fluas klare,
kiel akvo en la maro.
Vortoj estas magiaj,
kunigas korojn, feliĉaj.

Memoroj maldormantaj

Leviĝas la lumo de tagiĝo,
karesas mian vizaĝon.
Ĝi venas tra nebulo,

el sonĝoj, kiel mesaĝo.
Ni revas pri tempoj forpasintaj,
kiuj similas al steloj en ĉielo vasta:
malnovaj bildoj, memoroj,
antaŭ longe forgesitaj vortoj.
Ridetoj, larmoj, kanzonoj,
danco de memoroj, frazoj.
Estas mesaĝo de pasinteco,
silente flufrante rakonton.
Sed en la lumo de tago,
ili restas kaŝitaj en koro.
En ĉiu tagiĝo flufras
memoroj maldormante.

La kiso de la muzo

La kiso de la muzo,
dolĉas kiel la roso.
Inspiron ĝi alportas,
kiel birdo alte flugas.
Mian animon ĝi vekas,
kaj poeto mi fariĝas.
La tuŝo de la muzo
estas granda sorĉo.
Pensoj flugas alten,
helpas mian verkon.
Nun vivas mia poezio,
kiel herooj en la mondo.

Tagnokte

Tagnokte, sub stela ĉielo,
mi pensas pri ni en silento.
Niaj koroj kunfandiĝas
en mallumo, amo floras.
La luno rigardas kun luma vizaĝo,
ĉi tiu momenton, la sekreta tempo.
Tagnokte, en la mondo malproksima,
nur vi kaj mi restas kun pura koro.

La vento flustras, kantas dolĉe,
promesoj de amo pepas en nokto.
Sub steloj ni kune dancas
kun ĝoja paŝo, tempo haltas.

Nokto en Havano

Havano brilas klare, kiel steloj nokte,
muziko, ritmo, danco fluas sur ĉiu strato.
La vento susuras inter malnovaj ŝtonoj,
rakontas buntajn sonĝojn teksitajn el memoroj.

La bruego de maro flustras siajn sekretojn
pri deziroj, kiuj naskiĝas sub palmaj ombroj.
Muzikistoj ludas kanzonojn kun granda pasio,
tero kaj ĉielo pulsas je ritmoj de rumbo.

Odoro de kafo kaj la bongusta rumo,
ridado de amikoj, amoj kaj amikecoj.
Bona cigaro, bruo de urbo forvelkas,
lampoj lumigas kvazaŭ nur kandel' brulas.

Ĉio estas kvieta post noktomezo jam,
revoj kaj deziroj pleniĝas en ĉiu hom'.
Ĉi tiun mirindan nokton mi ne forgesos,
revoj, gustoj kaj ridadoj ĉiam restas en memoro.

Bedo de Ĉinesko

poeto, Vejdo

Jenaj poemoj estas skribitaj laŭ ĉinesko Sopir-al-sudo, kies skemo konsistas el kvin verslinioj respektive kun 3, 5, 7, 7, 5 silaboj, kies rimarango xaxaa (x = senrima).

Bonege!

rakonto pri Afanti

Afanti
portis ĝojplene
melonojn al la reĝo,
kiujn li plantis pene,
jen surazene.

La reĝo
kun laŭdo bona
akceptis ilin ĉiujn
sed sen pagado mona,
jes, nenioma!

La reĝo
trifoje nure
ride diris, "Bonege!"
Afanti jen murmure
foriris kure.

Pro malsat'
li eniris en
manĝbutikon por manĝi.
Bulkojn englutis sen ĝen'

li kun ridmien’.

Li tamen
ne pagis tute
kaj nur diris trifoje
“Bonege!” senbalbute,
foriris mute.

La mastro
flame kolera
akuzis lin antaŭ l’ reĝ’
pro la kondukt’ fiera
kaj malsincera.

Al la reĝ’
li diris rore,
“Afanti ja ne pagis
por manĝaĵo ignore
jen ĵusa-hore.”

La reĝo
riproĉis tondre,
“Afanti, ĉu vi rajtas
ne pagi vagabonde
kaj ja senhonte?”

Afanti
diris mokride,
“Via moŝt’, mi jam pagis
per laŭdoj tuj rapide
kaj senhezite.

Trifojaj
“Bonege!” diris
mi kiel vi jam faris,
kiam vi ja trankvilis
kaj vi foriris

preninte
melonojn miajn.”
La reĝ’ ne povis diri,
frotante manojn siajn
vortojn aliajn.

Sindefendo kontraŭ ŝtelistoj

rakonto pri Afanti

Afanti
preter la palac’
paŝis kaj vidis onin
konstrui pene sen lac’
laŭ la reĝa plac’

muregon
ĝian alten pli.
“Kial ĝin plialtigi?”
al vokto demandis li
kun scivola kri’.

La vokto
iom oldaĝa
respondis en moka ton’,
“Kian stultaĵon, saĝa
vi vir’ kuraĝa,

diraĉas!
Estas nia cel’
sekurigi l’ palacon
kontraŭ la ŝtelistoj de l’
fia malfidel’,

kiuj ja
volus trudi sin
por rabi valoraĵojn.
Tiel oni ja sen tim’
vivas laŭ rutin’.”

“Vi pravas,”
Afanti sen ĝen’
diris, “sed kion fari,
se ili troviĝas en
palaca teren’?”

Admono de Alaho

rakonto pri Afanti

Afanti,
ofte de malsat’
suferis pro malriĉec’.
foje sur la bazar-strat’
kriadis en laŭt’:

“Sendito
de Alaho mi
estas! Mi de Alaho!”
La reĝo jen sciis pri
tio kun envi’.

Venigis
li lin al palac’
kaj demandis: “Vi diras,
ke vi devenas de Alah’,
diru al mi, aĥ’

do, kion
Alah’ admonis?”
“Lia admon’ riĉigos,”
Afanti tion donis,
ŝajne friponis.

“Rakontos
mi al vi plue,
kiam mi ja satiĝos.
Jen alportu unue

manĝon senbrue.”

La reĝo
pensis pri la bon’
alportota de Alah’,
aranĝis jen per ordon’
manĝon en salon’.

Post manĝad’
Afanti diris:
“Alaho min admonis:
‘la reĝ’ de vi rab-ŝiris
monon kaj tiris

vin al marĉ’
de povra stat’.
Vi rajtas sate manĝi
ĉe l’ reĝo laŭ via ŝat’
kiel lia frat’!”

Mandareno en boato

rakonto pri Afanti

Mandaren’
foje per boat’
veturis kun Afanti,
ektimis sub onda bat’
sur flua malglat’.

Tremante,
li tiris forte
la baskon de Afanti,
petante: “Timas morte
mi, malbonsorte.

Mia kor’
elsaltos pro tim’.
Bona Afĉjo, bonvolu

ja eldanĝerigi min
de morta ruin’.

Afanti
respondis lante:
“Via moŝto, rimedo
ekzistas sendemande,
sed ĉu marĉande

akceptos
ĝin vi aŭ nee?”
“Certe vian konsilon
mi ja sekvos obee,
fidele tree”

Insistis
la mandareno:
“Mi volonte konsentas
ion ajn kun kompreno,
tuje sen ĝeno!”

“Bonege,”
Afĉjo admiris,
“do en akvo vi spertu
unue,” dum li diris
akven lin tiris.

Post pluraj
subakviĝoj jen
Afĉjo kaptis je l’ haroj,
enboatigis per tren’
lin kun plor-mien’.

En boat’
li timis ne plu.
Afanti ĉuis ruze:
“Kiel vi vin sentas, fu?
Tre komforta, ĉu?”

“Ha, jes, jes!”
la mandareno
respondis rapidege,
treme en korpa pleno
pro malvarm-ĝeno.

Meditis
Afanti mute:
“Tiu, kiu neniam
subakvigis, jen tute
ne, absolute

ne ajne
sekurecon de
boato. Kiel vi
kapblas kompreni tre
malsaton, ho ve,

de tiuj
povruloj klare,
se vi ĉiame manĝas
frandaĵojn joviale,
tute malŝpare!”

Ma Wei

Rigardo

poetino, Ma Wei

mi ofte venas ĉi tien kaj rigardas ĉi tiun arbon
tra branĉoj mi povas rigardi la ĉielon kaj la lunon
jen nuboj tra branĉofendoj estas malklare videblaj
jen folio estas ombritaj de alia folio
jen surbranĉa birdo forskuis siajn plumojn
jen polvoj saltas en la bruo volvita de la vento
en griza kaj soleca vintra tago
miaj rigardoj ekbruligis la arbon
mi vidas, ke ĝi ekbrilas, senmorta kaj neestingebla
ŝajne la ĉielo estas ĝia tero
kaj la tero estas ĝia ĉielo
ĝi lasu min regi sian prosperon kaj velkiĝon
jen la sveltaj branĉoj etendiĝas al mi
jen la sekaj kaj maldikaj folioj flirtas al mi

Wu Junlin

Unudirekta bileto

Amiko, kial vi malĝojas?
Jen la sunbrilo brilas
frue sur la korpon.
Antaŭa vojo estas sunplena
La densa nebulo jam tute

disiĝis kaj svenis.
Sed vi ĉiam klinas vian kapon,
rigardas malsupren en l' aero
konfuzitecon. Mi scias, kion vi pensas, vi diras
ke vi faru ion sensacian
Tio ne estus neeble, sed vi
devos forlasi gepatrojn, familion, kaj
viajn malnovajn amikojn.
Vi diras, ke la vivo rapidas,
vi ankaŭ scias,
ne tro pensu multe
Sed tiu distanco
pli kaj pli malproksimiĝas.
En malfrua nokto la vanteco
sin afliktas.
La vivo estas
unudirekta bileto. Nur
amu tion, kion vi nun havas
ĝi ĉiam kuros
antaŭen.

Yu Xiuhua

Mi amas vin

mi vivas avide, prenas akvon, medikamenton, kaj preperas manĝon ĉiutage
kiam la suno brilas, metu vin en ĝin, kiel meti pecon da mandarina ŝelo
rotacie trinku teojn: krizantema, jasmena, roza, citrona
ĉi tiuj belaj aferoj ŝajnas konduki min sur la vojon al printempo
do mi premas la neĝon en mia koro foje kaj refoje
ili estas tro blankaj kaj tro proksimiĝas al printempo

mi legas viajn poemojn en pura korto
la amo en la mondo estus kiel pasero, kiu tuj preterflugis
kaj nun estas hela tempo, do korŝiro ne konvenas al mi
se mi sendus al vi libron, certe ĝi ne estus poemaro
mi donos al vi libron pri plantoj, pri kultivaĵoj
ĝi diros al vi diferencon inter rizo kaj lolo

ĝi diros al vi ion pri printempo de lolo
en konstanta timo

elĉinigis **Ardo** (Ĉinio)

esperantigita de **Paula Adúriz** (Hispanio)

Vejdo (Ĉinio)

Peniga laboro, persista fervoro

okaze de la publikigo de Penseo 400

Finfine, post tutaj 36 jaroj, ni publikigis la 400-an numeron de Penseo. Vere gratulinda afero!

Kiam ni retrorigardas la vojon iritan de Penseo, ni povas trovi la vojon malglata kaj zigzaga, sur kiu pluraj veteranoj pene laboris, elspezante sian ŝviton kaj energion. Dum mi redaktas ĝin ĉiumonate, mi sentas, ke ilia klopodado por Penseo estas tre granda kaj ilia sindonemo por nia kara lingvo Esperanto kortuŝa.

En 1983 debutis Penseo, kiun Sceto (Shi Chengtai), ĉina esperantisto iniciatis sola. Tiu ĉi monata beletra revueto konsistis el 4 paĝoj de A-4 formato kun la celo konigi la ĉinan antikvan kaj modernan literaturojn al alilandaj samideanoj ŝatantaj literaturon. Por atingi tiun celon la revueto aperas plene esperantligve, malsamkiel tiuj siatempaj revuetoj en Ĉinio eldonitaj mikse en Esperanto kaj la ĉina lingvo, kies legantoj estas ĉinaj esperantistoj. Apenaŭ la revueto aperis, kiam ĝi rikoltis laŭdojn kaj subtenon el diversaj lokoj de la mondo. Kvankam ĝi estis mimeografe presita, ĝi tamen entenis riĉan enhavon. Tiamaniere ĝi regule aperadis ĝis aŭgusto de 1995. Pro provizora malfacilo la revueto ĉesis aperi dum 16 monatoj. Komence de 1997 Hu Guozhu, ĉina esperantiato de Vuhano en centra parto de Ĉinio, transprenis ĉefredaktecon kaj persone aranĝis enpaĝigon de la revueto per la relative komplika softvaro kaj li venkis multe da malfacilaĵoj en uzado de la softvaro. Kaj li persistis ĝis la 100-a numero. Tuj poste ĝi eniris en la manon de Mao Zifu, kiu pro akcidento suferis de alta paraplegio. Oni povas imagi, kiel penegis li redaktis la revueton ĝis la 106-a numero! En 2000-a jaro Guozhu oficiale transdonis la atestilon de ĉefredakteco al mi, kiu tiam administris la retejon *Lernado de Esperanto*. Mi, strikte laŭ la originala stilo de la revueto, haste redaktis la mankantajn tri numerojn (107, 108, 109) kaj de decembro de 2000 li komencis regule redakti la revueton per pdf. kaj samtempe surretigis ĉiujn numerojn. Ŝajnas, ke la procezo estis simpla, sed la laboro konsumis multe da ŝvito kaj peno. Ĝuste pro tio, en 1994 Penseo estis honorita de Premio Grabowski. Kaj William Auld aperigis artikolon *Vartejo en Fonto*, en kiu li elektis dek elstarajn beletrajn revuojn, inkluzive de Penseo. Dum la provizora paŭzo de Penseo, li eĉ skribis en emailo: "...Mi estas malĝoja pri la aktuala sorto de Penseo — ĉu mi neniam povos bindigi la duan kvindekono? Mi bone komprenas tamen la problemojn rilate al ĝia eldonado, kaj mi tre esperas, ke vi povos solvi ilin. Ĝi faris multon por stimuli verkadon precipe inter ĉinaj esperantistoj." por

kuraĝigi la reeldonado de Penseo. Fakte la volo de redaktoroj ĉiam estas firma, senŝancela.

Kiam mi transprenis la ĉefredaktorecon, la unua defio estis manko de kontribuoj. Se oni daŭrigas la redaktadon, oni bezonas sufiĉe multe da verkoj el aŭtoroj de la ĉinaj kaj alilandaj. Tamen ĉiunumere mi povis ricevi malmulte da ĉinaj kontribuoj, kaj tiuj ne povis plene kovri eĉ kvar paĝojn. Pro tio mi decidis serĉi alilandajn samideanojn por peti kontribuojn. Pere de la franca retejo Ipernity.com, en kiu laŭdire tiam kolektiĝis pli ol du mil samideanoj, mi sukcesis trovi plurajn verkemulojn, kiaj Cindy Mckee (Usono), Hans-Georg Kaiser (Germanio), Noel Lekomte (Francio), Helena Tyłipska (Italio), Imre Szabó (Hungario), Hannes Van Loggerenberg (Nederlando), Paulo Sinas (Brazilo) k.a., kiuj aktive kontribuis al Penseo. Kiel ekzemple, de 2009 ĝis 2013, Cindy kontribuis preskaŭ ĉiunumere. Ŝi tre ŝatis verki ĉineskojn kaj produktis pli ol cent ĉinstilajn poemojn dum sinsekvaj jaroj. Brazila juna poeto Paulo Sinas estis tre diligenta en verkado de poemoj. Sub lia permeso mi aperigis dekojn da liaj poemoj en Penseo. Pro pliiĝo de aŭtoroj kaj poetoj la manko de kontribuoj al Penseo fundamente solviĝis. Kaj pro tio Penseo aperadis pli facile kaj glate ol iam ajn.

Poste kiam mi eniris la Usonan retejon Facebook, mi trovis pli da samideanoj, kiuj ŝatas aperigi siajn poemojn en la retejo. La plej elstara kontribuinto estas Mikaelo Broŝtejn (Rusio). Escepte de abundo da esperantlingvaj libroj, li plejofte aperigis poemojn sur la retejon. Liaj poemoj ne nur sin montras bonkvalitaj kaj striktaj laŭ Esperanta metriko, sed ankaŭ tre plaĉas al la ĉefredaktoro de Penseo. Kompreneble aliaj poet-kontribuintoj, kiaj Maria Nazaré Laroca (Brazilo), Rita Mkrtĉjan (Armenio), Elena Popova (Bulgario), Jadranka Miric (Serbio), Ángel Arquillos (Hispanio), Marzena Wawrzyczkova (Pollando), Nicolino Rossi (Italio), Feri Floro (Hungario), Laimundas Abromas (Litovio), Ivanichka Magharova (Bulgario), Yi Qiao (ĉino en Germanio), Erika Godó (Hungario) k.a., estas fervoraj kontribuintoj.

Fakte tiuj alilandaj samideanoj igas Penseon pli enhavoriĉa kaj perfekta. Precipe pro iliaj abundaj kontribuoj, dum pasintaj tri jaroj, la paĝoj pliiĝis ĝis almenaŭ dek du paĝoj aŭ eĉ pli. Okaze de la publikigo de Penseo 400 mi adresas grandan dankon al supre menciitaj aŭtoroj kaj poetoj, kiuj helpis kaj helpos nian revueton. Penseo apartenas ne nur al ĉinoj, sed ankaŭ al esperantistoj tra la mondo!

John Huang (Kanado)

aŭtoro, John Huang

Turisma vojaĝo tra Tanzanio (4)

La 6-an de aŭgusto 2024, la suno leviĝis sur la senlima, blua ĉielo de Tanzanio, lumigante nian vojon al la Nacia Parko Lago Manyara. Mi kaj grupo da esperantistoj el multaj landoj vojaĝis kune. Ni venis al Tanzanio por partopreni la 109-an Universalan Kongreson de Esperanto. Plenaj de ĝojo kaj scivolemo, ni ekiris aventuran fotad-ekskurson.

Lago Manyara similas juvelon en la nordo de Tanzanio. Ĝi estas fama pro siaj malsamaj ekosistemoj: sovaĝaj bestoj kaj belaj pejzaĝoj. Kiel la kongresa fotisto, mi devis kapti la mirindaĵojn de ĉi tiu loko. Mia fotilo registris simiojn kaŝitajn en arboj, elefantojn marŝantajn en la savano kaj pavianojn ludantajn ĉe la lago. Ĉiu momento montris la harmonian vivon de la naturo.

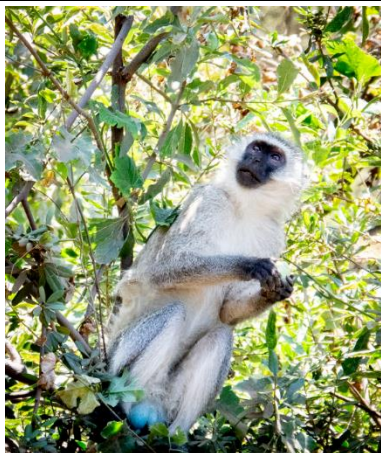
Dum la vojaĝo, ni ĝojis kaj ridadis. La pejzaĝo ĉirkaŭ ni senĉese ŝanĝiĝis. Ni vidis densajn arbarojn, vastajn herbejojn kaj nekredible belajn pejzaĝojn. Tio estis pli ol fotada vojaĝo. Ĝi estis profunda sperto, kaj ni sentis la belon kaj la ritmon de la naturo.

Unue kaptis mian atenton nigra-blanka kolobo, ankaŭ nomata blua simio. Ili kutime loĝas en la arbaroj

kaj arbustaroj de Afriko kaj estas konataj pro sia blugriza hararo kaj amika aspekto. Ĝi trankvile sidis inter la verda vegetaĵaro, montrante specialan koncentrigon. Ĝia korpo estis kovrita de mola hararo, kun pli malhela vizaĝkoloro. Ĝiaj okuloj elmontris atentemon kaj scivolemon, kun teniĝo eleganta kaj singardema. La ĉirkaŭa fono konsistis el densa arbustaro kaj foliaro, kun kelkaj sekaj spuroj sur la folioj, la spuroj, kiujn lasis la sezonaj ŝanĝiĝoj.

En la dua foto, verda longvosta simio trankvile sidas sur branĉo, kun manoj tenante manĝaĵon, ŝajne plene koncentrita pri manĝado. Ĝia grizeverda hararo aspektas mola kaj brila sub la sunlumo, dum la blanka brusta hararo kaj la nigra vizaĝo kreas klaran kontraston, elmontrante specon de sovaĝa eleganteco. La simio levas la kapon kaj rigardas en la malproksimon, kun esprimo, kiu miksas singardemon kaj scivolemon.

Precipe rimarkinda estas ĝia viveca blua reprodukta parto, kiu estas karakteriza trajto de masklaj verdaj longvostaj simioj. En la foto, ĉi tiu trajto estas aparte elstara kontraŭ la fono de la verda vegetaĵaro. Dum la reprodukta sezono, ĉi tiu trajto ne nur servas por allogi inojn, sed ankaŭ por montri sian statuson kaj viglecon inter siaj samspecianoj. Verdaj longvostaj simioj estas lertaj kaj ludemaj, elstarante per siaj bonegaj kapabloj grimpi kaj salti. Pro tio, ili estas inter la plej oftaj kaj atentokaptaj primatoj en la parko, allogante multajn vizitantojn.

Post forlaso de la arbaro, mi renkontis pavianojn sur vasta ebenaĵo. Ilia grupa konduto estis tre interesa, precipe la interagoj inter la inaj pavianoj kaj iliaj idoj, kiuj elmontris specialan varmon. En la tria foto, ina pavianto marŝas laŭ polvokovrita vojeto kun sia ido firme alrokroĉiginta al ŝia ventro, kvazaŭ ĝi troviĝus en natura ŝirmilo. La paŝado de la pavianto

estas stabila kaj firma, transdonante senton de sekureco kaj forto. Tiu intima brakumo elvokas la senliman patrinan amon en la besta mondo kaj reflektas la fortajn ligilojn ene de pavianaj grupoj. La sunlumo ludas sur ilia hararo, desegnante mildajn siluetojn en la vasta pejzaĝo.

En la kvara foto, granda grupo de pavianoj moviĝas laŭ la vojeto, konservante regulajn distancojn inter si. Ili aspektas kvazaŭ bone organizita taĉmento en sia marŝado. Iliaj movoj varias: iuj kliniĝas por flari la teron, aliaj scivoleme rigardas ĉirkaŭen, kaj la tuta sceno estas plena de la socieco kaj organizemo karakterizaj por gregaj bestoj. Ambaŭflanke de la vojeto, la vegetaĵaro estas densa, kaj foje oni povas ekvidi pavianojn subite aperantajn, kvazaŭ gardante ĉi tiun taĉmenton.

En la kvina foto, pavianoj estas disigitaj ĉe la bordo aŭ en la akvo, kreante vivplenan naturan pentraĵon. Iuj pavianoj ĝoje ludas en la malprofunda akvo, dum aliaj trankvile kliniĝas por trinki. Samtempe, kelkaj ripozas ĉe la bordo, ĝuante la molan posttagmezan sunlumon. Malproksime,

la lago estas trankvila kiel spegulo, kun kelkaj sekaj arboj starantaj en la pejzaĝo. Tiuj arboj aldonas subtilan nuancon de melankolio al la beleco de la sceno. Pavianoj

moviĝas aŭ sole aŭ en malgrandaj grupoj, montrante sian liberecon kaj harmonion en la natura medio.

kun klaraj sulkoj kaj fortika korpo. La sesa foto perfekte kaptas momenton, kiam afrika elefanto serĉas manĝaĵon kaj urinas en arbaro. La elefanto staras sub arbo, ĉirkaŭita de maldensa vegetaĵaro, dum sunlumo tralumas tra la folioj kaj reliefigas ĝian dikan haŭton

Ĝia longa rostro lerte kaptas proksimajn foliojn, montrante ĝian koncentriĝon pri manĝado. Samtempe, ĝi urinas, kutima ago en sovaĝa naturo sed malofte registrita. Tiu ĉi sceno montras la veran kaj naturan vivon de afrika elefanto, reflektante la ligan inter ĝiaj fiziologiaj bezonoj kaj la medio. La bildo estas simpla, sed plena de vivo, montrante la ĉiutagan ritmon de sovaĝaj bestoj. Ĝi donas al ni pli proksiman rigardon al la reala vivo kaj forto de tiuj grandegaj estaĵoj.

En la sepa foto oni vidas patrinan elefanton gvidi sian idon, kreante varman kaj harmonian scenon. La patrino elefanto, kun sia granda korpo, marŝas antaŭe kaj per sia longa rostro tuŝas la teron, kvazaŭ por montri la vojon. La ido sekvas proksime malantaŭe, kaj ĝia malgranda korpo kontrastas kun la forto de la patrino, elmontrante fidon kaj dependecon. La patrino ne nur protektas la idon, sed ankaŭ instruas ĝin kiel serĉi manĝaĵon kaj moviĝi en la arbaro. Sunradioj trairas la foliojn kaj falas sur ilian haŭton, rivelante la detalojn de iliaj faltoj kaj muskoloj kaj montrante ilian fortikan vivoforton.

La oka foto perfekte kaptas la elegantan sintenon de maskla nigra-blank-makula antilopo. Ĝi staras en natura medio, kie sekaj herboj kaj verda vegetaĵaro intermiksiĝas, kaj ĝi rigardas la fotilon kun esprimo de singardemo kaj trankvilo. Ĝiaj longaj kruroj subtenas malpezan korpon, montrante ĝian fortikecon kaj graciecon. La spiralfarmaj kornoj

sur ĝia kapo brilas en la sunlumo, kun glataj linioj kaj potenca aspekto, unu el ĝiaj plej rekoneblaj trajtoj. La bruna dorso kaj blanka ventro kreas klaran kontraston, dum nigraj makuloj etendiĝas laŭlonge de la korpo, elmontrante la unikan belecon de ĉi tiu specio. Ĝia eleganteco kaj kvieto ŝajnas fiksiĝi en la bildo, kvazaŭ artverko kreita de la naturo por homa admiro.

La 7-an de aŭgusto, ni vizitis la naturrezervejon Serval proksime al Monto Kilimanĝaro. Ĝi estas unu el la malmultaj rezervejoj, kie homoj povas interagi kun bestoj.

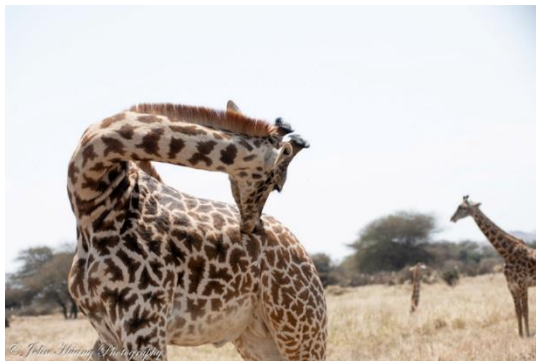
Survoje al la rezervejo, la 9-a foto kaptis kortuŝan scenon ĉe la vojrandoj. Grupo de lokaj infanoj entuziasme kuris post nia veturilo, mansvingante kaj ridetante kun sincera ĝojo. Ilia afableco kaj varmo kortuŝis ĉiun el ni. Iliaj ridetoj estis kiel silenta bonvenigo, kiu igis la vojaĝon pli memorinda. Krom la majestaj pejzaĝoj de Monto

Kilimanĝaro, ĉi tiuj varmaj momentoj sendube donis pli profundan signifon al nia vojaĝo.

En la 10-a foto, juna maasaia knabino staras memfide sur la vasta savano. Ŝi portas belegan tradician veston, ornamitan per kolĉenoj, braceletoj, kaj kapornamaĵoj plenaj je koloraj bidoj, kiuj aldonas riĉan etnan karakteron al ŝia aspekto.

La suno lumas sur ŝian profilon, kaj ŝia delikata rideto esprimas trankvilon kaj memfidon. Ŝia vesto estas ĉefe blanka, ornamita per bunte koloraj bidoj kaj striaj desegnoj, kiuj elmontras la arton kaj delikatecon de la maasaia kulturo. La bidoj sur ŝia kapo harmonie kunfandiĝas kun ŝiaj plektitaj haroj, kio ne nur plibeligas ŝian aspekton, sed ankaŭ simbolas la kulturon, kiun ŝi reprezentas. Ĉi tiu foto ne nur kaptas la esencon de la maasaia kulturo, sed ankaŭ tra la sinteno kaj esprimo de la knabino montras la fierecon kaj kontinuan heredon de iliaj tradicioj.

En la 11-a foto, ĝirafa klinas sian longan kolon por zorgeme prizorgi sian korpon. Ĉi tiu momento ne nur montras ĝian unikan korpostrukturon, sed ankaŭ perfekte elstarigas la elegantecon kaj graciecon de ĉi tiu simbola besto.

La ŝablonoj sur la kolo de la ĝirafa estas klare videblaj sub la sunlumo, kun ĉiu makulo simila al arta verko donita de la naturo,

montrante mirindan belecon. En la fono, la vasta kaj hela savano etendiĝas, kun kelkaj ĝirafoj disigitaj en diversaj direktoj, aldonante profundon kaj viclecon al la sceno.

En la 12-a foto, la harmonio kaj beleco de la naturo estas vikle prezentitaj. Alta ĝirafostaras sub arbo, elegante etendante sian kolon por manĝi foliojn de la supro, dum grupo da antilopoj sube trankvile sin paŝtas.

La longa silueto de la ĝirafokonstrastas kun la kompaktaj korpoj de la antilopoj, montrante la unikan harmonion inter specioj en la naturo. La ĝirafostaras, kun siaj karakterizaj makuloj, estas la fokuso de la bildo, kaj la lumo tra la foliaro aldonas vivecon al ĝia konturo. Samtempe, la antilopoj, serenaj kaj naturaj, ĝuas la herbon sur la tero. En la fono, la vasta savano kaj verdaj arboj interplektiĝas kaj kreas etoson de paco kaj beleco, plifortigante la ĉarmen de la sceno.

En la 13-a foto estis kaptita amuza momento de mia renkontiĝo kun alta ĝirafostara. La ĝirafostara klinis sian longan kolon al mi, kvazaŭ scivole observante la manĝaĵon en mia mano, dum mi rigardis ĝin supren, kun esprimo de surprizo kaj atento sur mia vizaĝo.

Mi portis esploristan veston kun Esperanta emblemo, kaj fotilo kun longfokusa objektivo pendis ĉe mia brusto, preta por kapti ĉi tiujn unikajn momentojn kun sovaĝaj bestoj. En la fono, vasta savano etendiĝis, kun kelkaj akacioj ornamantaj la pejzaĝon sub la blua ĉielo kun blankaj nuboj.

Ĉi tiu momento montris la proksimecon kaj harmonion inter homoj kaj bestoj, igante min profunde senti la forton de la vivo kaj la mirindaĵojn de la naturo. La ĝirafostara, kun sia natura eleganteco kaj milda karaktero,

estas unu el la plej simbolaj estaĵoj de la afrika savano, kaj mia interago kun ĝi fariĝis neforgesebla memoro de ĉi tiu vojaĝo.

En la 14-a foto, esperantistino kaj blanka leono sidas kune sur lignobenko. La leono estas granda, kun pura blanka hararo, kaj ĝia kapo ripozas malstreĉite sur la seĝapogilo. Ĝiaj okuloj estas trankvilaj kaj mildaj, montrante serenajn sintenojn.

La esperantistino sidas memfide apud la leono kaj ĝojas kun rideto. Ŝiaj manoj estas malstreĉe metitaj sur la benko, kaj ŝia sinteno harmoniigas kun la trankvilo kaj majesto de la leono. La sceno montras fidon kaj proksimecon inter homo kaj besto. La blanka leono, rara estaĵo en la naturo, elmontras elegantecon kaj grandiozecon. La memfido de la esperantistino aldonas signifon al la momento. Ĉi tiu bildo simbolas la ligan inter homo kaj naturo kaj montras la belecon de kunekzistado.

La 15-a foto perfekte kaptas la elegantan flugon de blankkola korvo. Ĝiaj nigrajflugiloj brilas sub la sunlumo, kontrastante kun la blankaj plumoj de ĝia kolo kaj kreante unikan vidan belecon.

La fortika korpo kaj potencajflugiloj de la korvo montras ĝian forton kaj fidon dum ĝi flugas alte en la ĉielo. La fono estas pura blua ĉielo, vasta kaj senlima, donante senton de libero kaj spacon al la fluganta korvo. La

impresa sinteno de la korvo en la ĉielo estas admirinda kaj aldonas poezian koloron al mia vojaĝa sperto.

La 16-a foto montras mirindan naturan pejzaĝon, kaj mi fotile kaptis la majestecon kaj grandiozecon de Monto Kilimanĝaro. Ĉi tiu monto, nomata "La Tegmento de Afriko," altas ĝis 5895 metroj kaj estas la plej alta monto en Afriko.

En la bildo, la montopinto estas kovrita per pura blanka neĝo, kiu kontrastas kun la profunda bluo de la ĉielo kaj la nuboj ĉirkaŭantaj ĝiajn deklivojn. Tio aspektas kiel natura miraklo, kvazaŭ la monto ŝvebus inter la ĉielo kaj la tero. La vulkana konuso de Kilimanĝaro staras impona, forte kontrastante kun la vastaj tropikaj savanoj ĉe ĝia bazo.

Arboj kaj la ora vegetaĵaro ĉe la montpiedo aldonas riĉajn kolorajn tavolojn al la pejzaĝo, plifortigante ĝian impreson al ni turistoj. Kvankam la klimata ŝanĝo kaŭzas la malpliigon de la neĝo, la resta blanka tavolo sur la pinto donas al la regiono unikan senton de mistero kaj malvarma digno. Ĝi memorigas nin pri la grandiozece kaj vundobleco de la naturo.

Rigardante ĉi tiun foton, mi sentas ne nur la trankvilon kaj majeston de Monto Kilimanĝaro, sed ankaŭ profundan respekton por la naturo. Ĉi tiu monto ne estas nur geografia simbolo, sed ankaŭ eterna simbolo de vivo kaj naturo sur la afrika tero.

La 17-a foto kaptas valoran momenton, kiam mi kun miaj esperantistoj kune fotiĝis ĉe la piedo de Kilimanĝaro. En la foto, ĉiuj ridetas ĝoje kaj kontente, kun fono de blua ĉielo, blankaj nuboj kaj vasta herbejo, montrante la belan harmonion inter naturo kaj homoj.

La esperantistoj venis el diversaj landoj, kunigitaj per la komuna lingvo kaj intereso. Ĉiu portas unikan veston, kaj iuj eĉ levas la flagon de Esperanto, esprimante profundan aprezon por la vojaĝo kaj kultura interŝanĝo. En la antaŭo, sovaĝaj herboj balanciĝas en la vento, aldonante simplecon kaj vigecon al la sceno. Ĉi tiu grupo-foto ne nur memorigas nian unuecon kaj amikecon, sed ankaŭ omaĝas la majestecon de Kilimanĝaro. Pere de la ponto de lingvo, ni dividis niajn kulturojn kaj rakontojn, kaj kune atestis la mirindan belecon de vivo kaj naturo sur la afrika tero.

La 18-a foto montras imponan aervidan bildon de la monto Kilimanĝaro, kiu majeste staras el la vasta maro de nuboj. La tuta monto similas al izolita insulo, ŝvebanta super la senfina blanka nuba tavolo, elsendante senton de solena kaj mistera etoso. Tra ĉi tiu foto, oni povas senti la grandiozecon kaj superban belecon de la naturo.

En la bildo, la suno de mateno mildlume falas sur la nubojn kaj la monton, klare konturante la unikan formon de Kilimanĝaro. La kontrasto inter la blua ĉielo kaj la

blankaj nuboj plifortigas la purecon kaj trankvilon de la sceno. Ĉi tiun vidon mi kaptis dum mia flugo de Tanzanio al Kenjo, kaj ĝi fariĝis la kulmina punkto de la tuta vojaĝo, simbolante la vaston kaj profundon de la afrika tero.

Ĉi tiu foto estas pli ol nur vida registro de natura pejzaĝo; ĝi esprimas profundan ligon inter homo kaj naturo. Ĝi vekas profundan respekton kaj dankemon al la naturo, instigante nin aprezi ĝian majestecon kaj solenecon. Tio estis neforgesebla momento kaj viva pentraĵo pri la grandiozaj pejzaĝoj de Afriko. Tiun vesperon, inspire, mi verkis poemon por Kilimanĝaro.

Al Kilimanĝaro – Nia Respekto kaj Amo

Sub la blua ĉielo, vi staras sola,
majesta Kilimanĝaro, alta, solena.
Via neĝa krono brilas en l' sunlumo,
Kontraste al herbejoj en silenta zumo.
Ĉirkaŭita de nuboj, flosas vi en nubmaro,
kiel insulo en oceano sen limo.
Ĉe la supro, milde kantas la vento,
Portas al ni memoron pri ĉi mirinda tero.
Vi estas la spirito de l' tero viva,
ĝojo kaj espero en naturo praa.
Ĉiu herbo, ĉiu arbo ĉe viaj piedoj
kantas himnon de l' mondo, kanton de kredoj.
Ho, monto glora, elkore ni vin admiras,
Konservu vin pura kaj nepoluita ni nepre.
Por la venontaj generacioj en amo kaj preĝo,
Ni promesas vin gardi kontraŭ tempa erodo.
Kilimanĝaro, simbolo de la vivo plej bela,
Estu por ĉiam en lumo eterna kaj hela.

(daŭrigota)